

Výroční zpráva

o činnosti a hospodaření za rok 2023

ŮSTAV	
	STĀTU
A	PRĀVA

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2023

Stanovisko Rady Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., projednala tuto výroční zprávu včetně účetní závěrky a zprávy auditora dne 22. května 2024.

Stanovisko Dozorčí rady Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., schválila tuto výroční zprávu, včetně účetní závěrky a zprávy auditora dne 5. června 2024.

V Praze dne 16. května 2024

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.

1 — Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách	7	6 — Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj	53
2 — Informace o změnách zřizovací listiny	13	7 — Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště	55
3 — Hodnocení hlavní činnosti	15	8 — Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	57
4 — Hodnocení další a jiné činnosti	49	9 — Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	59
5 — Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce	51	10 — Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	61
		Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2023	62
		Příloha – Seznam výsledků	81

1 — Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Složení orgánů Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

Ředitel Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:
JUDr. Ján Matejka, Ph.D.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Interní členové:

JUDr. Jan Malíř, Ph.D. – předseda
JUDr. Jan Bárta, CSc. – místopředseda
JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
JUDr. Michal Šejvl, Ph.D.

Externí členové:

doc. JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D. (Právnická fakulta UK) – od 5. 10. 2023
prof. JUDr. Radim Polčák, Ph.D. (Právnická fakulta MUNI)
prof. JUDr. Kateřina Ronovská, Ph.D. (Právnická fakulta MUNI) – do 4. 8. 2023
PhDr. Ondřej Ševeček, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

PhDr. Pavel Baran, CSc. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.) – předseda
JUDr. Miloslava Hálová, Ph.D. (Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.) – místopředsedkyně
prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc. (Právnická fakulta UK)
doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D. (Právnická fakulta UPJŠ v Košicích)
PhDr. Taťána Petrasová, CSc. (Ústav dějin umění AV ČR)

b) Změny ve složení orgánů Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., a jejich činnost

Ředitel Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

V roce 2023 ředitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D., pokračoval ve svém druhém funkčním období (od 11. června 2020 do 10. června 2025).

Ředitel jako statutární orgán veřejné výzkumné instituce vykonával úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, a jinými právními předpisy a stanovené rámcem zřizovací listiny Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. Na základě Organizačního řádu Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., řídil také agendu vypracovávání vědeckých posudků a projektové činnosti ÚSP.

V únoru 2023 se ředitelé a ředitelky pracovišť Akademie věd ČR z oblasti humanitních a společenských věd, včetně ředitele ÚSP, ve společném usnesení obrátili na ministryni pro vědu, výzkum a inovace Helenu Langšádlovou s žádostí o řešení neúnosné mzdové a finanční situace v oblasti výzkumu (nejen) v humanitních a společenských vědách. Zároveň deklarovali plnou připravenost k aktivní spolupráci při hledání možného řešení. Ředitelé a ředitelky zmíněných institucí tak navázali na několik nedávných iniciativ, které upozorňují na dlouhodobé a systémové nedostatky v oblasti financování vědy a výzkumu i vysokého školství a zdůrazňují jejich negativní dopady na odměňování vysokoškolských pedagogů, vědců a výzkumných pracovníků a pracovníků působících v humanitních a společenských vědách. Příjmy zaměstnanců a zaměstnankyň veřejných výzkumných institucí z oblasti humanitních a společenských věd patří dlouhodobě k nejnižším a neodpovídají celostátnímu průměru vysokoškolsky vzdělaných pracovníků a pracovníc. Vědeckovýzkumný potenciál České republiky je přitom pro další rozvoj země klíčový a odvíjí se od něj konkurenceschopnost v regionálním i mezinárodním kontextu, včetně schopnosti úspěšně čelit aktuálním společenským výzvám.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Rada vstupovala do roku 2023 ve složení: Jan Bárta, Jan Malíř, Michal Šejvl a Lenka Vostrá (interní členové) a Radim Polčák, Kateřina Ronovská a Ondřej Ševeček (externí členové). S ohledem na své jmenování soudkyní a místopředsedkyní Ústavního soudu

ČR však ke dni 4. 8. 2023 na své členství v Radě rezignovala Kateřina Ronovská. Novým externím členem Rady byl proto shromážděním výzkumných pracovníků ÚSP, které se uskutečnilo dne 5. 10. 2023, zvolen doc. JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D., z Právnické fakulty UK v Praze. Tajemníkem Rady byl i nadále Pavel Hamerník (výzkumný pracovník oddělení soukromého práva). Rada se v roce 2023 sešla na čtyřech řádných zasedáních konaných ve dnech 22. 3., 7. 6., 11. 10. a 6. 12. Vedle toho Rada opakovaně jednala a rozhodovala per rollam.

V rámci své činnosti se Rada během roku 2023 zabývala na prvním místě koncepcí výzkumu v ÚSP a s tím souvisejícími otázkami. Rada tak projednávala návrhy nových výzkumných projektů a schvalovala smlouvy, které s těmito projekty souvisejí. Uvedené návrhy přitom v roce 2022 směřovaly vedle tradičních domácích poskytovatelů účelové podpory (např. TA ČR) i k dalším poskytovatelům v ČR, dále šlo o návrhy projektů se spoluřešiteli v zahraničí. Rada diskutovala i o opatřeních ke zvýšení úspěšnosti projektů z oblasti práva, a to mj. i ve spolupráci s Asociací právnických fakult, jejímž je ÚSP členem. Jde-li o personální zajištění provádění výzkumu v ÚSP, Rada sledovala průběh atestačního řízení, jehož kritéria v minulosti schválila, a vzala na vědomí informace o výsledcích tohoto řízení. Rada dále na svém březnovém zasedání schválila návrh ředitele ÚSP na vytvoření nového výzkumného centra, a to Centra pro výzkum pracovního práva, dopadů nových technologií a podporu výzkumných infrastruktur ve smyslu Organizačního řádu, jehož posláním je zabývat se zkoumáním aktuálních otázek a problémů v oblasti individuálního a kolektivního pracovního práva se zřetelem na nové fenomény pracovního prostředí zasahující do oblasti zaměstnanosti, kvality pracovních podmínek zaměstnanců, bezpečnosti práce, jakož i problematiky digitalizace a robotizace. Rada rovněž sledovala expertizní činnost v ÚSP, při jejímž provádění se klade důraz na nutnost reagovat především na podněty mající obecný význam, a zabývala se i otázkami edičního programu ÚSP, mj. pokud jde o vydávání časopisů v ÚSP, včetně redakčního systému a možností modernizace některých edičních prvků.

Významný bod v činnosti Rady v roce 2023 představovala diskuze o přípravě návrhu zákona, který by nahradil zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře vědy, výzkumu a inovací, jehož příprava byla zahájena a který by mohl mít podstatné dopady na mnoho segmentů výzkumné činnosti ÚSP. Fungování Rady a celého ÚSP bylo ale podstatně

dotčeno novelou zákona č. 341/2005 Sb., která byla v Poslanecké sněmovně předložena jako pozměňovací návrh k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů. V důsledku této novely, která s ohledem na způsob svého nesystémového předložení nebyla předmětem standardního připomínkového řízení, v jehož rámci by se k jeho znění mohly vyslovit samotné v. v. i. nebo jiná veřejnost, a která byla vyhlášena bez delší legisvakance jako zákon č. 349/2003 Sb. s účinností většiny ustanovení ode dne 1. ledna 2024, se podstatně mění vnitřní fungování ÚSP a řada úkolů, které byly dosud v působnosti Rady, se přenáší na zřizovatele (proces výběru ředitele), případně na Dozorčí radu (např. schvalování rozpočtu a střednědobého rozpočtového výhledu nebo schvalování výroční zprávy). Tyto změny si na přelomu roku 2023 a 2024 vyžádaly zahájení procesu změny vnitřních předpisů a úpravu fungování ÚSP tak, aby byly naplněny změněné zákonné požadavky.

V souladu se svým zákonným vymezením se Rada kromě výše uvedených otázek zabývala i hospodářskými otázkami. Rada po projednání Dozorčí radou schválila rozpočet ÚSP a střednědobý výhled rozpočtu na léta 2024–2025, který musel znovu zohlednit dopady inflace a vzestupu cen. Rada také diskutovala otázky nastavení financování společenských a humanitních věd v ČR, mj. podpořila požadavky na změnu financování humanitních a společenských věd a důstojné odměňování v těchto vědách, jak byly vyjádřeny iniciativou *Hodina pravdy*. Od vedení ÚSP si vyžádala informace o plnění rozpočtu, jakož i o dalších skutečnostech významných pro hospodaření ÚSP, např. plnění podmínek pachtů/nájmů v budově ÚSP, harmonogram nutných stavebních oprav ÚSP apod. Rada schválila návrh ředitele, aby byl kladný hospodářský výsledek za rok 2022 převeden do Rezervního fondu ÚSP, a taktéž schválila rozpočet Sociálního fondu ÚSP.

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

V roce 2023 fungovala Dozorčí rada Ústavu státu a práva, v. v. i., (dále jen ÚSP) ve složení: PhDr. Pavel Baran, CSc. – předseda, JUDr. Miloslava Hálavá, Ph.D. – místopředsedkyně, doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D. – členka, PhDr. Taťána Petrasová – členka a prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc. – člen. Během roku 2023 se konala celkem dvě řádná zasedání ve dnech 29. 5. 2023 a 13. 12. 2023. Zasedání Dozorčí rady proběhla kombinovanou formou jednání – na dálku formou videokonference ve webovém rozhraní poskytnutém ÚSP a současně prezenčně v budově

ÚSP. V průběhu roku 2023 Dozorčí rada rozhodovala pouze jednou formou per rollam, a to ve věci udělení předchozího písemného souhlasu s uzavřením Dohody o snížení pachtovného a o změně dalších podmínek uzavřené Pachtovní smlouvy ze dne 17. července 2020 mezi Ústavem státu a práva AV ČR, v. v. i., (se sídlem Národní 117/18, Praha 1, 116 00) a spol. T-LoGiC s.r.o. (Identifikační číslo: 01502930, se sídlem Mattioliho 3274/1, Záběhlice, Praha 10, 106 00), respektive z důvodů uvedených v čl. I výše uvedené dohody poskytuje propachtovatel pachtýři slevu na pachtovném ve výši 10 % na období od 1. 5. 2023 do 31. 12. 2023.

Pokud jde o řádná zasedání během roku, první se uskutečnilo dne 29. 5. 2023, kde Dozorčí rada na úvod souhlasila s navrženým programem jednání, respektive se zněním zápisu z předchozího zasedání a také potvrdila výše uvedený výsledek jednání per rollam s pořadovým číslem I (tj. předchozí písemný souhlas s uzavřením Dohody o snížení pachtovného a o změně dalších podmínek uzavřené Pachtovní smlouvy ze dne 17. července 2020 mezi ÚSP a spol. T-LoGiC s.r.o.). Následně v dalším bodu programu Dozorčí rada projednala Výroční zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2022 včetně zprávy auditora o ověření účetní závěrky za rok 2022 a vzala je se souhlasem všech přítomných členů na vědomí s doporučením redakčních úprav zmíněné výroční zprávy. V rámci tohoto bodu byla Dozorčí rada informována mj. o počtu aktuálně řešených grantových projektů, platových poměrech zaměstnanců ÚSP, o čerpaných dotacích a také o úsporných opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, zejména ve světle nárůstu cen energií a rostoucí inflace. Kvůli tomu bylo také odloženo navýšení platů zaměstnanců, které bylo původně plánováno po uplynulém atestačním řízení. Dozorčí rada následně diskutovala vědecké zaměření ÚSP a otázky spojené s financováním oblasti společenských a humanitních věd – jak zachovat odpovídající podmínky pro práci vědeckých pracovníků a zajistit generační obměnu vědeckých pracovníků ÚSP v konkurenci dalších právnických profesí. Dozorčí rada byla také informována o výši zisku ÚSP a způsobu jeho dalšího využití, zejména směrem k Rezervnímu fondu. Dozorčí rada v této souvislosti diskutovala mj. o možnostech zhodnocení prostředků vložených do Rezervního fondu úročením v některé z bank, nicméně je nutné zachovat mechanismus, který umožní překlenout případné dílčí výpadky financování ÚSP, či mít v záloze variantu, jak reagovat na neobvyklé události a ukončení grantové podpory. Na závěr

10 předseda Dozorčí rady P. Baran požádal o doplnění Výroční zprávy ÚSP o závěry úspěšného hodnocení vědecké činnosti ÚSP zahraniční hodnotící komisí v roce 2021. V dalším bodě zasedání Dozorčí rada projednala a vzala se souhlasem všech přítomných členů na vědomí: 1) návrh rozpočtu pro rok 2023, 2) střednědobý výhled rozpočtu ÚSP pro roky 2024 a 2025, 3) využití Sociálního fondu ÚSP. V rámci tohoto bodu byly Dozorčí radě poskytnuty základní informace o těchto položkách, včetně Fondu účelově určených prostředků. Dozorčí rada byla taktéž seznámena s expertizní činností ÚSP a platební morálkou pachtýřů při úhradách za prostory poskytující gastronomické služby v přízemí budovy ÚSP a s proběhlými či plánovanými renovacemi prostor ÚSP. V dalším bodě programu Dozorčí rada projednala a schválila všemi přítomnými členy zprávu o své činnosti za rok 2022. Dozorčí rada také projednala a všemi přítomnými hlasy odsouhlasila návrh ředitele pracoviště na uzavření smlouvy o auditu účetní závěrky sestavené k 31. 12. 2022 se společností 22HLAV s.r.o. Dozorčí rada tedy zatím nedoporučila

změnu auditorské společnosti ve světle kvality poskytovaných služeb. Na závěr všichni přítomní členové Dozorčí rady zhodnotili manažerské schopnosti ředitele stupněm 3 – vynikající. V bodu Různé mj. pokračovala diskuse o financování humanitních a společenských věd.

Na svém druhém zasedání dne 13. 12. 2023 členové Dozorčí rady nejprve souhlasili s navrženým programem zasedání a všemi přítomnými členy byl schválen zápis z předchozího jednání. Dozorčí rada byla informována o změnách v Radě ÚSP o dočasně pozastaveném plánu navýšení platů pracovníků ÚSP ve světle výsledků atestačního řízení a rovněž byla opět průběžně informována o aktuálním stavu nezbytných oprav budovy ÚSP a nákladech na tyto opravy (jednalo se např. o poruchu výtahu a nutnou rekonstrukci spodní části budovy kvůli průniku vody z kanalizace poškozeným potrubím). Dozorčí rada se také zabývala stavem podávání žádostí k poskytovatelům podpory výzkumu, jmenovitě GA ČR, TA ČR, a diskutovány byly další možnosti získávání prostředků na výzkum.

2 — Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2023 nedošlo ve zřizovací listině
Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.,
k žádným změnám.

3 — Hodnocení hlavní činnosti

Předmětem hlavní činnosti Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., je podle zřizovací listiny vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky. Hlavní směry výzkumné činnosti vyplývají z vědecké koncepce ÚSP.

V roce 2023 pokračovalo multidisciplinární zaměření výzkumné činnosti ÚSP, které bylo formálně zahájeno změnou organizačního řádu z roku 2017. Vědecká oddělení v této koncepci plní primárně funkci administrativních útvarů pro potřeby zajišťování a organizace personálních záležitostí a pracovněprávních vztahů. Nositeli výzkumu jsou jednotliví výzkumní pracovníci nebo menší vědecké týmy sestavené z těchto výzkumných pracovníků, případně z dalších specialistů nutných pro plnění jednotlivých vědeckých úkolů. Výzkum a vývoj je tak primárně zajišťován výzkumnými pracovníky s podporou pracovníků servisních oddělení (zejména Střediska vědeckých informací a projektového řízení v rámci Hospodářské správy), a to jak samostatně, tak v rámci vědeckých týmů.

Tematicky, respektive projektově orientovaný výzkum probíhá zejména v rámci výzkumných jednotek zřízených se souhlasem Rady ÚSP podle článku VIII odst. 3 a 4 Organizačního řádu ÚSP, kterými jsou konkrétně:

- *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky,*
- *Centre for Law and Public Affairs (CeLAPA),*
- *Centrum pro výzkum právního jazyka (CVPJ),*

- *Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS),*
- *Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací (Research Law Centre – RLC)*
- *Centrum pro výzkum inovací a kyberpráva (CICeRO)*
- *Centrum pro výzkum pracovního práva, dopadů nových technologií a podporu výzkumných infrastruktur (CeLIT).*

V rámci aplikačně orientovaného výzkumu nutno zmínit i neformálně působící projektové týmy realizující svou činnost v rámci Strategie AV21, kam patří zejména *Centrum pro výzkum inovací a kyberpráva (Centre for Innovations and Cyberlaw Research – CICeRo)* a *Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice*, na jehož činnosti se dále podílejí Filozofický ústav AV ČR, Ústav informatiky AV ČR a Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy.

Z návrhu ředitele ÚSP byl připraven a Radou ÚSP schválen vznik nové výzkumné jednotky *Centrum pro výzkum pracovního práva, dopadů nových technologií a podporu výzkumných infrastruktur (CeLIT)*, která bude vykonávat svou činnost pod vedením výzkumného pracovníka M. Štefka, s účinky od 1. dubna 2023. Tato výzkumná jednotka zejména spolupracuje s veřejnými výzkumnými institucemi zřizovanými Ministerstvem práce a sociálních věcí a v roce 2023 také interdisciplinárně spolupracovala s Akademií věd ČR a jejími pracovišti (napříč vědními oblastmi).

V roce 2023 výzkumnou činnost ÚSP rovněž formovalo řešení projektu *Národního institutu pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik* (zkráceně SYRI – *Systemic Risk Institute*), na jehož řešení se kromě AV ČR podílí rovněž Univerzita Karlova a Masarykova univerzita. Tento projekt je podporován MŠMT v rámci *Programu podpory excelentního výzkumu v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví (EXCELES)*, který je realizací komponenty 5.1 Národního plánu obnovy.

1. Charakteristika výzkumné činnosti

Výzkum v oblasti teorie práva, právní filozofie a právní historie

Výzkumná činnost v oblasti teorie práva, právní filozofie a právní historie se v roce 2023 zásadně nezměnila a orientovala se tradičně na analytickou právní filozofii a s tím související obory, jako je meta-etika nebo analytická politická filozofie, na právní informatiku a lingvistiku, právní historii a problematiku islámského práva.

V roce 2023 vyšla monografie Lenky Bezouškové *Mahr v islámském rodinném právu* zabývající se komplexně problematikou věna, respektive obvěnění. Jana Kokešová pokračovala ve své práci týkající se problémů analytické politické filozofie – vyšly jí dva články, a to obecněji zaměřená polemika s teorií Davida Enocha o robustním poskytování důvodů (v časopise *Filozofia*, který je zařazen v Scopusu v Q2) a konkrétněji zaměřený článek aplikující známý trolley problem na kompenzaci za pandemická opatření (*International Journal of Applied Philosophy*). Aktivní byla i práce na kolektivní monografii o právní argumentaci: Tomáš Sobek je editorem knihy a připravil kapitolu o důležitosti a místu argumentace v právním diskursu, Michal Šejvl je pak autorem kapitoly o systematickém výkladu. Na popularizační činnosti se podílel František Emmert knihou *České povstání v květnu 1945*, kterou představil i v ČT, podílel se rovněž na přípravě dějepisné soutěže českých a slovenských gymnázií; Tomáš Sobek pronesl přednášku na svém „domovském“ krnovském gymnáziu o morálních dilematech v právním myšlení.

Výzkum v oblasti jurisprudence, ústavního práva a politologie

V roce 2023 výzkum CeLAPA navazoval na předchozí výzkum, který se zabýval různými aspekty vztahu práva a politiky, nadnárodních soudních orgánů i otázkami vlivu a legitimacy transnacionálních právních úprav. V jeho rámci vzniklo několik popularizačních textů (novinová příloha *Salón*) a rozhovorů s významnými odborníky evropského formátu (*Salón*) a také několik podcastů.

Kolektiv CeLAPA publikoval či dokončil několik publikací, ať se jedná o knihy nebo odborné články, v prestižních vydavatelstvích, jako je např. *Routledge* nebo *Review of Central and East European Law*, *German Law Journal*, *European Journal on Criminal Policy and Research* nebo *European Journal of Criminology*. Ve spolupráci s University of Leiden získal jeden pracovník Centra podporu v rámci OP JAK MSCA na téma *Suspended Sentences* (podrobněji uvedeno v této zprávě v části *Grants*). Členové CeLAPA také vystoupili na řadě mezinárodních konferencí.

V roce 2023 byla uspořádána dvoudenní konference *Reassessing the European Union in light of the Russian invasion of Ukraine* ve spolupráci s UMV. Hlavními řečníky byli Christopher Bickerton (University of Cambridge), Stefan Auer a Nicole Scicluna (University of Hong Kong). Válka na Ukrajině byla pojata jako způsob, jakým nahlížíme a kterým zkoumáme hranice moci a autority EU. Spíše než na zmírnění vnitřní krize právního státu konflikt poukazuje na složitost a omezení technokratického způsobu vládnutí „integrace prostřednictvím práva“. Dopad ukrajinského konfliktu zdánlivě posílil pozice zemí střední a východní Evropy, což vedlo k pozoruhodné recalibraci dynamiky mezi centrem a periferií EU.

Výzkum v oblasti právního jazyka a právní informatiky

Výzkumu právního jazyka a právní informatice se v ÚSP primárně věnuje výzkumná jednotka *Centrum pro výzkum právního jazyka (CVPJ)*.

V roce 2023 se výzkum CVPJ soustředil na následující okruhy: dokončení monografie na téma metamorfózy českého právního řádu od roku 1918, dále aktualizace a doplňování dat do programu

AcademicLex (ALX) a také pokračující spolupráce s Ministerstvem vnitra na projektu *e-Sbírka*.

Monografie představuje kompletní analýzu právního jazyka českého právního řádu od roku 1918 do roku 2022, včetně recipovaných předpisů rakouských v roce 1918. Je založena na bázích, které byly vytvářeny v ÚSP od roku 1985 v rozsahu 200 000 dokumentů v metadatech a 100 000 v plných textech. Metodologie se opírá o statistické, logické a lingvistické postupy prezentované v programu SPSS. Součástí monografie je metoda umožňující vytvoření kompletního slovníku právní terminologie právních předpisů pro 7 právních režimů, které na území českých zemí v historii od roku 1918 existovaly. Rozsah monografie má přes 400 stran. Jde o výsledek 40leté práce v oboru právní informatiky, kterou zatím nikdo neuskutečnil. Monografie vyjde v nakladatelství Academia a bude dedikována projektu SYRI.

ALX je program vytvořený v ÚSP s podporou Strategie AV21. Kromě doplňování aktuálních dat jsme se soustředili na doktrinární data (učebnice a přednášky) z oborů právní filozofie, právní informatiky, římského práva a dějin státu a práva. ÚSP program poskytuje jako veřejnou službu Právnícké fakultě UK a Fakultě právnícké ZČU, v průběhu studijního roku jej využívá přes 1 200 studentů. Data týkající se právních předpisů lze využít i pro program PES vytvořený ve spolupráci s Fakultou informatiky MUNI. Program PES je dostupný na webu a využívá se ve výuce podobně jako ALX.

V roce 2023 byla zpracována expertiza pro projekt *e-Sbírk*y v rámci spolupráce s Ministerstvem vnitra ČR. Je otevřeně kritická nikoliv ve vztahu k ministerstvu, ale především k externím dodavatelům, kteří zejména na úrovni SW zdaleka nevyužili současných technologických možností.

V následujících letech se orientace CVJP bude soustředit na vytvoření sítě právní terminologie českého právního řádu jako základu operacionální teorie práva.

Výzkum v oblasti veřejného práva

V oblasti veřejného práva se výzkum v roce 2023 věnoval vybraným oborům a tématům, a to s cílem zkoumat jak strukturální otázky významné z hlediska základního výzkumu, tak otázky reagující na aktuální a společensky relevantní vývojové tendence.

Zvláštní pozornost je věnována právu v oblasti změny klimatu a udržitelnosti, které je specificky zkoumáno v rámci výzkumné jednotky CLASS (viz dále v textu této zprávy). Jde-li o konkrétní témata, byla dále zkoumána řada otázek z oborů ústavního práva a srovnávacího ústavního práva, právní historie, mezinárodního práva veřejného, práva EU, zdravotního práva, mezinárodního investičního práva, práva výzkumu, vývoje a inovací nebo finančního práva a práva ochrany spotřebitele. Zkoumaná témata nebo okruhy témat, jak už bylo zmíněno, často odrážejí aktuální výzvy. Šlo například o následující okruhy: otázky práva, bezpečnosti a mezinárodního trestání v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině; donucovací opatření podle mezinárodního práva; nouzové stavy v českém ústavním pořádku, a to s přihlédnutím ke zkušenostem z pandemie covidu-19; mezinárodní krizová správa v historickém a současném kontextu; potírání přeshraničních zdravotních hrozeb a jeho právní aspekty; rekodifikace práva výzkumu a vývoje v ČR; akademický svoboda v právu; vliv umělé inteligence na normotvornou činnost státu a na rozhodování soudů; právní ochrana menšin; ochrana spotřebitele v měnícím se evropském právním kontextu.

Pracovníci působící v oblasti veřejného práva se v roce 2023 podíleli na řešení několika grantových projektů (mimo projekty v oblasti klimatického práva, které jsou pojednány zvlášť pod výzkumnou jednotkou CLASS). Šlo například o projekt *Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik (Exceles/SYRI)*; projekt TA ČR *Umělá inteligence, média a právo*; projekt AV21 *Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací – téma První roky republiky, Právo a minulost*; projekt Norských fondů: *Zdravé auto – Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí u osobních vozidel*.

Publikační činnost pracovníků v oblasti veřejného práva vydaná v roce 2023 zahrnovala monografie, kapitoly v kolektivních monografiích a odborné články v českém, slovenském a anglickém jazyce, z toho některé ve scopusových periodikách. Jmenovitě lze uvést například články *The European Court for Human Rights and Academic Freedom* (J. Malíř) v prestižním periodiku *Czech Yearbook of Public and Private International Law*, články *Koncepce zločinu genocidia a ozbrojený konflikt na Ukrajině* (J. Mrázek) či monografii *Kapitoly z dějin a současnosti mezinárodní správy a budování státu* (I. Halász).

V roce 2023 pokračoval čtvrtým rokem výzkum v nově etablovaném oboru klimatického práva, který započal v roce 2020 se založením výzkumné jednotky *Centrum pro klimatické právo a udržitelnost* (CLASS) za účelem realizace projektu *Lumina quaeruntur – Právo ochrany klimatu*. Centrum v roce 2023 rozvíjelo svou činnost jak v oblasti vědecké (v rovině národní i mezinárodní), tak v oblasti komunikace své odborné práce vůči veřejnosti.

V oblasti publikační činnosti byla na přelomu let 2022/2023 v nakladatelství Wolters Kluwer vydána kolektivní monografie *Klimatické právo*, která představuje první ucelené zpracování tohoto oboru v českém jazyce a může sloužit jak pro získávání vědeckých poznatků o klimatickém právu, tak pro budoucí výuku tohoto oboru na právnických fakultách. Dále členové Centra publikovali několik odborných článků (včetně impaktovaných a scopusových) a kapitol knih v českém, anglickém a německém jazyce. Z článků v impaktovaných časopisech lze uvést například *Climate Litigation: Targeting the Aviation Sector* (E. Balounová), *Water policy and legislative responses to climate change in the Czech Republic* (H. Müllerová, T. Snopková a J. Zicha) nebo *Building Collective Redress in Europe: Seeking Solutions for the Environment and Climate* (H. Müllerová). Od ukončení pandemie covidu-19 v akademickém prostředí výrazně narostl zájem o pořádání vědeckých konferencí a akcí v prezenční formě, proto pracovníci Centra opět vystupovali na řadě mezinárodních konferencí s tématy klimatického práva, např. v Lipsku, Římě, Dundee, Krakově, Turíně či Nottinghamu.

V oblasti komunikace vědeckých poznatků vůči veřejnosti pokračovali členové Centra v dříve nastavených komunikačních formátech – zejména v podobě webové prezentace projektu včetně blogu (sekce *Komentujeme* v českém i anglickém jazyce), vydávání českého a anglickojazyčného Newsletteru ve čtvrtletní periodicitě a formou zveřejňování přednášek a vystoupení pracovníků Centra či známých pořádaných akcí na YouTube kanálu Centra. Členové CLASS vystoupili na několika popularizačních akcích, kulatých stolech či diskusních debatách (například akce *Ekologické škody na Ukrajině a možnosti jejich nápravy*; tisková konference k vydání závěrečné syntézy 6. hodnotící zprávy IPCC o stavu a vývoji světového klimatu; diskuzní

večer s autorkami a autory knihy *Klimatické právo; Jak má vypadat český klimatický zákon?; Ochranná pásma vodních zdrojů v právu a praxi; Stav ochrany světového klimatu, Jaké jsou výsledky světové konference COP 27*). Byli též zváni jako hosté do podcastů a rozhovorů. Podrobnější výčet je uveden níže v části o akcích a popularizačních aktivitách.

V oblasti projektové byl úspěšně završen mezioborový mezinárodní projekt *SOLSTICE* s názvem *Socially Just and Politically Robust Decarbonisation: A Knowledge Base and Toolkit for Policymakers* (JUSTDECARB). V rámci tohoto projektu se konala závěrečná mezinárodní konference v Oslo, již se účastnili také zástupci CLASS. Druhým rokem pokračovala práce na mezinárodním projektu podporovaném Vlámskou grantovou agenturou s názvem *Climate Change Law in Europe*. V tomto roce v jeho rámci centrum CLASS uspořádalo mezinárodní workshop v hybridním formátu *Greenwashing and climate change: legal perspectives*. Bylo podáno několik návrhů nových grantových projektů, zejména projekt *ERC Consolidator Climate law under pressure: calls for exigency* (ClimLex) (H. Müllerová), *MSCA Bridging climate science and law for understanding climate litigation* (CLIMALAW), kde je CLASS jako člen konsorcia, *Expectations in crisis. Democracy, rule of law and justice in times of climate change* (EXPECT) (CLASS jako člen konsorcia), *GA ČR Strengthening law to combat misleading green claims: extrapolating comparative arguments on greenwashing from selected European jurisdictions* (R. Simon a M. Feigerlová).

Na činnosti Centra v průběhu vybraných měsíců roku 2023 spolupracovala trojice stážistů – studentů magisterského programu PF UK. Stážisté se podíleli na aktivitách Centra, na přípravě akcí i popularizačních výstupů (blogu, newsletteru) a vystupovali na interních seminářích. Kromě toho uspořádali studentskou konferenci *Klimatická spravedlnost a udržitelná budoucnost* a na základě konferenčních příspěvků nyní připravují publikování kolektivní monografie.

Výzkum v oblasti soukromého práva

Výzkum v oblasti soukromého práva byl v roce 2023 nadále zaměřen na soukromoprávní problematiku z několika rozdílných pohledů – jak v rovině obecné civilistiky, tak v rovině historického zkoumání. Je třeba poznamenat, že v průběhu roku 2023 došlo

k dalším personálním změnám vedoucím ke snížení počtu pracovníků dané specializace.

Z hlediska vědecké činnosti se výzkum výrazně projevoval ve specifických oblastech se zaměřením na řešení dílčích právních problémů, např. řešení problematiky korporálního práva, sportovního práva, mezinárodního práva soukromého, mediálního práva a rovněž právním a etickým aspektům AI. Významným elementem v minulém období byla činnost s vysokým stupněm interdisciplinarity – viz též činnost pro *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky* nebo *Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice*. Badatelské aktivity pracovníků byly provázeny rovněž výstupy na vnitrostátních a zahraničních konferencích a pobytech, jakož i prohlubováním mezinárodní spolupráce.

V rámci obecné civilistiky vznikla zejména publikace dedikovaná na grantový projekt *Informovaný souhlas s poskytováním zdravotních služeb – právní a etické aspekty*, která svým rozsahem a zaměřením zaplnila bílé místo v oboru zdravotnického práva a byla očekávána vědeckou komunitou i odbornou veřejností. Monografie vznikla i po úspěšném řešení grantového projektu *Autonomní právo mezinárodních sportovních asociací jako ekvivalent superstátu a hranice legality jeho moci*, která byla vzhledem k tématu vydána v anglickém jazyce a představuje významnou syntetickou práci, a to přinejmenším ve středoevropském kontextu. Z významných publikací založených na grantových projektech je rovněž třeba jmenovat téma srovnání českého korporálního práva s OECD principy Corporate Governance jakožto mezinárodním standardem a s vybranými evropskými jurisdikcemi. Výstupem řešení projektu je článek *Czech Corporate Governance in the Light of its History and Influence of the G20/OECD Corporate Governance Principles*, který byl po precizním a kvalitním recenzním řízení publikován v prestižním časopise *European Business Organization Law Review*. Bližší informace o projektech a výsledcích lze nalézt v další části této Výroční zprávy.

Badatelské aktivity v oblasti soukromého práva byly provázeny rovněž organizací a vystoupeními na vnitrostátních a zahraničních konferencích a pobytech, jakož i prohlubováním mezinárodní spolupráce.

Výzkum v oblasti zdravotnického práva a bioetiky

Výzkum v oblasti zdravotnického práva a bioetiky je v ÚSP tematicky rozvíjen primárně v rámci výzkumné jednotky *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky* (dále jen „Kabinet“).

Činnost Kabinetu byla v roce 2023 směřována do několika oblastí – předně byla nadále zkoumána problematika náhrady nemajetkové újmy a předpokladů odpovědnosti v civilním právu. Dále byla zkoumána problematika rozhodování na konci života a velmi intenzivně byly řešeny také otázky informovaného souhlasu ve zdravotnictví.

Významná část činnosti členů Kabinetu byla spojena rovněž s projektem SYRI, kde byla činnost věnována problematice dostupnosti zdravotní péče a zejména telemedicině. Členové Kabinetu se dále aktivně účastnili výzkumného programu Strategie AV21 s výzkumnými tématy *Současná etika a Svoboda vůle a odpovědnost*.

Dále členové rozvíjeli mezinárodní spolupráci (např. v Rakousku, Belgii, USA) a účastnili se mezinárodních a vnitrostátních konferencí, z nichž některé také uspořádali. Průběžně byly řešeny grantové projekty *Informovaný souhlas s poskytováním zdravotních služeb – právní a etické aspekty* (Grantová agentura ČR), *Elektronické důkazy v trestním řízení* (MV ČR), *Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemoci a systémových rizik* (SYRI). Členové Kabinetu publikovali řadu odborných článků a podíleli se také na přípravě a publikaci monografií – zejména publikace *Informovaný souhlas ve zdravotnictví. Právní a etické aspekty a Průvodce právy pacientů* (zpracován v rámci Strategie AV21).

V rámci témat kabinetu je vydáván recenzovaný Časopis zdravotnického práva a bioetiky.

Výzkum v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací

Výzkum v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací primárně zajišťuje výzkumná jednotka *Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací* (*Research Law Centre – RLC*). Cílem Centra je působit jako mezioborová platforma pro zkoumání a řešení aktuálních otázek a problémů v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací, včetně komplexního výzkumu

20 a konsolidace souvisejících témat napříč dotčenými právními obory, zejména obory správního práva, práva duševního vlastnictví, ochrany dat, jakož i práva pracovního a korporátního. Účelem výzkumu je zvýšit právní jistotu při realizaci právních norem v této oblasti, zajistit efektivní využívání veřejných prostředků poskytovaných na podporu výzkumných projektů a vytvářet synergické efekty mezi veřejnými výzkumnými organizacemi a jejich zřizovateli.

V roce 2023 vyšla tiskem odborná monografie *Zákon o finanční kontrole – Problémy legislativního zpracování*, která byla zpracována na základě poznatků dosažených při výzkumné a pedagogické činnosti realizované v předchozích letech a z poznatků získaných při odborné, konzultační a poradenské činnosti. Ve výzkumu kontrolních činností ve veřejné správě budou pracovníci Centra pokračovat i nadále, včetně zaměření na finanční kontrolu, neboť převážná část výzkumu je podporována z veřejných prostředků a kontrola hospodaření s těmito prostředky je nedílnou součástí fungování výzkumných institucí. V rámci tohoto výzkumného směru byla v roce 2023 zpracovávána rešerše a analýza ustálené soudní judikatury z oblasti kontrolních činností ve veřejné správě a soudní kontroly veřejné správy. Tato rešeršní činnost bude pokračovat i v roce 2024 a výsledky budou publikovány v odborné monografii.

Dále byl zpracován článek zabývající se aktuálními posuny v oblasti uplatňování práva státních podpor Evropské unie na výzkum a vývoj, který bude počátkem roku 2024 publikován v časopisu *The Lawyer Quarterly*.

V průběhu roku 2023 uspořádalo Centrum v rámci *Série přednášek o právu technologií* (Prague Technology Law Lecture Series) devět odborných kolokvií. Témata jsou vyjmenována níže v textu v části o akcích pořádaných ÚSP. Každé kolokvium bylo zahájeno úvodní přednáškou s následnou odbornou diskusí. Kolokvia probíhala v hybridní formě, která umožnila kromě prezenční účasti i vzdálený přístup zájemců.

V rámci zapojení do řešení výzkumného projektu *Umělá inteligence v účetních systémech veřejné správy*, který je podporován Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v rámci operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*, bylo pro společnost DYNATECH, s. r. o., která je řešitelem projektu, zpracováno stanovisko k otázce právní závaznosti metodických pokynů a stanovisek vydávaných Ministerstvem financí,

odborem Centrální harmonizační jednotka (pro finanční kontrolu).

Pracovníci Centra jsou rovněž členy Pracovní skupiny pro právní analýzu postavení a činnosti AV ČR, která byla ustavena v prosinci 2021 usnesením Akademické rady AV ČR a v níž zasedají rovněž zástupci Akademické rady AV ČR a Kanceláře AV ČR. V rámci jejích úkolů zpracovali výzkumní pracovníci Centra analýzu Stanov AV ČR v podobě rozboru jednotlivých ustanovení z hlediska jejich souladu s normativním textem zákona o AV ČR a případně s jinými zákony a právními předpisy, včetně komentářů a vysvětlujícího poznámkového aparátu; v souvislosti se zpracováním analýzy Stanov AV bylo zpracováno i srovnání vybraných úprav zákona o VŠ a zákona o AV ČR.

V souvislosti s legislativními záměry a pracemi probíhajícími v roce 2023 v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací bylo pro potřeby AV ČR vypracováno několik obecných stanovisek, vyjádření i konkrétních připomínek k legislativnímu měru a legislativnímu postupu při zpracovávání nového zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí a dále byl zpracován podklad pro připomínky AV ČR k návrhu tohoto zákona v rámci meziresortního připomínkového řízení. Dále byl vytvořen podklad a vyjádření pro návrh novely zákona o veřejných výzkumných institucích, která byla nakonec zařazena do změnového zákona doprovázejícího návrh zákona o konsolidaci veřejných rozpočtů. Pro potřeby AV byl také vypracován návrh novely zákona o AV ČR směřující k zavedení právní úpravy udělování akademického titulu doktor věd (DSc.) a vyjádření k tomuto legislativnímu záměru.

V souladu se zaměřením Centra zpracovali jeho výzkumní pracovníci rovněž několik vyjádření a stanovisek pro potřeby orgánů AV ČR a pracovišť AV ČR, např. k otázkám převodu majetku veřejné výzkumné instituce na jiné subjekty, možnosti veřejné výzkumné instituce spravovat vlastní majetek získaný komercializací vlastních výsledků výzkumné činnosti, role Rady pro výzkum, vývoj a inovace při přípravě návrhu výše celkových výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace a k postupu při přípravě a projednávání rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací; k této otázce byl připraven i návrh žádosti o stanovisko Legislativní rady vlády.

V rámci odborné podpory činnosti orgánů AV ČR a jejich pracovišť byla pro Radu pro využívání duševního vlastnictví AV ČR realizována přednáška

na téma *Poskytování výzkumných dat podle zákona o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků* (zákon č. 130/2002 Sb.) a pro Kancelář AV ČR byl uspořádán seminář k novele zákoníku práce zaměřený zejména na otázky elektronického doručování a informování, výpověď podávanou elektronickými prostředky, home office, novou úpravu dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a čerpání rodičovské dovolené. Dále byla pracovníky Centra poskytnuta rovněž řada odborných konzultací, zejména k otázkám týkajícím se výkonu finanční kontroly, postupu interního auditora AV ČR, ke zjištěním obsaženým ve zprávě interního auditora a k právním podmínkám jmenování interního auditora, k otázce výpovědi nájemní smlouvy v souvislosti se sjednanou odkládací podmínkou předchozího souhlasu Akademické rady AV ČR, dále konzultace pro Botanický ústav AV ČR k návrhu ustanovení novely zákona o zeměměřičtví upravujícího poskytování výsledků zeměměřičkých činností jiným subjektům a řada konzultací v pracovněprávních záležitostech.

V rámci spolupráce s veřejnou správou byla uskutečněna rovněž přednáška pro Technologickou agenturu ČR na téma *Podpisování elektronických dokumentů při výkonu působnosti Technologické agentury ČR*.

Výzkum v oblasti pracovního práva, dopadů nových technologií a podpora výzkumných infrastruktur

V roce 2023 bylo změnou Organizačního řádu ÚSP zřízeno Centrum pro výzkum pracovního práva, dopadů nových technologií a podporu výzkumných infrastruktur (CeLLIT).

V prvním roce existence se soustředilo na infrastrukturní podporu Akademie věd ČR a Matematického ústavu AV ČR, v. v. i., kde zajišťovalo tvorbu různých koncepčních dokumentů. Ústavu molekulární genetiky AV ČR, v. v. i., byla v daném období poskytována právní podpora jeho infrastruktury, zejména pokud se jedná o ochranu duševního vlastnictví, ochranu know-how, aktualizaci smluvní dokumentace, průmyslové vlastnictví a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP).

Z hlediska výzkumných témat spolupracovalo CeLLIT v rámci smluvního výzkumu na projektu Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i.,

k digitalizaci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Byly zahájeny přípravné práce na provedení empirického výzkumu v oblasti újmy na zdraví způsobené pracovním úrazem či nemocí z povolání.

Výzkum v oblasti inovací a kybernetického práva

Od 1. ledna 2023 byla na ÚSP formálně zřízena nová výzkumná jednotka Centrum pro výzkum inovací a kyberpráva (CICeRo), kterou vede A. Solarczyk Krausová. Cílem tohoto specializovaného centra je zkoumání právních problémů a výzev vznikajících v souvislosti s vývojem informačních a komunikačních technologií, prohlubování znalostí v tomto oboru pomocí mezinárodního výzkumu a prohlubování mezinárodní spolupráce. Výzkum centra se primárně zaměřuje na právní otázky spojené s vývojem umělé inteligence a jejich aplikací, robotiky, hybridní robotiky, brain-computer interfaces, biotechnologií a kvantových technologií. Výzkumná jednotka formálně nahradila fungování projektového týmu se shodným označením fungujícího v rámci Strategie AV21 v dřívějších letech. Zároveň pod ní přešly projekty, které dříve spadaly pod výzkumnou jednotku RLC.

V projektové oblasti se výzkum soustředil především na oblast regulace umělé inteligence, a to v rámci tří projektů a dále v rámci Strategie AV21. V rámci projektu TA ČR *Umělá inteligence, média a právo (AIM Law)* byly s ohledem na změny legislativy a vývoj vyjednávání o Aktu o umělé inteligenci revidovány právní analýzy, dále proběhly finalizační práce na projektu a příprava monografie. Plánované konference a workshop se s ohledem na výrazné změny regulace uskuteční až v roce 2024. V rámci projektu financovaného Ministerstvem vnitra *AI Softwarový expertní vyhledávač pro videa a fotografie (AISEE)* byl společně s Ústavem teorie informace a automatizace AV ČR uspořádán interní workshop a byl připraven odborný článek zaměřený na problematiku využívání umělé inteligence pro účely prevence a vyšetřování trestných činů. V rámci projektu financovaného z Norských fondů *Podpora lidských práv v digitální době: zvyšování povědomí a standardů novinářské práce v oblasti dopadu moderních technologií na lidská práva* byla ve spolupráci s partnery připravena vysokoškolská skripta pro studenty žurnalistiky, praktická příručka pro novináře a cyklus online vzdělávacích videí. Rovněž bylo uspořádáno mezinárodní sympozium *Digitální*

22 *doba s lidskou tváří*. V rámci Strategie AV21 v programu Průlomové technologie budoucnosti byly uspořádány dvě akce – kulatý stůl *Budoucí regulace digitálních odvětví* v ČR jako komplexní problém – vhodná řešení a přístupy, který byl zorganizován společně se Spolkem na ochranu osobních údajů, a mezinárodní konference *SOLAIR 2023*. Jednalo se již o šestý ročník této úspěšné konference, která je tradičně organizována ve spolupráci s mezinárodními organizacemi (UNCITRAL a UNIDROIT), orgány státní správy (Ministerstvo průmyslu a obchodu) i soukromou sférou (Microsoft).

Kromě projektové a publikační práce a organizace odborných seminářů se A. Solarczyk Krausová aktivně účastnila celé řady mezinárodních konferencí. Mezi nejvýznamnější patřila účast na *Internet Governance Forum 2023 Open Forum, AI Week 2023* v Tel Avivu, *World Data Congress 2023, GLOBSEC Bratislava Forum, U.S.- Czech Business Forum: "A Climate of Innovation"*, *CMS Global Partners Summit, Mezinárodní sympózium Právo, obchod a ekonomika* či *Microsoft AI Talks: From Regulations to Practice*. Co se týče aktivní účasti na českých konferencích, lze zmínit například účast na konferenci *Zintenzivnění boje proti korupci: morální dilemata soudců a státních zástupců, Digitální Česko, Inteligentní horizonty: Budoucnost umělé inteligence, Proč se nebát umělé inteligence?, Digi Industry* či *Ženy v kyber*.

Solarczyk Krausová v rámci své expertízy působí jako členka v Global Partnership on Artificial Intelligence a je rovněž členkou rozkladové komise na Úřadu pro ochranu osobních údajů. Byla jmenována expertkou pro přípravu regulačního rámce využívání neurotechnologí připravovaného UNESCO. Spolupracovala s Ministerstvem průmyslu a obchodu na revizi Národní strategie pro umělou inteligenci.

Centrum se věnovalo i popularizaci vědy, a to jak formou popularizačních přednášek, tak i poskytováním rozhovorů médiím na téma regulace umělé inteligence.

2. Projekty

V návaznosti na výzkumnou činnost prováděnou v rámci výše uvedených oblastí výzkumu probíhalo v roce 2023 také řešení následujících projektů:

a) projekty podporované Technologickou agenturou České republiky

— bylo ukončeno řešení projektu *Umělá inteligence, média a právo* (Artificial Intelligence, Media and Law) s dobou řešení 06/2020 až 12/2023 (řešitelka Mgr. Alžběta Solarczyk Krausová, LL.M.), na němž se dále podílela Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy a Fakulta aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni;

Cílem projektu je definovat zákonné a podzákoné podmínky spravedlivé ochrany osobní autonomie a práva na informační sebeurčení jednotlivce při používání umělé inteligence v oblasti personalizace zpráv, reklam a dalšího obsahu prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků (tzn. Mediální komunikace a medializovaných obsahů), definovat nejlepší praxi při tvorbě a sdělování personalizovaného obsahu těmito prostředky a poskytnout běžným uživatelům volně dostupný nástroj, který jim pomůže při realizaci svého práva na osobní autonomii a informační sebeurčení. Projekt pomůže realizovat vybrané cíle definované v kapitole 6 Národní strategie umělé inteligence v ČR.

— bylo ukončeno řešení projektu *Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence (Big Data 4AI)* (Legal Obstacles for Big Data Processing in the Service of Artificial Intelligence) s dobou řešení 2021 až 2023 (řešitelka Mgr. Veronika Žolnerčíková)

Cílem projektu je podpořit český průmysl a vývoj umělé inteligence („AI“) poskytnutím pomoci přímo relevantním společnostem. Provedeme šetření, v jakých oblastech existují pro start-upy vyvíjející AI a společnosti s průmyslovým využitím AI legislativní překážky pro zpracování velkých dat, a vytvoříme metodiku, aby data dokázaly identifikovat, získávat a zpracovávat v souladu s právem. Kromě metodiky pro společnosti vytvoříme ve spolupráci s FSV UK audiovizuální instruktážní videa. Díky spolupráci s prg.ai a odborníky z ČVUT můžeme kromě veřejných konzultací a dotazníkových šetření navíc napřímo oslovit společnosti vyvíjející AI a navrhnout automatizovaný způsob, jak analyzovat

data zpracovávaná v dané společnosti. Projekt naplňuje část z cílů vládní Národní strategie umělé inteligence.

b) ostatní projekty:

— bylo ukončeno řešení mezinárodního projektu *Socially Just and Politically Robust Decarbonisation: A Knowledge Base and Toolkit for Policymakers* (JustDecarb) s dobou řešení 2020 až 2023 (spoluřešitelka JUDr. H. Müllerová, Ph.D., a členky výzkumné jednotky CLASS); projekt uspěl v rámci výzvy „Enabling Societal Transformation in the Face of Climate Change“ (SOLSTICE); členy mezinárodního řešitelského konsorcia jsou dále CICERO – Center for International Climate Research (Oslo), London School of Economics – Grantham Research Institute on Climate Change, University of Graz

Jde o vysoce prestižní projekt spolupráce se západoevropskými vědeckými institucemi se zaměřením na mezioborovou spolupráci v oblasti klimatu (právo, ekonomie, filozofie, politologie). Právní část tříletého projektu se zaměří především na otázku, jakou úlohu mají hrát lidská práva a právní principy jako kritéria pro posuzování klimatických politik a opatření.

— bylo ukončeno řešení projektu *Zdravé auto – Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí u osobních vozidel* (Healthy car – Improving air quality through environmentally friendly vehicle maintenance) podporovaného Státním fondem životního prostředí s dobou řešení 2021 až 2023 (řešitelka Dr. Rita Simon, LL.M., B.A.)

— pokračovalo řešení projektu *Právo ochrany klimatu* (Climate Law) podporovaného Akademií věd ČR v rámci prémie Lumina Quaeruntur s dobou řešení 2020 až 2024 (řešitelka JUDr. Hana Müllerová, Ph.D.)

Výzkum realizovaný výzkumnou jednotkou CLASS se zaměří na aktuální otázky a problémy v oblasti ochrany klimatu. Jeho cílem bude položit u nás základy tohoto nového, respektive rodícího se podvětví práva, zprostředkovávat poznatky o něm české odborné veřejnosti, pěstovat mezioborovou

spolupráci, jakož i navázat kontakty se zahraničními centry, která se této problematice věnují. CLASS se zaměří na otázky ochrany klimatu v rovině práva mezinárodního, evropského i českého. Členové týmu budou zkoumat nejen ty otázky klimatického práva, které lze podřadit pod právní ochranu životního prostředí, ale také související otázky jiných odvětví práva, jako jsou lidskoprávní aspekty klimatické změny, systémy regulace obchodování s emisními povolenkami, opatření v oblasti energetiky a technologií, právní přístupy k regulaci dopravy a emisí z ní či mezinárodní obchod a ochrana investic.

— pokračovalo řešení projektu *Climate Change Law in Europe* (Research Foundation – Flanders (FWO) ve spolupráci s Hasselt University, Ghent University, University of Antwerp, University of Copenhagen, University of Eastern Finland a University of Strathclyde Law School s dobou řešení 2022 až 2027 (spoluřešitelka JUDr. Hana Müllerová, Ph.D.)

— pokračovalo řešení projektu *Elektronické důkazy v trestním řízení* (Digital evidence in criminal proceedings) ve spolupráci s Právníkou fakultou Masarykovy univerzity, Právníkou fakultou Univerzity Karlovy, Fakultou elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně a Fakultou informatiky Masarykovy univerzity, který je podporován Ministerstvem vnitra ČR s dobou řešení 2021 až 2025 (řešitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D.)

— pokračovalo řešení projektu *AISEE – AI Softwarový expertní vyhledávač pro videa a fotografie* (AISEE – Artificial Intelligence based Search Environment for video/photo) s dobou řešení 2022 až 2025 (spoluřešitelka Mgr. Alžběta Solarczyk Krausová, Ph.D., LL.M.)

Projekt řeší AI vytěžování dat ve forenzní praxi. Nabídne SW platformu pro detekci objektů zájmu na základě komplexních prostorovo-časových vztahů s atributy objektů a indexovaných vzájemných vztahů. Umožní trénování AI metod přímo v prostředí Policie ČR pomocí AI postupů semiautomatického a „weakly supervised“ učení se zapojením koncového uživatele. Navržené postupy zohlední nedostatek trénovacích dat. Součástí bude rozhraní pro zadávání dotazů a vyhodnocování odpovědí

24 odpovídající potřebám forenzní praxe. Platforma umožní evaluaci efektivity vzhledem k omezením z praxe. Vývoj proběhne třífázově s uživatelskou zpětnou vazbou. Vznikne sada testovacích video-sekvencí podle uživatelských scénářů a výzkumná zpráva adresující aspekty použití AI metod z pohledu etiky, právního rámce a lidských práv.

— pokračovalo řešení projektu *Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik* (SYRI – Systemic Risk Institute) s dobou řešení 2022 až 2025 (řešitel JUDr. Michal Šejvl, Ph.D., a spoluřešitel doc. JUDr. Tomáš Doležal, Ph.D.)

Systémová společenská rizika typu zdravotních ohrožení (pandemií) kladou nové typy závažných nároků na společenské obranné mechanismy a formování veřejné politiky. Dále mají zdravotní a systémové krize společenské dopady, jejichž řešení, stejně jako akutní obrana proti krizím, vyžadují systematický společenskovědní výzkum. Navrhovaný projekt vytvoří v devíti vzájemně provázaných vědních okruzích (projektových aktivitách) národní autority, které na základě badatelského a aplikovaného výzkumu nabídnou oporu pro veřejné politiky: Komunikace, riziko a nejistota; Právo a vládnutí; Systémy resilience; Socioekonomické nerovnosti; Polarizace a populismus; Efektivita zdravotního systému; Vzdělávání a dopady pandemie; Ekonomické dopady pandemie; Sociální dopady pandemie a trh práce.

— pokračovalo řešení projektu *Podpora lidských práv v digitální době: zvyšování povědomí a standardů novinářské práce v oblasti dopadu moderních technologií na lidská práva* (Promoting Human Rights in the Digital Era: Raising awareness and professional standards in journalism about the impact of modern technologies on human rights) s dobou řešení 2022 až 2024 (spoluřešitelka Mgr. Alžběta Solarczyk Krausová, Ph.D., LL.M.)

Cílem projektu je dlouhodobé zvyšování informovanosti a povědomí o dopadu technologií na lidská práva nejen v novinářském světě a ve vzdělávacích institucích, ale i mezi širokou veřejností. Během pandemie bylo v ČR pravidelně poukazováno na potenciální i reálné porušování lidských práv související s moderními technologiemi (např. zneužívání osobních dat, nastavení diskriminujících digitálních procesů atd.). Tato upozornění média většinou přebírala

(pokud vůbec) z neziskového sektoru, občanských iniciativ nebo od odborníků z ICT. Cílem tohoto projektu je, aby novináři získali dostatečné dovednosti a znalosti nejen o lidských právech, ale též o rizicích jejich porušování v digitální době a aby se tak stali významnými hlídači jejich dodržování. Projekt přispěje ke zlepšení situace v oblasti lidských práv v ČR prostřednictvím zvyšování povědomí a profesních standardů budoucích i současných novinářů v oblasti dopadu moderních technologií, včetně umělé inteligence, na dodržování lidských práv.

Nové projekty:

— V roce 2023 započalo řešení projektu *MŠMT OP JAK MSCA Suspended Sentences* s dobou řešení 2023 až 2024 (řešitel JUDr. Jakub Drápal, M.Phil., Ph.D.)

Podmíněné tresty odnětí svobody jsou nejčastěji ukládané tresty v evropských kontinentálních zemích. Jejich originální účel spočíval pouze v odrazení pachatelů od páchaní dalších trestných činů. Zda tomu tak však je, nebylo dosud empiricky prokázáno. Tento projekt se proto zaměřuje na efektivitu podmíněných trestů odnětí svobody z hlediska recidivy. Využívá k tomu náhlé změny v míře odrazení, zejména ke konci zkušební doby (používá density discontinuity design). Nová metodologie, kterou používá tento výzkum, umožňuje zkoumat problém – efektivitu podmíněných trestů odnětí svobody –, který dosud nebyl zkoumán právě z důvodu nevhodné metodologie a nedostatečných dat. Cílem projektu je zjistit efektivitu nejpoužívanějšího trestu v České republice a v postkomunistických zemích.

— Bylo zahájeno řešení projektu *Nové fenomény pracovněprávního prostředí* s dobou řešení 2023 až 2024 (řešitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D., a spoluřešitel doc. JUDr. Martin Štefko, Ph.D., DSc.)

Mění se trh práce vyžaduje zvýšení tlaku na digitalizaci pracovněprávní dokumentace s dopady do dokumentace BOZP. Součástí příprav na zvýšení odolnosti společnosti je posílení právní úpravy týkající se distančního výkonu práce. Tato forma práce je z hlediska ergonomických parametrů a psychosociálních rizik velmi zátěžová a je třeba systémově nastavit tuto oblast tak, aby nezpůsobovala snížení kvality pracovních podmínek zaměstnanců,

a zároveň byla pro zaměstnavatele přínosná. Digitalizace a zjednodušení a modernizace nástrojů v této oblasti sníží tlak na obě strany jak v oblasti psychosociální, tak z hlediska administrativní zátěže zaměstnavatele. Jedná se o úpravu sjednávání pracovních smluv na dálku, úpravu elektronických výplatnic, plánování směn, školení zaměstnanců k zajištění ochrany zdraví zaměstnanců a zajištění bezpečnosti práce a odškodnění zaměstnanců za úrazy či nemoci z povolání způsobené distančním výkonem práce či v souvislosti s tímto atypickým výkonem práce.

V roce 2023 byly podány návrhy projektů do soutěže Trend 11 TA ČR, 2 návrhy GA ČR, 1 návrh v programu HORIZON-MSCA-2023-DN, 1 návrh v programu CHANSE/HERA a 1 návrh projektu ERC Consolidator.

3. Strategie AV21

Pracovníci ÚSP v roce 2023 aktivně pokračovali ve výzkumných aktivitách realizovaných v rámci interdisciplinární výzkumné strategie Akademie věd ČR *Strategie AV21*, která se nese ve znamení hesla *Špičkový výzkum ve veřejném zájmu*.

V rámci výzkumného programu *Voda pro život* pracoval tým ÚSP v roce 2023 na tématu *Ochranná pásma vodních zdrojů – sucho, právo a praxe*, a to ve spolupráci s Ústavem pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i. V projektu byly s vrocením 2023 publikovány dva populárně naučené články: Snopková, T., Zicha, J. *Ochranná pásma vodních zdrojů: Týká se vás to také?* SMSKA Zpravodaj sdružení místních samospráv České republiky, 10/2023, s. 7; Snopková, T., Zicha, J. *Ochranná pásma vodních zdrojů – sucho, právo a praxe*, České právo životního prostředí, 2/2023 (68), p. 148–153. Články byly propojeny s výstupy z praktické části projektu. Ta zahrnovala ústní pohovory se zástupci obcí v ochranných pásmech vodních zdrojů (konkrétně vodní nádrže Vrchlice a Slušovice) a na ně navazující workshop realizovaný na začátku listopadu 2023 na úpravě vody v Kutné Hoře. Mezi řečníky vystoupili vědečtí pracovníci zapojení do projektu; mezi účastníky byli zástupci obcí, povodí, krajských úřadů, VaK aj., čímž byl naplněn účel propojení mezioborového a veřejnosti přístupného nahlížení na potřebu ochrany vody. Aktivity projektu jsou prezentovány na webu pro Strategii AV21 a dále na webu ÚSP – CLASS. Mezi popularizační a informační výstupy patří také profesionálně zpracovaný videozáznam workshopu,

který přibližuje řešené téma širší veřejnosti (dostupný zde: <https://vodaav21.cz/2023/12/01/ochranna-pasma-vodnich-zdroju-v-pravu-a-praxi-workshop-na-upravne-vody-v-kutne-hore/>). K vydání v rámci edice Strategie AV21 byl v průběhu roku 2023 předán připravovaný publikační výstup – brožura *Ochranná pásma vodních zdrojů – sucho, právo a praxe*.

V rámci výzkumného programu *Společnost v pohybu a veřejné politiky* bylo řešeno výzkumné téma *Odpovědnost a etické výzvy 21. století*. V roce 2023 se pracovníci soustředili na tři oblasti: odborná činnost, dále edukace veřejnosti a v neposlední řadě popularizační činnost, jak je v rámci Strategie AV21 předpokládáno. V oblasti odborné činnosti pokračovaly práce na *Handbooku medicínského práva a bioetiky*, který by měl být základní referenční příručkou shrnující současné poznatky na poli zdravotnického práva a bioetiky. Současně byla také připravena a zveřejněna publikace *Průvodce právy pacientů* (Academia, 2023). Cílem *Průvodce* je seznámit pacienty srozumitelnou formou se základními právy, která jim ve vztahu s poskytovatelem zdravotních služeb náleží, a napomoci tak lépe se zorientovat a naleznout řešení typických životních situací souvisejících s poskytováním zdravotních služeb. Z tohoto důvodu se *Průvodce* člení na tři části. První je svou povahou přehledová, obecná. Druhá se zaměřuje na základní práva a povinnosti při poskytování zdravotních služeb. Třetí část je věnována životním situacím a jejich řešením, s nimiž se lze běžně při poskytování zdravotních služeb setkat. A konečně byla rovněž nahrána a zveřejněna čtyři popularizačně-edukační videa věnovaná následujícím tématům: informovaný souhlas; zástupný souhlas; dříve vyslovené přání a standard péče/postup lege artis.

V rámci výzkumného programu *Průlomové technologie budoucnosti – senzorika, digitalizace, umělá inteligence a kvantové technologie* a konkrétně výzkumného tématu *Společenské aspekty průlomových technologií* byla řešena aktivita Právo a veřejná politika v oblasti datové ekonomiky, umělé inteligence a kvantových technologií. Kromě mezinárodní konference SOLAIR 2023 (bližší informace o konferenci jsou uvedeny v další části této zprávy) byl dne 27. 2. 2023 uspořádán ve spolupráci se Spolkem pro ochranu osobních údajů kulatý stůl *Budoucí regulace digitálních odvětví v ČR jako komplexní problém – vhodná řešení a přístupy*. Šlo o navazující akci na kulatý stůl z prosince 2022. Cílem akce bylo zejména prodiskutovat, jak by se

26 ČR měla připravit na nadcházející změny v regulaci digitální ekonomiky a umělé inteligence. Ve spolupráci s Ústavem informatiky bylo vydáno expertní stanovisko AVex a názvem „Umělá inteligence“. A. Solarczyk Krausová se také v rámci Strategie AV21 účastnila celé řady mezinárodních konferencí za účelem posílení spolupráce se soukromým i veřejným sektorem a přenesení poznatků do praxe.

4. Nejvýznamnější publikační výsledky

DOLEŽAL, Tomáš, DOLEŽAL, Adam. Informovaný souhlas ve zdravotnictví. Právní a etické aspekty. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 392 s. ISBN 978-80-87439-59-3

V rámci monografie autoři shrnují historický vývoj institutu informovaného souhlasu a dále se zabývají jeho smyslem a účelem z etického i právního hlediska. Monografie též obsahuje podrobnou analýzu základních podmínek tohoto právního a etického institutu, nastiňuje stávající právní rámec v České republice a uvádí komparaci právních předpisů v některých evropských státech a v USA. S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že publikace představuje v českém prostředí jedinečný počín v rámci oboru zdravotnického práva.

KRAMÁŘ, Květoslav, HÁLOVÁ, Miloslava. Zákon o finanční kontrole. Problémy legislativního zpracování. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 156 s. ISBN 978-80-87439-66-1

Monografie je věnována analýze mnohočetných nedostatků, jimiž se vyznačuje uplatněný způsob zpracování normativní úpravy obsažené v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Ty zasahují jak celkové systematické rozvržení legislativní materie, tak i vyjadřování jednotlivých normativních pravidel z hlediska právně institucionálního. Zřetelný je v tomto smyslu zejména nesoulad systematicky zákona s objektivním členěním hlavního předmětu zákonné úpravy, kdy zákon sám rozlišuje čtyři rozdílné segmenty finanční kontroly, ačkoli podrobnější analytický pohled na ně prokazuje, že jich je ve skutečnosti sedm. V institucionálně právní rovině tkví pak mnohé problémy v tom, že normotvůrcem není brán dostatečný ohled na objektivně dané skladebné části struktury právní úpravy finanční kontroly tvořené právní úpravou první (zjišťovací) fáze kontroly a právní úpravou

druhé (ovlivňovací) fáze kontroly, včetně jejich ustálených hmotně-právních a procesních aspektů. Monografie je proto určena zejména těm, kdo jsou a budou pověřováni přípravou nové zákonné úpravy finanční kontroly. Protože však zákon č. 320/1002 Sb. Zůstává se všemi svými nedostatky i nadále v platnosti, může tato publikace napomáhat i překlenování některých problémů aplikační praxe orgánů finanční kontroly, a to až do doby přijetí nového zákona.

BEZOUŠKOVÁ, Lenka. Mahr v islámském rodinném právu. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 152 s. ISBN 978-80-87439-61-6

Sňatek je významný milník v životě každého člověka, muslima a muslimku nevyjímaje. Předchází mu zpravidla nejen pečlivý výběr partnera, ale i dohoda mezi manžely (fakticky i mezi jejich rodinami) o tzv. *mahr*, který žena obdrží od ženicha. Co to ale *mahr* vlastně je? Není to jen „běžný dar“ pro nevěstu, jak by se na první pohled mohlo zdát. Pro tento právní institut je třeba nahlížet v kontextu celého islámského rodinného práva a zároveň jej ukázat z mnoha stran – jak je právně upraven, jak může vypadat praxe jeho sjednávání, jaký manévrovací prostor mají snoubenci při dohodě o jeho výši a jakému účelu může sloužit. V první řadě tak kniha představuje dílčí pravidla vztahující se především k otázce, co může být *mahrem*, k jeho výši a způsobu jeho předání. Také ale ukazuje, jak *mahr* úzce souvisí s rozvodem manželství, povinnostmi a právy manželů podle islámské jurisprudence a že ne vždy jej žena ve výsledku obdrží celý. Možná poněkud překvapivě jej nemusí získat vůbec. Čtenář má možnost postupně proniknout do různých zákoutí právní úpravy *mahr* a udělat si obrázek o tom, jakou roli *mahr* obecně nebo v konkrétní situaci může hrát.

HAMERNÍK, Pavel. Autonomous Law of International Sports Associations as an Equivalent to a Superstate and Borders of Legality of its Powers. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 181 s. ISBN 978-80-87439-68-5

The relationship between athletes and big international sports federations reminds the relationship between an individual and a State. In the position of monopoly these federations secure uniform rules and integrity of their competitions based on specific sports regulations rather than based on provisions of various and different national laws. International sports federations want to achieve compliance with their rules. This is done by disciplinary proceedings

and forced sports arbitration. On one hand, International sports federations are experts in the field of sport concerning fight against doping or eligibility rules. On the other hand, they are in the dominant position in commercial matters related to sports due to the Pyramid structure of sports. International sports federations are on the top of this pyramid. Their rules are binding for national sports associations, clubs, athletes and other stakeholders. International sports federations claim the autonomy concerning regulation of sports but their quasi-legislation is often in conflict with general law, namely EU law and law of human rights. This publication deals with the scope of the sports autonomy. In other words what the law can accept and which specific rules of sports sector are not acceptable in the light of the economic freedoms and human rights. This evaluation is made based on examples of selected controversial mechanisms of international sports federations, namely 1) compulsory jurisdiction of sports arbitration and issue of fair trial at Court of Arbitration for sport, 2) modern slavery of transfer rules, 3) strict rules of fight against doping, 4) sanctioning of athletes for participation at unauthorized competitions, 5) freedom of expression.

DRÁPAL, Jakub, PINA-SANCHÉZ, J. What is the Value of Judicial Experience? Exploring Judge Trajectories Using Longitudinal Data. Justice Quarterly. 2023, 40(2) 211–240. ISSN 0741-8825. E-ISSN 1745-9109. Dostupné z: doi:10.1080/07418825.2022.2051585.

Judicial experience is considered essential for the proper functioning of the sentencing system. We investigate how it influences judicial decisions and its role in reducing sentencing disparity. To do so, we analyze all Czech criminal decisions imposed in 2007–2017 using data that includes judge identifiers. This unique feature of our data enables us to measure judges' experience directly as the number of criminal cases processed, and to assess patterns in between-judge disparities longitudinally over the course of judges' careers. We find that experienced judges impose more prison sentences, decide fewer cases via shortened procedure and find fewer defendants guilty. In addition, as judges become more experienced, between-judge disparities reduce across all the outcomes considered. Experience is thus an instrumental factor affecting judicial decisions throughout the criminal process, and one that contributes to greater consistency.

HALÁSZ, Ivan. Kapitoly z dejín a súčasnosti medzinárodnej správy a budovania štátu. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 216 s. ISBN 978-80-87439-65-4

Kniha sa zaoberá rozličnými aspektami medzinárodnej správy a budovania štátu. Problematiku skúma aj v historickej perspektíve. Hlavnú pozornosť venuje hlavne strednej a juhovýchodnej Európe; ale v prípade potreby prekračuje tieto zemepisné hranice (Afganistan, Kambodža, Východný Timor). Po všeobecnom terminologickom úvode nasledujú kapitoly o úlohe štátnej myšlienky v procese vzniku štátov, potom o komponentoch medzinárodnej krízovej správy, o ústavnoprávnom kontexte, budovania štátu, ako aj personálnom zabezpečení tohto procesu (medzinárodní a zahraniční úradníci; panovníci; medzinárodné organizácie; zmiešané orgány apod.). Knihu uzatvára kapitola a dilemách a problémoch medzinárodnej tranzičnej správy a výzvach budovania štátu v súčasnosti.

MALÍŘ, Jan. The European Court for Human Rights and Academic Freedom. Czech Yearbook of Public & Private International Law. 2023; 14; 133–159. ISSN 1805-0565. E-ISSN 1805-0999. Dostupné z: <https://rozkotova.cld.bz/CYIL-vol-14-2023/443/>

The present Article provides an overview of the ECtHR's case-law on academic freedom. Based on the analysis of this case-law, the Article argues the ECtHR currently views academic freedom as a value-based principle rather than an individual right. As such, academic freedom normally appears to guide the ECtHR when it deals with rights and freedoms enshrined in the ECHR in the academic context and when it is called upon to interpret the ECHR in this context. Even though the role of academic freedom is non-negligible in the law of the ECHR and the ECtHR has laid down at least some standards concerning the guarantees of academic freedom in the Contracting States.

HAVEL, Bohumil, LASÁK, J., PIHERA, Vlastimil, ŠTENGLOVÁ, I. Czech Corporate Governance in the Light of its History and the Influence of the G20/OECD Corporate Governance Principles. European Business Organization Law Review. 2023; 24(1) 167–200. ISSN 1566-7529. E-ISSN 1741-6205. Dostupné z: doi:10.1007/s40804-022-00253-3.

This article maps the development of Czech corporate law after 1989 against the backdrop of the gradual change of private law and its paradigms as well as considering especially the influence and use

28 of corporate governance soft law. It describes some of the economic, political and social reasons that slowed down or marginalized the relevance of OECD Corporate Governance Principles after the transition of Czechoslovakia and later the Czech Republic to democratic law. At the same time, the article attempts to show that while the gradual recodification of corporate law, in particular corporate governance rules, did not provide much support for the use of corporate governance codes. It nevertheless reflected the relevant rules and recommendations for statutory rules; thus, partially attaining similar goals. The authors of this article therefore believe that the lack of the practical development of some aspects of corporate governance or corporate social responsibility is often not due to the inadequacy of legal regulation but is rather the result of an overestimation of the personal characteristics of entrepreneurs; their reluctance to introduce complex governance structures and a rigid or very conservative interpretive positivism.

GÉRYK, Jan, HALAMKA, T. Direct Presidential Election in the Czech Republic: The Rise of Tribunes? Acta politologica. 2023; 15(3); 4–30. E-ISSN 1803-8220. Dostupné z: <https://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/002723.pdf>

The debate about the direct election of the Czech president within the fields of political science and constitutional law has been almost unanimously sceptical about the introduction of the popular vote. This article offers a contrary perspective developed through theorising a potential tribune function of the Czech presidents. We investigate the workings of the original office of the Roman tribunate; the place of tribune function as a democratic element within the classical accounts of the mixed constitution and its revival in modern political theory and political sociology. We argue that the popular vote increased the tribune potential of the Czech presidency to channel Czech democracy's discontent. If some major deficiencies of the direct vote are reformed, such as the polarising two-round electoral system; the president-tribune could constitute a popularly established check on MPs, the government, and other elites. In such case, the introduction of the direct election could be viewed not as a systemic flaw but as an integrative feature strengthening the system of checks and balances.

MÜLLEROVÁ, Hana. Building Collective Redress in Europe: Seeking Solutions for the Environment and Climate. European Law Review. 2023; 48(1); 84–102. ISSN 0307-5400. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/projekty/Klima/2023-03%20Collective%20redress%20in%20ELR%20Incl.%20Publ.%20Note.pdf>

Collective redress mechanisms have been part of EU law for several decades. They focus on strengthening the position of the “weaker party” in litigation, especially in the consumer and competition fields. More recently, the EU has also tried to introduce collective redress mechanisms to the environmental protection sector where they are known under the term “access to justice in environmental matters”. However, neither the legislative nor the interpretative attempts have so far proved successful. This article aims to uncover possible reasons for this failure and to examine whether and on what conditions environmental law and emerging climate law are fitting sectors for collective redress mechanisms. To that end, the article analyses the main functions and objectives of environmental and climate harm cases from the perspective of collective redress patterns. As a result it suggests that when environmental collective redress is addressed, a distinction should be drawn between harms to persons and harms to the environment.

MÜLLEROVÁ, Hana, BALOUNOVÁ, Eva, RUPPEL, O. C., HOUSTON, L. J. H. Building the Concept of Just Transition in Law: Reflections on its Conceptual Framing; Structure and Content. Environmental Policy and Law. 2023; 53(4); 275–288. ISSN 0378-777X. E-ISSN 1878-5395. Dostupné z: [doi:10.3233/EPL-230012](https://doi.org/10.3233/EPL-230012)

This article focuses on the concept of just transition, which has recently greatly expanded in the climate debate expressing the demand to adopt and implement climate policies leading to decarbonisation in a way that maintains equity and justice. Building on previous research on the concept of just transition in other disciplines of social sciences and on the concept's appearance in international climate law instruments and law literature; we analyse the just transition in the field of law. We seek to clarify its conceptual framing to define its meaning and to determine its position and limits in law. We then examine it vertically (for each level of law) and horizontally, addressing the main criteria that define its content, i.e.; human rights and legal principles.

KOBER, Jan, HOLUBEC, S. (eds). Počátky Československé republiky. 3. Praha: Academia, 2023. ISBN 978-80-200-3457-1

Kolektivní monografie Počátky se soustřeďuje na dobu klíčovou pro vnitřní ustavování a stabilizaci Československé republiky coby nového státu – na období let 1918 až 1925. Přibližuje tři základní okruhy témat týkající se právních a společenských změn tohoto období. První část se zabývá různými aspekty zrovnoprávnění a emancipace, počínaje proměnami právního vztahu církví a státu a politickým kontextem navrhovaných změn, a také odstraňováním pozůstatků stavovské společnosti. Další kapitoly se zabývají postavením národnostních menšin a novými zrovnoprávněními žen a mužů. Druhá část knihy je zaměřena na kontinuitu a diskontinuitu v oblasti právní úpravy a organizace školství a na úsilí o reformy ve školství, jehož stav byl nahlížen jako neuspokojivý. Je přiblížena i oblast osvětové práce, zahrnující mj. i zákonodárný počín v podobě povinnosti obcí zřizovat veřejné knihovny – tato reforma vytvořila v ČR jednu z nejhušších sítí knihoven v Evropě. Poslední část knihy přibližuje téma společenské změny v oblasti hodnot, symbolů a reprezentace mladého státu, mj. na příkladu odstraňování starých pomníků a stavby nových, zpřítomňujících nové hodnoty, popisuje roli prezidenta Masaryka a také program výstavby veřejných budov.

KOBER, Jan (ed.). Utváření republiky. Praha: Academia, 2023. ISBN 978-80-200-3407-6
Rozsáhlá kolektivní monografie Utváření republiky se zabývá mnohdy dramatickým obdobím prvních let nového státu. Vedle kapitol o etablování státu z hlediska mezinárodního je přiblížen průběh nastolování nové státní moci na území s převahou obyvatelstva německé národnosti a rovněž vývoj na Slovensku a na Těšínsku. Tato právně i politicky významná problematika je sledována jednak na příkladu některých měst a okresů (Liberec, Olomouc, Brno a jihomoravské pohraniční okresy), na nichž lze demonstrovat různost postupu i obdobnost některých problémů při přebírání moci. Na tuto část vhodně navazují kapitoly zabývající se právními i organizačními problémy výstavby nové státní správy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Problematika kontinuit a diskontinuit v institucionální rovině je přiblížena podrobněji také na příkladu pražského policejního ředitelství a změn ve vězeňské službě. Další skupina kapitol se zaměřuje na problematiku vztahu některých národnostních menšin k novému státu, přičemž je přiblížena mj. problematika

národnostní otázky na Těšínsku, vztah židovské menšiny k novému státu a také téměř neznámá problematika romských členů československých legií a jejich uplatnění v novém státě.

KOBER, Jan (ed.). Republika mezi rovností, růzností a jednotou. Praha: Academia, 2023. ISBN 978-80-200-3369-7

Kolektivní monografie Republika mezi rovností, růzností a jednotou přibližuje problematiku sociálních a náboženských otázek nově nastolovaných po vzniku československého státu. První část knihy je věnována problematice zrovnoprávnění žen – právním změnám jejich postavení po roce 1918, aktivitám některých jejich spolků a problematice značné různosti náhledů na podobu potřebných změn i v rámci těchto spolků. Druhý okruh kapitol tematizuje problematiku změn v oblastech, kde byly historicky vzniklé restrikce a kriminalizace založeny vlivem náboženských představ. Sem náležel společenský konflikt nad trestněprávní problematikou potratů a jejich případné odlišné právní úpravy. Další kapitoly přibližují problematiku ochrany proti početí a také po roce 1918 silné snahy o dekriminizaci homosexuality. Další část knihy se zabývá již otázkami spojenými s pronikavou změnou politické situace a postavení církví a náboženských společností v mladém státě. Problém kontinuity a diskontinuity, adaptace i rezistence je přiblížen jednak na příkladu římskokatolické církve, jednak i na důležité skupině, která se z ní právě v této době vydělila – církve československé, snažící se o návrat k domácí husitské tradici. Tyto proměny s sebou nesly rovněž dlouhou řadu právních problémů. Sledována jsou také další témata z oblasti proměn postavení náboženství v nové republice.

KOKEŠOVÁ, Jana. Robustní poskytování důvodů vs. pouhé spouštění důvodů: Případ žádosti. Filozofia. 2023; 78(3); 165–179. ISSN 0046-385X. Dostupné z: [doi:10.31577/filozofia.2023.78.3.2](https://doi.org/10.31577/filozofia.2023.78.3.2)

David Enoch se pokouší vytvořit obecnou teorii autority, ovšem nikoliv definováním pojmu autorita ani určením normativního důvodu k uposlechnutí jejich příkazů, ale prostřednictvím popisu mechanismu příkazování. Příkazování je podle Enocha součástí širšího fenoménu, tzv. robustního poskytování důvodů, kam patří kromě příkazování také slibování a žádání. Popisem mechanismu robustního poskytování důvodů získáme i popis mechanismu příkazování, říká Enoch. Pro teorii robustního poskytování důvodů je kruciólní intence osoby poskytující

↑ Závěrečná konference projektu SOLSTICE včetně členů týmu CLASS
Archiv ÚSP

↑ Konference v Turíně: přednáška Evy Balounové
Archiv ÚSP

→ Přednáška Alžběty Solarczyk Krausové v rámci Týdne AV ČR v zasedací místnosti ÚSP
Archiv ÚSP

↑ Mediální vystoupení pracovníků ÚSP:
Adam Novák
Archiv ÚSP

↑ Konference Lidé, zdravotnictví a právo v rámci projektu SYRI: Tomáš Doležal
Archiv SYRI (Igor Zehl)

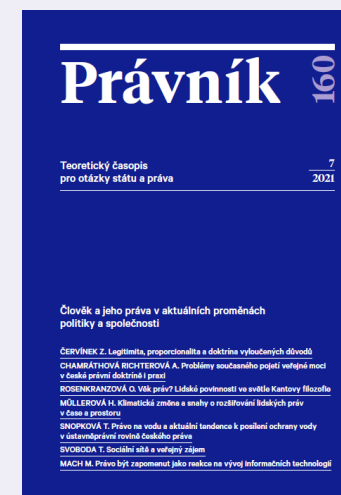
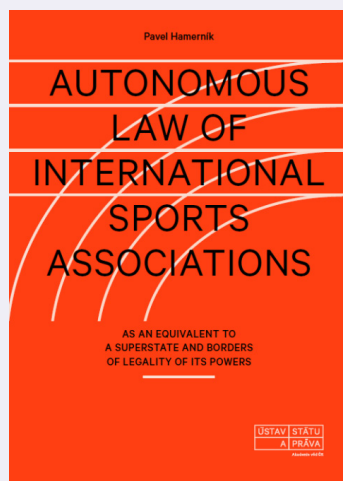
↑ Konference Lidé, zdravotnictví a právo v rámci projektu SYRI: Ivo Smrž
Archiv SYRI (Igor Zehl)

↑ Předání ceny Visegrad Group Academies Young Researcher Award 2023 ve Varšavě Evě Balounové
Archiv ÚSP

↑ Mediální vystoupení pracovníků ÚSP:
František Emmert
Archiv ÚSP

34 důvod. Jinak řečeno přikazovat, slibovat nebo žádat dokáže jen ten, kdo je schopen utvářet si komplexní intenci, tedy mít svou vlastní vůli. Právě v intenci ale tkví problém teorie robustního poskytování důvodů, na který Enoch sám upozorňuje. Podle Enocha si dostatečně komplexní intenci utvářejí dospělí lidé, a nikoliv malé děti a zvířata. Přesto se zdá, že malé děti a možná dokonce i zvířata jsou schopna žádat, tedy poskytovat důvody robustně. Tuto nekoherenci je třeba vyřešit, má-li být teorie robustního poskytování důvodů, a tedy i obecná teorie autority plausibilní. V tomto textu jsem navrhla, jak rozumět žádostem malých dětí a zvířat. Jejich řečové akty připomínající žádosti lze relativně neproblematicky považovat za sdělování potřeb či přání nebo za pouhé spouštění motivačních důvodů. Pokud jejich řečové akty nebudeme řadit k robustnímu poskytování důvodů, zůstane teorie robustního poskytování důvodů (alespoň v této otázce) koherentní a může být základem obecné teorie autority.

MATEJKA, Ján, FIALOVÁ, Eva, PŘÍBAŇ ŽOLNERČÍKOVÁ, Veronika, SOLARCZYK KRAUSOVÁ, Alžběta, KYNCL, Libor. Certifikovaná metodika pro posouzení odpovědnosti za škodu způsobenou provozem autonomních vozidel. Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. Certifikovaná metodika MD-7555/2022-710/47. Dostupné z: <https://www.mdcr.cz/getattachment/Dokumenty/Veda-a-vyzkum/Certifikovane-metodiky/Silnicni-metodiky/Metodika-pro-posouzeni-odpovednosti-za-skodu-zpuso/Certifikovana-metodika.pdf.aspx>
Certifikovaná metodika obsahuje souhrnná doporučení a návrh postupů, jak analyzovat současnou českou právní úpravu odpovědnosti subjektů, které se budou podílet na autonomní mobilitě v silniční dopravě. Certifikovaná metodika navrhuje procesní návod určený jak pro orgány aplikující právo, tak i pro odbornou právní a technickou veřejnost s cílem odpovědět na otázku, jak procesně či hmotněprávně posuzovat odpovědnost subjektů podílejících se na provozu autonomních vozidel.

PAUKNEROVÁ, Monika. Mezinárodní ochrana kulturních statků z pohledu českého, mezinárodního a unijního práva. Právník. 2023; 162(4); 289–307. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/4/1_Pauknerova_289-307_4_2023.pdf
Ochrana kulturního dědictví a kulturní výměna mají zásadní význam pro podporu porozumění mezi národy a šíření kultury pro blaho lidstva a pokrok

civilizace. Touto myšlenkou je uvedena ve své preambuli Úmluva UNIDROIT o právu na odcizené nebo nezákonně vyvezené kulturní statky. Česká republika bohužel prozatím není smluvním státem této úmluvy. Příspěvek nejprve uvádí některé případy navrácení uměleckých děl, které se objevily v České republice i v dalších státech. Na nich jsou ilustrovány problémy mezinárodní ochrany kulturních statků. Cílem příspěvku je nastínit vymezení základních pojmů a právních předpisů, jimiž je daná problematika regulována, se zvláštním zaměřením na mezinárodní ochranu. První část uvádí právní rámec a pojmové vymezení, přičemž autorka poukazuje na složité vztahy mezinárodních smluv, unijního práva a českého práva, do kterého byly zčásti implementovány unijní předpisy. Druhá část je věnována mezinárodním úmluvám UNESCO a UNIDROIT. Třetí část se kriticky zamýšlí nad unijním právem a českou vnitrostátní regulací. Čtvrtá část pojednává o mezinárodním právu soukromém, opět v kritickém srovnávacím pohledu. V závěru autorka uvádí, že česká literatura prozatím nevěnovala tématu takovou pozornost, jakou by si zasloužovalo. Shrnuje, že v českém veřejném právu by bylo vhodné právní regulaci zjednodušit a zpřehlednit. Významnou roli hrají unijní předpisy a mezinárodní úmluvy – úmluva UNESCO byla vnitrostátně provedena, stejně jako unijní nařízení a směrnice. Stále se však odkládá přistoupení k úmluvě UNIDROIT, pro jejíž přijetí jsou dnes již vytvořeny předpoklady i ve vnitrostátním českém právu. V soukromém hmotném právu je východiskem občanský zákoník; k němu však nepochybně přistupuje jako *lex specialis* zákon o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků, který prozatím zůstává stranou zájmu našich civilistů. V mezinárodním právu soukromém by bylo vhodné zakotvit speciální kolizní normu, která by vyjasnila určení práva rozhodného pro nárok na navrácení nezákonně vyvezeného kulturního statku a pro případné odškodnění vlastníka nebo držitele v dobré víře.

SIMON, Rita, HRÁDEK, J. Czech Republic. In: DE FRANCESCHI, A., SCHULZE, R. (eds). Harmonizing Digital Contract Law. The Impact of EU Directives 2019/770 and 2019/771 and the Regulation of Online Platforms. A Handbook. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2023, s. 167–190. ISBN 978-3-7560-0605-2
The Twin Directives on Digital Content and Services (hereafter DCD) and on the Sale of Goods (SGD) were expected to be implemented by the European

Member States to reshape their national Sales Law regulations by the end of 2021, so they could better tackle the challenges of our Digital Age. The transposition of these Directives brought some slight structural changes for the Czech Civil Code; especially, for special contract law, but other fields of law were not changed. This article analyses the main changes and novelties brought by the implementation especially with view on conformity of goods, liability of the trader and remedies for the failure to supply and lack of conformity. New challenges of data as counter-performance, enhancing of sustainability through longer durability and reparability are also evaluated.

SIMON, Rita, VYSKOČILOVÁ, S. Jurisdictions – Czech Republic. In: BUSCH, D., LEHMANN, M. (eds). Unfair Terms in Banking and Financial Contracts. Oxford: Oxford University Press, 2023, s. 353–389. ISBN 978-0192866592

This chapter covers the implementation of the Unfair Terms Directive (UTD) in the Czech Republic. It details the socio-economic landscape of the Czech Republic referencing how the recession, COVID-19 pandemic, and non-bank consumer credit providers have affected the landscape. Before the implementation of the UTD, the Czech legislation did not specifically protect consumers against unfair contract terms so the introduction of unfair terms control was a novelty in 2000. However, more traditional and stronger legal principles such as good morals continue to be the main ruling principles in Czech financial contracts. The chapter also elaborates on the legal bases of unfair terms control, mentions the main examples of unfair or transparent rules in Czech Republic, and the specific problems of national judicial review, especially the traditional way of unfairness control based on legal principles and the over-generous exemptions from the unfairness test for multi-component prices.

SMRŽ, Ivo, DOLEŽAL, Tomáš, DOLEŽAL, Adam. Poskytování zdravotních služeb na dálku (telemedicína) a její soukromoprávní aspekty. Právník. 2023, 162(12), 1109–1134. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/12/1_Smrz%20et%20al_1109-1134_12_2023.pdf
Článek se zaměřuje na relativně ucelenou část problematiky poskytování zdravotních služeb na dálku, a to na typické soukromoprávní aspekty s ní spojené. Nejprve bude přehledově pojednáno o právním

zakotvení telemedicíny v zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů. Následně budou analyzovány dopady telemedicíny na smlouvu o péči o zdraví, tedy zejména otázky týkající se jejího uzavírání distančním způsobem, náležitého poučení pacienta a informovaného souhlasu, péče řádného odborníka, respektive standardu poskytování zdravotních služeb včetně s tím související povinnosti k náhradě újmy při jeho nedodržení a určení rozhodného právního řádu (*lex causae*) ve vztazích s mezinárodním prvkem při přeshraničním poskytování zdravotních služeb na dálku.

ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J., LASÁK, J., PIHERA, Vlastimil, LÁLA, D., JOSKOVÁ, L. Akciové společnosti. Praha: C. H. Beck, 2023. Právní instituty. ISBN 978-80-7400-914-3

Publikace pojednává o právní úpravě akciové společnosti od jejího založení a vzniku přes fungování samotné společnosti, jejích orgánů a jejich členů včetně práv a povinností akcionářů, úpravy akcií, problematiky základního kapitálu a jeho změn až po zrušení společnosti a její zánik. Rozbor příslušných ustanovení právních předpisů je doplněn odkazy na relevantní judikaturu a rovněž odkazy na řešení rozebíraných problémů v jiných právních textech. Publikace zahrnuje i výklad právní úpravy akciové společnosti ve znění zákona č. 416/2022 Sb., přestože ke dni jejího dokončení ještě všechna ustanovení předmětné novely nenabyla účinnosti.

VOLEK, Jaromír, KRAUSOVÁ, Alžběta, MORAVEC Václav. Between Benefits and Threats of Algorithmic News Personalization. Observatorio. 2023, 17(1). ISSN 1646-5954. Dostupné z: <https://doi.org/10.15847/obsOBS17120232063>

Článek popisuje, jak si konzumenti zpráv představují ideální stav personalizace a jaká navrhuje jeho vylepšení. Z naší analýzy vyplývá, že fenomén personalizace zpráv primárně vnímají jako ztrátu kontroly nad vyhledávacími mechanismy a nad doručováním informací. Sami sebe vnímají jako slabší stranu tohoto vztahu charakterizovaného rostoucí informační asymetrií. Toto zjištění zakládáme na naší kvalitativní analýze postojů respondentů k personalizaci zpráv. Cíl analýzy byl trojí: porozumět tomu, jak personalizace zpráv ovlivňuje důvěru konzumentů v tuto technologii, identifikovat důvody nedůvěry potenciálních spotřebitelů a popsat, jaké potřeby a kompetence vnímají konzumenti zpráv jako nezbytné pro ochranu svých osobních údajů.

36 Respondenti vyjádřili pochybnosti o důvěryhodnosti personalizace a popsali příslušné algoritmy jako „černou skříňku“. Data ukazují, že konzumenti personalizovaných zpráv se o nakládání s osobními údaji zajímají. Velmi skeptičtí jsou také k možnosti uplatnit svá práva pomocí stávajících předpisů. Článek v závěru formuluje doporučení pro nejlepší postupy při poskytování personalizovaných zpráv, které zohledňují sdílenou odpovědnost poskytovatelů a konzumentů online obsahu.

Výzkumní pracovníci ÚSP vytvořili v roce 2023 celkem 204 výsledků, z nichž 89 bylo odesláno do systému RIV. V rámci výsledků uplatněných v databázi RIV šlo o 6 monografií, 16 kapitol v knihách a 35 článků, z čehož 17 článků bylo publikováno v časopisech zařazených do databáze SCOPUS, WOS a v jiných impaktovaných časopisech. Celkem 11 publikací bylo uveřejněno v angličtině a 1 v němčině. Z toho 9 výsledků bylo vydáno v zahraničních vydavatelstvech a časopisech (např. Taylor & Francis, Brill, IOS Press, Springer).

Podrobné údaje o publikačních a dalších výstupech výzkumné činnosti pracovníků ÚSP jsou zveřejňovány prostřednictvím informačních systémů, a to jednak v systému Evidence publikační činnosti v AV ČR (ASEP) na webových stránkách, jednak v Rejstříku výsledků výzkumu (RIV) pod gescí Rady pro výzkum, vývoj a inovace, která je poradním orgánem vlády ČR.

5. Ediční činnost a vydávání časopisů

V rámci vlastní ediční činnosti vydal ÚSP v roce 2023 pět publikací; všechny taktéž jako e-knihy, které budou následně zpřístupněny ve formátu Open Access na webové stránce ÚSP: <https://www.ilaw.cas.cz/casopisy-a-knihy/knihy-a-e-knihy/>.

DOLEŽAL, T., DOLEŽAL, A.
Informovaný souhlas ve zdravotnictví. Právní a etické aspekty.
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 392 s. ISBN 978-80-87439-59-3

KRAMÁŘ, K., HÁLOVÁ, M.
Zákon o finanční kontrole. Problémy legislativního zpracování.
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 156 s. ISBN 978-80-87439-66-1

BEZOUŠKOVÁ, L.
Mahr v islámském rodinném právu.
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 152 s. ISBN 978-80-87439-61-6

HALÁSZ, I.
Kapitoly z dejín a súčasnosti medzinárodnej správy a budovania štátu.
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 216 s. ISBN 978-80-87439-65-4

HAMERNÍK, P.
Autonomous Law of International Sports Associations as an Equivalent to a Superstate and Borders of Legality of its Powers.
Praha: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 2023. 181 s. ISBN 978-80-87439-68-5

Anotace těchto publikací jsou uvedeny v jiné části této zprávy.

Z periodické produkce ÚSP vydával v roce 2023 stejně jako v předchozím roce tři tituly, z toho jeden cizojazyčný a jeden elektronický.

Časopis **Právník** byl vydáván v tištěné podobě. Tento měsíčník, nejstarší český právnícký časopis, vycházel již ve svém 162. ročníku. Jeho elektronická verze je k dispozici na adrese www.pravnik.eu. Právník byl již dříve indexován v databázi ERIH PLUS a EBSCO, navíc je od roku 2021 nově zařazen do světově uznávané bibliografické a citační databáze odborných časopisů SCOPUS. Tato databáze vznikla v roce 2004 a v současné době patří mezi nejprestižnější databáze tohoto typu na světě. Dlouhodobě patří časopis Právník mezi nejlépe hodnocená česká právnícká periodika. V červnu roku 2023 získal spolu s Právními rozhledy první místo v anketě o Prestižní cenu pro nejlepší právnícký časopis 2023. Cenu uděluje společnost Karlovarské právnícké dny na základě hlasování odborné veřejnosti. Coby recenzovaný teoretický časopis pro otázky státu a práva publikoval Právník v roce 2023 příspěvky týkající se zejména otázek z oboru teorie práva, soukromého práva, trestního práva, ale také mezinárodního práva veřejného a práva EU. Číslo 5/2023 bylo pojato jako monotematické s názvem „Mediální právo“. Přineslo příspěvky věnované objektivitě a vyváženosti v rozhlasovém a televizním vysílání, dostupnosti mediálního obsahu a blokování dezinformačních webů a dekriminální pomluvy.

Dále vycházel čtvrtletní cizojazyčný časopis **The Lawyer Quarterly (TLQ)**, dostupný na adrese www.ilaw.cas.cz/tlq. Časopis, který ÚSP vydává od roku 2011, je od roku 2017 zařazen do světově uznávané bibliografické a citační databáze odborných časopisů SCOPUS. Zájem autorů z celého světa o publikaci v TLQ nadále pokračoval i v roce 2023.

Témata příspěvků publikovaných v časopise TLQ jsou velmi rozmanitá – od obecně komparativních úvah, otázek evropského a ústavního práva či energetického práva po AI či klimatické právo. Vedle těchto témat se již tradičně objevují příspěvky pojednávající o právních otázkách zemí mimo středoevropský prostor. V roce 2023 byly publikovány např. příspěvky o lidských právech v Litvě, obchodním právu v Kosovu, jiné pokrývaly oblast trestního práva blízkovýchodních zemí či rodinné právo v Indonésii.

Třetím periodikem vydávaným ÚSP je online **Časopis zdravotnického práva a bioetiky** dostupný na adrese www.ilaw.cas.cz/medlawjournal. Je připravován pracovníky Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky a jedná se o jediný tuzemský odborný časopis věnovaný zdravotnickému právu a bioetice.

Ve dnech 11.–14. května 2023 se konal 28. mezinárodní knižní veletrh a literární festival **SVĚT KNIHY PRAHA 2023** na Výstavišti Praha Holešovice. ÚSP se veletrhu zúčastnil společně s 10 společenskovedními ústavu Akademie věd ČR. Společný stánek humanitních a společenských věd byl umístěn opět v Hale C.

6. Další odborné aktivity

Významnou součástí výzkumné práce je prezentace vědeckých poznatků na konferencích, workshopech a jiných vědeckých setkáních. V roce 2023 stejně jako v předchozích letech ÚSP organizoval nebo spoluorganizoval řadu odborných akcí, z nichž některé již byly uvedeny v částech věnovaných jednotlivým oblastem výzkumu a projektům Strategie AV21. Informace o pořádaných akcích byly průběžně uveřejňovány na webových stránkách. Část jich probíhala v hybridní podobě, tj. prezenčně a zároveň online prostřednictvím komunikačních prostředků na dálku.

Ve dnech 12.–13. prosince 2023 uspořádal ÚSP šestý ročník mezinárodní konference SOLAIR 2023, a to na téma *Future-Proof Regulation of*

Artificial Intelligence. Partnery konference byli Komise pro mezinárodní obchodní právo UNCITRAL, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Akademie věd ČR, Mezinárodní ústav pro sjednocení mezinárodního práva soukromého UNIDROIT, Microsoft a Unie podnikových právníků. Akci zařadili prezident České republiky Petr Pavel, ministr průmyslu a obchodu Josef Síkela a předsedkyně Akademie věd Eva Zažímalová. Cílem konference bylo prodiskutovat, jak regulovat umělou inteligenci tak, aby byla regulace připravena na výzvy spojené s budoucím rychlým vývojem této technologie. Příspěvky a diskuze se zaměřovaly nejenom na stávající přístupy a nástroje, ale také na obecné regulační principy a jejich aplikace v reálném světě, na progresivní strategie řízení a regulace umělé inteligence a na specifické potřeby jednotlivých sektorů.

Součástí konference byl i specializovaný workshop s názvem *Solving the Complexity of AI Regulation* zabývající se možnostmi vytvoření regulatorně příznivého prostředí pro podporu výzkumu, vývoje a podnikání. Konference podala ucelený pohled na vývoj regulace umělé inteligence jak na mezinárodní úrovni (UNCITRAL, Rada Evropy a UNIDROIT), tak i v jednotlivých regionech (EU, USA, Izrael a jižní Asie). Na konferenci se registrovalo více než 100 účastníků (účast on-site i online). Mezi účastníky patřili zejména zástupci českých a zahraničních univerzit, českých a mezinárodních advokátních kanceláří, českých ministerstev a dalších veřejných orgánů a českých a mezinárodních firem.

Na téma zdravotnického práva byla v Praze 18. května uspořádána konference *Úskalí komunikace mezi zdravotníky a pacienty aneb informovaný souhlas z různých pohledů* a 22. listopadu se v rámci Strategie AV21 konal workshop *Problematika wrongful birth žalob v komparativní perspektivě*. Dále proběhla konference DECAREL, kde byly prezentovány výstupy z projektu o rozhodování o zdravotní péči v závěru života.

V rámci Strategie AV21 byl rovněž 1. listopadu uspořádán workshop *Ochranná pásma vodních zdrojů: sucho, právo a praxe*. Právně-historické téma řešil workshop *Právníci na pomezí: národní, profesní a oborové hranice v historické perspektivě*, který proběhl 7. listopadu.

Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS) ve spolupráci s FWO Scientific Research Network uspořádalo 12. května mezinárodní workshop na téma klimatického práva pod názvem *Greenwashing and climate change: legal perspective*

38 (Greenwashing a klimatická změna z právní perspektivy). Mezioborovou studentskou vědeckou konferenci *Klimatická spravedlnost a udržitelná budoucnost* uspořádal CLASS dne 22. června.

ÚSP pořádá vědecké akce též ve spolupráci s jinými subjekty, např. ve spolupráci s Ústavem mezinárodních vztahů uspořádal konferenci *Reassessing the European Union in light of the Russian invasion of Ukraine*; ve spolupráci se Spolkem na ochranu osobních údajů kulatý stůl *Budoucí regulace digitálních odvětví v ČR jako komplexní problém – vhodná řešení a přístupy* (27. února); ve spolupráci s Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, v. v. i., workshop *Digitalizace v pracovním právu v kontextu novely zákoníku práce*; ve spolupráci s Fakultou sociálních věd UK, Iuridicum Remedium a Prague Center for Media Skills mezinárodní sympozium *Digitální doba s lidskou tvář* (1. prosince); ve spolupráci s Ústavem teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i., workshop *AISEE*.

Konference v reakci na vládou schválené zkrácení doby oddlužení proběhla 26. června. Přední odborníci z různých profesí, včetně ekonomů, insolvenčních správců, soudců, zástupců státních orgánů, věřitelů a neziskových organizací, včetně vědeckých pracovníků, se sešli, aby posoudili výsledky dosavadního insolvenčního zákona a hledali efektivní řešení oddlužení.

V roce 2023 byla uspořádána také řada dalších akcí zaměřených na právní aspekty informačních a komunikačních technologií a jejich praktické aplikace, kterých se kromě výzkumných pracovníků účastnili i záměci z řad odborné veřejnosti. Konkrétně *Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací (RLC)* v roce 2023 uspořádalo stejně jako v předchozím roce (v hybridní formě prezentace) sérii přednášek na aktuální témata:

15. února na téma *Nová regulace odpovědnosti za umělou inteligenci: Nové směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky a umělou inteligenci*; 13. března na téma *DSM Directive a odměňování autorů: Odměňování autorů po transpozici DSMD na Slovensku*; 19. dubna *Regulace umělé inteligence pohledem výzkumníka a podnikatele v AI: Právo kolem umělé inteligence z pohledu AI výzkumníka a podnikatele*; 17. května na téma *Soukromoprávní aspekty eIDAS 2.0: Právo kolem umělé inteligence z pohledu AI výzkumníka a podnikatele*; 21. června na téma *Peněženka Evropské digitální identity: Elektronická identifikace a peněženka Evropské digitální identity*; 20. září na téma *Neosobní data v autonomním*

řízení: Ochrana neosobních dat a databází v systémech autonomního řízení; 18. října na téma *Právní aspekty API: Právní aspekty interoperability software*; 8. listopadu na téma *Deepfakes – příležitost nebo hrozba? a 13. prosince na téma Finanční podvody a sociální inženýrství: Finanční podvody vůči klientům bank založené na metodách sociálního inženýrství*.

Z mezinárodních konferenčních aktivit lze dále uvést již tradiční akce, a to například konferenci pravidelně pořádanou Právnickou fakultou Trnavské univerzity a ÚSP v Kongresovém centru SAV ve Smolenicích (SR) zaměřenou do oblasti korporátního práva, která se tentokrát konala ve dnech 25.–26. září a její téma bylo *Medzigeneračné nástupníctvo podnikatelia*. Na konferenci vystoupili pracovníci ÚSP specializující se na oblast obchodního práva. ÚSP byl také spolupořadatelem mezinárodní vědecké konference pořádané Českou společností pro pracovní právo a právo sociálního zabezpečení, z.s., *Pracovní právo 2023 na téma Zákoník práce a sociální zabezpečení 2023 aneb temp ora mutantur – leges semper moventur*, která se uskutečnila 2.–4. října v Třešti. A také byl ÚSP tradičně spolu s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Josefa Šafaříka v Košicích a Ústavem státu a práva Slovenské AV spolupořadatelem 12. ročníku mezinárodního sympózia *Právo, obchod a ekonomika / Law, business and economics 2023*, které se uskutečnilo 25.–27. října ve Štrbském Plese.

Při ÚSP rovněž působí *odborné kolegium pro občanské právo*, které sestává z akademických pracovníků ÚSP a právnických fakult (založeno roku 2014), kteří se koncepčně i prakticky věnují soukromému právu a občanskému právu procesnímu. V rámci kolegia jsou diskutovány aktuální otázky civilního práva. V roce 2023 kolegium 23. listopadu uspořádalo své XII. zasedání kolegia pro soukromé právo při ÚSP AV ČR k náhradě škody. Z pracovníků ÚSP vystoupil na zasedání T. Doležal s přednáškou *Ztráta šance*.

V roce 2023 pokračovala *série interních přednášek* výzkumných pracovníků ÚSP na různá témata, konkrétně vývoj nadačního a trustového práva, gender studies, personalizace jako zvláštní fenomén v regulaci umělé inteligence a možnosti reakce na závažné infekční nemoci v právu EU.

Významnou součástí odborných aktivit ÚSP jsou zvané přednášky zahraničních odborníků na půdě ÚSP a zvané přednášky a vystoupení pracovníků ÚSP na seminářích a konferencích pořádaných

jinými organizacemi a institucemi v ČR i v zahraničí. Zahraniční hosté pozvaní výzkumnými pracovníky ÚSP vystoupili na dvou odborných akcích. V rámci mezinárodní konference SOLAIR 2023 to byli jmenovitě Anna Joubin-Bret (UNCITRAL), Kristian Bartholin (Committee on AI, Rada Evropy), Daniel Všetečka (Ministerstvo průmyslu a obchodu), Jeremy Rollison (Microsoft), Marek Havrda (náměstek ministra pro evropské záležitosti), Lisa Spink (U.S. Embassy in Prague), Hamza Hameed (Access Partnership, Singapore), Yosi Aviram (Israel National Cyber Directorate), Jay Latta, Andre Guskow Cardoso (Digital Law and Data Protection Commission of OAB/PR), Regina Hučková (Univerzita Pavla Jozefa Šafaříka v Košicích), Hannes Cools (University of Amsterdam) a Ondřej Kramoliš (GenDigital). Diskuzní příspěvek přednesl Weston Stacey (American Chamber of Commerce). V sérii přednášek o právu technologií pořádaných RLC vystoupila Zuzana Adamová z Univerzity v Trnavě na téma *Odmeňovanie autorov po transpozícii DSMD na Slovensku*.

Přednáškové aktivity pracovníků ÚSP se realizovaly také především na zahraničních i tuzemských konferencích a akcích. Jako příklad zahraničních aktivit lze uvést přednášku Moniky Feigerlové *Comparative Analysis: Selected Climate Change Provision in the Modernised Energy Charter Treaty and CETA* na konferenci Univerzity v Grazu na téma *Climate Law and Litigation: Planetary, Regional and Social Perspectives*; přednášku Adama Nováka *Just Transition in European Post-Communist Countries* na konferenci *Just Transition and international Law* v Dundee ve Velké Británii; přednášku Rity Simon *Enhancing environmental sustainability through reforming the consumer sales law* na konferenci SCORAI-ERSCP ve Wageningenu, přednášku *Nachhaltigkeit – Greenwashing – Lauterkeitsrecht* na konferenci *2. Tagung Nachhaltigkeit und Unternehmensrecht* v Innsbrucku nebo přednášku *Enhancing environmental sustainability in Czech Republic via consumer sales law* na konferenci IACL v Hamburku; přednášku Jakuba Drápala *Expansive judiciary as a (temporary) solution against penal populism: Case study of Czechia* na konferenci v Edinburgu, přednášku *Understanding Criminal Courts* na workshopu *JURIX Workshop on AI and Access to Justice 2023 Understanding Criminal Courts* v Maastrichtu, přednášku *Possibilities and pitfalls of appellate courts in reducing unwarranted disparities* na konferenci *Unwarranted disparities workshop, Possibilities and pitfalls of appellate*

courts in reducing unwarranted disparities v Ilkley; přednášku Evy Balounové *In search of a national Climate Change Act (CCA) in light of the EGD* na konferenci *Environmental Law in Transformation – Legal Implementation and Impacts of the European Green Deal* v Lipsku; přednášku Jana Malíře *States of Emergency in the Czech Republic* na konferenci *States of Emergency and Human Rights: Constitutional Models and Political Reality of the Visegrad countries* v Krakově, přednášku *Some Thoughts on the Role of Constitutional Traditions in the Czech Constitutional System* na konferenci *Constitutional Traditions and European Heritage* v Krakově a přednášku *Political Participation in Trouble* na workshopu *The experiences and long term consequences of the Covid-19* v Praze; přednášku Evy Fialové *Impacts of AI on copyright and intellectual property* na online workshopu *Successful and timely uptake of Artificial Intelligence in science in the EU* a přednášku *AI ethics and legislation* na workshopu *EUCAP/AIRA training course on AI* v Praze; přednášku Jana Kobera *Colleagues and Keepers: Czech Notaries Acting Beyond their Professional Field* na konferenci *Law, Society and Digital Pasts, Presents and Futures* v Lundu; přednášku Alžběty Solarczyk Krausové *EU Regulation of AI-Based Personalization* na konferenci *AI Week 2023* v Tel Avivu, přednášku *Regulation and Trustworthiness of AI* na konferenci *GLOBSEC Bratislava Forum* v Bratislavě, přednášky *AI Regulation: The Rationale and the Latest Developments, Use of AI in Legal Profession* a *Fireside Chat on AI Regulation* na akci pořádané CMS v Oslu, přednášku *Concluding Remarks* na konferenci *IGF 2023 Open Forum. Future-proofing global tech governance: A bottom-up approach* v Izraeli, přednášku *Beyond Human Intelligence? An Exploration of AI's Latest Developments, its Ethical Implications and Compliance Issues* na konferenci *Reality... Really? School of Media & IT Conference* v Praze.

Z bohatých tuzemských aktivit lze příkladem uvést přednášku Ivo Smrže *Teorie ztráty šance* na konferenci *Lidé, zdravotnictví a právo* v Brně nebo *Poskytování zdravotních služeb na dálku a náležitá odborná úroveň (standard péče)* na konferenci *Implementace telemedicíny v českém zdravotnictví*; Rity Simon *Aktuální problémy ADR* v diskusi kulatého stolu k mimosoudnímu řešení spotřebitelských sporů; Jakuba Drápala *Odvolací soudy a přezkum trestů: nenaplněný potenciál* na akci *X. Kriminologické dny*; přednáška Evy Balounové

40 *Odras výsledků COP27 v úsilí o klimatické právo na akci Stav ochrany světového klimatu, Jaké jsou výsledky světové konference COP 27?* v Praze nebo přednáška *Klíma a lidská práva* na konferenci *Lidská práva a Česko*; přednáška Jana Maliře *Společná zahraniční a bezpečnostní politika ve světle institucionálních proměn EU* v diskusi kulatého stolu *Evropská unie dnes a zítra 2030+* v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR; přednáška Evy Fialové *Ochrana základních práv v návrhu AIA* na konferenci *České právo a informační technologie* v Brně; přednáška Adama Doležala *Soucit, empatie a cítění s druhým jako lék na dehumanizaci medicíny?* na 13. konferenci *Etika a komunikace v medicíně* s názvem *Soucit v medicíně*; přednáška Tomáše Doležala *K problematice zásahu do osobnostních práv v případech wrongful birth z pohledu aktuálního rozhodnutí Nejvyššího soud ČR* na konferenci *Problematika wrongful birth žalob v komparativní perspektivě*; přednášky Alžběty Solarczyk Krausové *Nové regulační orgány digitální ekonomiky* v diskusi kulatého stolu *Budoucí regulace digitálních odvětví v ČR jako komplexní problém – vhodná řešení a přístupy*, *Výzvy AI pro kybernetickou bezpečnost* na akci *Ženy v kyber* nebo *Etika umělé inteligence* na konferenci *Zintenzivnění boje proti korupci: morální dilemata soudců a státních zástupců*.

K odborným aktivitám pracovníků ÚSP náleželo v roce 2023 i členství a práce v redakčních radách tuzemských i zahraničních vědeckých a odborných časopisů, z nichž lze uvést zejména časopisy *Právník*, *The Lawyer Quarterly (TLQ)*, *Časopis zdravotnického práva a bioetiky*, *Časopis pro právní vědu a praxi*, *České právo životního prostředí*, *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica*, *Bulletin advokacie*, *Jurisprudence*, *Justičná revue*, *Obchodněprávní revue*, *Právní rozhledy*, *Právnícké listy*, *Právní obzor*, *Správní právo*, *Bankovníctví*, *Právo v přepravě*, *Súkromné právo*, *Revue pro právo a technologie*, *Ratio publica*, *East European and Russian Yearbook of International and Comparative Law*, *Slovak Yearbook of International Law*, *Polish Yearbook of International Law*, *Acta Humana*, *Všehrd*, *Právní rádce*, jakož i zpracovávání recenzí na články a odborné publikace.

7. Mezinárodní spolupráce a aktivity

Neoddělitelnou součástí hlavní činnosti ÚSP a výzkumné činnosti pracovníků představuje

mezinárodní spolupráce a mezinárodní výzkumné aktivity. Jejich účelem a smyslem je zejména komparovat poznatky získané výzkumem v domácím právním prostředí s poznatky a zkušenostmi zahraničních partnerů a podílet se na formování a výměně myšlenek, názorů a vědeckých poznatků.

ÚSP primárně rozvíjí mezinárodní vědeckou spolupráci v rámci středoevropského prostoru s ústavami pro právní vědy Slovenské, Polské a Maďarské akademie věd. Výsledky mezinárodního výzkumu jsou prezentovány na společných konferencích, sympoziích a workshopech a publikovány v kolektivních monografiích a vědeckých časopisech, zejména v časopisech vydávaných uvedenými vědeckými institucemi. Někteří pracovníci ÚSP jsou též hodnotiteli projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja Slovenské republiky.

O společně pořádaných konferencích, sympoziích a workshopech bylo pojednáno v předchozí kapitole. V roce 2023 pokračovala na osobní bázi spolupráce s výzkumnými pracovníky z univerzity v Izraeli, Francii, Maďarsku, USA, Itálii, Nizozemí, Německu a Rumunsku. Dále pokračovala spolupráce s Universiteit Leiden, Hasselt University, Jagellonskou univerzitou v Krakově, University of Haifa v Izraeli a Právníckou fakultou Univerzity Antwerpy.

Ze zahraničních hostů lze jmenovat následující: Michael Freud, významný obhájce zájmů životního prostředí v USA, na pozvání CLASS přednesl svou přednášku *California's Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act* nebo Patric Lin z California Polytechnic State University, který na pozvání *Centra Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice* přednesl svou přednášku *Outer Space Security: Ethical conflict hidden in legal and policy gaps*.

Dva pracovníci ÚSP jsou členy Komise pro rekodifikaci soukromého práva Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky. Pracovník ÚSP je soudcem ad hoc za Českou republiku u Evropského soudu pro lidská práva, jeden pracovník je členem předsednictva Výboru pro bioetiku Rady Evropy. Jedna pracovnice ústavu je členkou MeExpert Group on New Technologies and Liability/New Technologies formation při Evropské komisi a členkou sítě expertů OECD s názvem ONE AI – příprava implementace principů OECD pro umělou inteligenci do národních politik (práce v rámci ONE AI working group on Policies for AI). Jedna pracovnice je předsedkyní Českého národního komitétu Mezinárodního sdružení právních věd (International

Association of Legal Science, IALS), v IALS působí jako členka International Committee of Comparative Law (Executive Committee), je členkou reprezentující ČR v Groupe européen de droit international privé a dále je předsedkyní Českého národního komitétu Mezinárodní akademie srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law) a členkou této akademie. Jedna pracovnice je členkou odborné poradní skupiny programového výboru *Klíma, energetika, mobilita* v rámci evropského výzkumného prostoru. Jeden pracovník je členem Association des amis de la Fondation René Cassin, Strasbourg, Francie, a také členem Mezinárodní společnosti pro veřejné právo (International Society of Public Law ICON-S).

8. Spolupráce s vysokými školami a středním školstvím

V souvislosti s hlavní činností ÚSP probíhá dlouhodobě spolupráce s vysokými školami v České republice i v zahraničí. Smyslem a účelem této spolupráce je kooperovat při realizaci právního výzkumu s vědeckými pracovníky na vysokých školách (např. v rámci řešení společných projektů), prezentovat poznatky právního výzkumu prováděného v ÚSP na akcích pořádaných ve spolupráci s vysokými školami (konference, workshopy apod.) a zavádět tyto poznatky do výuky a v neposlední řadě i vytvářet podmínky pro vyhledávání perspektivních zájemců o vědeckou práci v oblasti právní vědy z řad studentů.

Na individuální bázi se pracovníci ÚSP v roce 2023 podíleli na výuce v rámci bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů na veřejných i soukromých vysokých školách, jakož i na přípravě konceptů studijních oborů a studijních materiálů. Přednášeli na letních školách pořádaných vysokými školami. Například P. Hamerník přednášel *Autonomní právo mezinárodních sportovních asociací jako ekvivalent superstátu a hranice legality jeho moci* na Letní škole sportovního práva pořádané Právníckou fakultou UK ve spolupráci s Common Law Society. Pracovníci ÚSP jsou rovněž členy vědeckých rad všech čtyř právnických fakult v České republice a členy vybraných oborových rad právnických fakult.

Trvalá účast pracovníků ÚSP na výuce je zejména na těchto vysokých školách: Právnícká fakulta Univerzity Karlovy, Právnícká fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Právnícká fakulta

Univerzity Palackého v Olomouci, Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni, Lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Jeden pracovník přednáší na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy, jedna pracovnice na Policejní akademii ČR. Jeden pracovník přednáší na Trnavské univerzitě v Trnavě, Slovensko, a jeden na Národní univerzitě pro veřejnou službu v Budapešti, Fakultě státovědy a mezinárodních vztahů, Maďarsko. Jeden pracovník je děkanem Fakulty ekonomických studií soukromé vysoké školy.

Na institucionální bázi pokračovalo řešení projektů ve spolupráci s vysokými školami.

V roce 2023 byl ukončen projekt *Umělá inteligence, média a právo* (řešitelka A. Solarczyk Krausová, zahájen v roce 2021), na jehož řešení se podílela Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy a Fakulta aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni, a *Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence* (řešitelka V. Příbaň Žolnerčíková) ve spolupráci s Fakultou sociálních věd Univerzity Karlovy.

Pokračovalo řešení projektu *AISEE – AI Softwarový expertní vyhledávač pro videa a fotografie*, na jehož řešení se podílejí Ústav teorie informace a automatizace AV ČR, Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze a Fakulta informačních technologií VUT v Brně, či projektu *Elektronické důkazy v trestním řízení* (řešitel J. Matejka) podporovaného Ministerstvem vnitra, na jehož řešení se podílí Právnícká fakulta Masarykovy univerzity, Právnícká fakulta Univerzity Karlovy, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně a Fakulta informatiky Masarykovy univerzity. Dále pokračovalo řešení projektů *Podpora lidských práv v digitální době: zvyšování povědomí a standardů novinářské práce v oblasti dopadu moderních technologií na lidská práva* ve spolupráci s Iuridicum Remedium, z. s., Prague Center for Media Skills a Fakultou sociálních věd Univerzity Karlovy (spoluřešitelkou obou projektů je A. Solarczyk Krausová), *Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemoci a systémových rizik* (SYRI), jehož hlavním řešitelem je Masarykova univerzita a na řešení se podílí také Univerzita Karlova a několik ústavů AV ČR (spoluřešitelé M. Šejvl a T. Doležal), nebo projektu *Climate Change Law in Europe* ve spolupráci s Hasselt University, Ghent University, University of Antwerp, University of Copenhagen, University of Eastern Finland, a University of Strathclyde Law School s dobou řešení 2022–2027 (spoluřešitelka H. Müllerová).

Institucionalizovaný charakter má spolupráce ÚSP s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. Rámcová smlouva o spolupráci předpokládá výměnu vědeckých informací mezi oběma stranami, realizaci společných vědeckých projektů, zejména pořádání vědeckých akcí, a vzájemnou podporu při zvyšování vědecké kvalifikace pracovníků obou institucí. Jeden pracovník je členem *Rady pre vnútorné hodnotenie kvality Trnavskej univerzity* v Trnave.

Institucionální charakter má rovněž realizace společného doktorského studijního programu na základě smlouvy o spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovy Univerzity. Smlouva mj. předpokládá účast pracovníků ÚSP na pedagogické činnosti fakulty, aktivity vedoucí ke zvyšování odborné a pedagogické kvalifikace pracovníků obou institucí, spolupráci při výchově doktorandů, podávání společných grantových projektů, účast akademických pracovníků fakulty na výzkumných aktivitách ústavu, spolupráci při řešení projektů, akreditaci společných doktorských studijních programů a výhledově vytvoření společného výzkumného pracoviště. Doktorský studijní program se konkrétně zaměřuje na interdisciplinární studium práva v národním, nadnárodním a mezinárodním kontextu a buduje 4 doktorské studijní programy, které na národní úrovni chyběly. Cílem společného doktorského studia je vzdělávání nové generace výzkumných pracovníků schopných podílet se na výzkumu na evropské úrovni, jakož i vzdělávání špičkových odborníků pro potřeby praxe (zejména se zaměřením na užší specializaci ve vybraných oblastech práva s mezinárodní působností). Doktorský studijní program byl akreditován v roce 2019 a je realizován v plánovaném rozsahu.

V roce 2023 se rovněž pracovníci ÚSP účastnili programu Akademie věd ČR *Otevřená věda*, jehož cílem je zapojit středoškolské studenty do praktického výzkumu na pracovištích AV ČR, umožnit jim získat zkušenosti z vědecké praxe, motivovat je k vysokoškolskému studiu ve vědních oblastech. Pracovníci ÚSP vedli v rámci tohoto programu stáže pro středoškolské studenty na témata z oblasti etiky a právních dějin (J. Kober).

Dále se na úrovni středního školství například F. Emmert účastnil dějepisné soutěže gymnázií České a Slovenské republiky v Chebu. T. Sobek uskutečnil popularizační přednášku na gymnáziu v Krnově na téma *Morální dilemata v právním myšlení*.

9. Spolupráce s veřejným a soukromým sektorem

Kromě spolupráce s vysokými školami spolupracuje ÚSP rovněž s dalšími institucemi veřejného sektoru, včetně orgánů veřejné moci. Členství a činnost v těchto orgánech poskytuje příležitost k přenášení výsledků právního výzkumu do aplikační praxe a legislativy.

Řada pracovníků ÚSP stejně jako v předchozích letech působila v roce 2023 jako členové poradních orgánů různých orgánů veřejné moci, zejména Legislativní rady vlády a komisi Legislativní rady vlády (komise pro evropské právo nebo soukromé právo), a také rozkladových komisí ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Konkrétně lze jmenovat rozkladovou komisi Úřadu pro ochranu osobních údajů, rozkladovou komisi Českého báňského úřadu, rozkladovou komisi Ministerstva průmyslu a obchodu pro věci licenční správy, rozkladovou komisi Ministerstva financí pro věci daní a poplatků, rozkladovou komisi Ministerstva dopravy – senát pro přestupkovou agendu, rozkladovou komisi ÚOHS na úseku ochrany hospodářské soutěže a rozkladovou komisi Národního bezpečnostního úřadu. Účast je rovněž v rozkladové komisi Vojenské zdravotní pojišťovny ČR.

Jednotliví pracovníci ústavu jsou členy těchto veřejných orgánů: pracovní skupina pro trestní politiku Rady vlády ČR pro lidská práva, pracovní skupina pro lidská práva a moderní technologie Rady vlády ČR pro lidská práva, výbor proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání Rady vlády ČR pro lidská práva, výbor pro umělou inteligenci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, pracovní skupina pro trestní politiku Ministerstva spravedlnosti, komise pro novelizaci ZOK a komise pro přípravu transpozice směrnice o preventivních restrukturalizacích Ministerstva spravedlnosti, Arbitrážní komise Českého svazu ledního hokeje, Národní rozhodčí soud pro sport Národní sportovní agentury, pracovní skupina Ministerstva dopravy pro vybrané legislativní otázky a Etická komise pro posuzování otázek spojených s provozem automatizovaných a autonomních vozidel v podmínkách ČR v Ministerstvu dopravy a Ministerstva zdravotnictví, Platforma pro umělou inteligenci Svazu průmyslu a dopravy. Pracovníci rovněž působí ve vědeckých radách jednotlivých resortů, např. vědecká rada Ministerstva práce a sociálních věcí nebo Ministerstva životního prostředí.

Jedna pracovnice se roku 2023 stala expertkou Ministerstva zahraničních věcí pro přípravu regulace využívání neurotechnologií pro UNESCO.

Individuální odborná spolupráce probíhala v rámci aktivit *Kolegia pro občanské právo při ÚSP* s Ministerstvem spravedlnosti a v rámci aktivit CLASS probíhala vzájemná spolupráce s Ministerstvem životního prostředí, a to zejména na tématu účasti veřejnosti v ochraně životního prostředí a implementace tzv. Aarhuské úmluvy v ČR.

V rámci Akademie věd ČR se v roce 2023 podíleli pracovníci ÚSP na činnosti řady pomocných orgánů Akademické rady AV ČR, konkrétně to byly Rada pro využívání duševního vlastnictví, Komise pro energetiku, Rada pro podporu účasti AV ČR na evropské integraci výzkumu a vývoje AV ČR, Komise pro životní prostředí AV ČR, Majetková komise AV ČR, Dotační skupina, Komise pro spolupráci s vědeckými společnostmi AV ČR, Komise pro rovné příležitosti AV ČR, Ekonomická rada AV ČR, Archeologická evaluační komise AV ČR, Kolegium popularizátorů a pracovníků PR AV ČR a Komise pro etiku vědecké práce při Vědecké radě AV ČR.

Dva pracovníci ústavu spolupracovali se Sdružením praktických lékařů ČR, Sdružením praktických lékařů ČR pro děti a dorost, Českou stomatologickou komorou a s Institutem pro postgraduální vzdělávání ve zdravotnictví v oblasti medicínského práva a bioetiky.

Pracovníci ÚSP působili v roce 2023 rovněž v hodnotících orgánech a panelech státních institucí nebo vypracovávali posudky pro grantové agentury. Jeden pracovník byl místopředsedou a jedna pracovnice členkou hodnotícího panelu P 408 (právní vědy a politologie) Grantové agentury České republiky, jedna pracovnice je členkou odborného orgánu hodnotitelů Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace v rámci hodnocení výzkumné činnosti podle Metodiky 2017+, dva pracovníci jsou hodnotiteli Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství v oboru Právo, jeden pracovník je členem komise pro konání advokátních zkoušek České advokátní komory, dva pracovníci jsou členy hodnotícího panelu (humanitní vědy) programu ÉTA a jeden pracovník je hodnotitelem projektů Agentury na podporu výzkumu a vývoje SR.

Významnou součástí spolupráce s veřejným sektorem je vzdělávací a přednášková činnost pracovníků ÚSP. V průběhu roku 2023 uskutečnili výzkumní pracovníci např. přednášky a školení pro Sdružení praktických lékařů, Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost, Institut postgraduálního

vzdělávání ve zdravotnictví, přednášky v rámci Justiční akademie pro soudce, soudní čekatele a soudní asistenty, a to jak České, tak Slovenské republiky. Například dne 30. května vedli 2 pracovníci seminář pro pracoviště zřizované Akademií věd ČR na téma připravované novely zákoníku práce (sněmovní tisk č. 423 PSP ČR); dne 10. listopadu pracovnice přednesla přednášku *Umělá inteligence v kontextu ochrany osobních údajů* v rámci workshopu Webinár ochrana osobních údajov pořádaném Únií podnikových právníků SR a Spolkem pre ochranu osobných údajov Slovenské republiky nebo dne 4. května pracovnice přednesla přednášku *Latest Developments in AI Regulation* na akci Responsible AI: The here and now of AI pořádané CMS a Microsoft v Budapešti.

Další formou spolupráce ÚSP s veřejným i se soukromým sektorem byla v roce 2023 vlastní expertní činnost. Výstupy této činnosti jsou odborná stanoviska, která mají doktrinární povahu a nejsou právně závazná, nicméně poskytují žadatelům odborný názor na řešení určitých otázek a záležitostí, z něhož mohou vycházet při aplikaci pozitivního práva. Tato činnost má současně také nesporný vědecký přínos, neboť předmětem stanovisek a expertíz jsou zpravidla obecné právní otázky, které často ukazují na obecnější problémy práva v České republice a jeho realizace. V roce 2023 byly v ÚSP vyhotoveny celkem 2 stanoviska pro žadatele z oblasti veřejného i soukromého práva k otázce právní závaznosti metodických pokynů a stanovisek vydávaných Ministerstvem financí, odborem Centrální harmonizační jednotka (pro finanční kontrolu) a k otázce možnosti veřejné výzkumné instituce spravovat vlastní majetek získaný v důsledku komercializace vlastních výsledků výzkumné činnosti.

Spolupráci s veřejným sektorem realizuje ÚSP i v rámci řešení projektů Strategie AV21, a to v souladu s posláním této strategie, které vyjadřuje motto Špičkový výzkum ve veřejném zájmu. Dva pracovníci jsou členy dozorčích rad pracovišť Akademie věd ČR, jedna pracovnice je členkou nebo předsedkyní dozorčích rad pracovišť Akademie věd ČR, a to v rámci I.–III. vědní oblasti AV ČR.

Při ÚSP rovněž působí komise pro vědecký titul „doktor věd“ v oboru právní vědy při Grémiu pro vědecký titul Vědecké rady AV ČR.

10. Vědecké společnosti a spolupráce s jinými odbornými společnostmi

V roce 2023 poskytoval ÚSP zázemí několika vědeckým společnostem, na jejichž fungování se podílejí výzkumní pracovníci ústavu. Jde o Českou společnost pro mezinárodní právo, Český národní komitét Mezinárodní akademie srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law), Český národní komitét Mezinárodního sdružení právních věd (International Association of Legal Science, IALS), Českou společnost pro právo životního prostředí.

Pracovníci ÚSP jsou rovněž členy dalších vědeckých a odborných společností, jakož i členy jejich orgánů. Ze zahraničních lze uvést Evropskou společnost pro kriminologii (European Society of Criminology), Mezinárodní společnost pro studie islámského práva (International Society for Islamic Legal Studies), Společnost pro arabské a islámské právo (Gesellschaft für Arabisches und Islamisches Recht), síť expertů v oblasti umělé inteligence ONE AI, International Association for Artificial Intelligence and Law a také Steering Committee Czech Women in AI, International Union for Conservation of Nature (IUCN) – World Commission on Environmental Law – Climate Change Law Specialist Group, Evropský právní ústav (European Law Institute – Third Party Funding of Litigation), Evropské fórum práva životního prostředí (European Environmental Law Forum), globální síť The Global Network for Human Rights and the Environment, Peer Review Network of Global Climate Litigation, Global Partnership in AI – Working Group on Data Governance, IUCN World Commission on Environmental Law, Climate Change Law Specialist Group, mezinárodní asociaci International Association for Computing and Philosophy, americkou asociaci American Philosophical Association, Mezinárodní akademii srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law), Mezinárodní institut pro sjednocení soukromého práva (UNIDROIT), Heidelberger Gesellschaft für Ausländisches Öffentliches Recht und Völkerrecht; z národních např. Českou společnost pro právo životního prostředí, Českou společnost pro pracovní právo a právo sociálního zabezpečení, Českou společnost sportovního práva, Českou sociologickou společnost, Českou společnost pro mezinárodní právo, Evropskou společnost pro právní dějiny a Jednotu českých právníků.

Jeden pracovník je rovněž členem řídicího výboru Francouzského ústavu pro výzkum ve společenských vědách (CEFRES). Jeden pracovník je členem grémia Jednoty českých právníků. Jeden pracovník je členem dozorčí rady NJMZH – Hlávkovy nadace.

11. Středisko vědeckých informací

Středisko vědeckých informací ÚSP (dále „SVI“) v souladu se svým statutem specializovaného informačního střediska, jehož primárním účelem je zabezpečovat infrastrukturu vědeckému výzkumu realizovanému v ÚSP, poskytovalo potřebné zázemí pro výzkumnou činnost pracovníků ÚSP. Středisko vědeckých informací ÚSP poskytuje širokou škálu všech potřebných typů služeb, a to jak tradičních knihovnických – budování a správa knihovního fondu je stále jednou z nejdůležitějších činností oddělení –, tak i těch, které souvisí s rozvojem informační společnosti a potřebami vědeckých pracovníků ústavu, a podporuje tedy i moderní způsoby práce s informacemi, jako je budování databází, využívání elektronických informačních zdrojů apod.

V odborné knihovně daného typu, tj. zaměřené na právo, právní vědu a společenské vědy, stále převažuje poptávka po klasických tištěných knihách a jejich absenčních výpůjčkách. Avšak v oblasti přístupů do elektronických informačních zdrojů začíná markantně narůstat zájem o přístupy do vědeckých databází, orientaci v impaktovaných časopisech, citačních indexech, predátorských časopisech apod. Knihovna je zároveň součástí sítě českých veřejných knihoven a slouží tedy rovněž čtenářům z odborné i laické veřejnosti. Odborná i laická veřejnost oceňuje především přístup k nejaktuálnějším legislativním pramenům a příruční právnícké literatuře, možnost využití českých i zahraničních databází ve studovně knihovny, možnost absenčních výpůjček, rešerší a xerokopii (ačkoli posledně uvedený požadavek je jednoznačně na ústupu ve prospěch pořizování elektronických kopií pro studijní účely).

Mezi stěžejní činnosti knihovny patří mimo jiné též budování vlastních databází (CLAN a CIT) a zajišťování veškerých podkladů pro každoroční a pětileté hodnocení výzkumné činnosti ústavu. V průběhu roku 2023 se na SVI obrátily jiné knihovny s 28 požadavky na zapůjčení nebo kopii publikace či článku prostřednictvím *meziknihovní výpůjční služby* (MVS). Taktéž SVI požadovalo

celkem osmadvacetkrát výpůjčku nebo kopii z jiných knihoven pro naše vědecké pracovníky. SVI nadále poskytuje také rešeršní služby ze všech databází (včetně zahraničních). V roce 2023 kromě běžných rešerší SVI zpracovalo cca 30 rozsáhlejších rešerší jak pro pracovníky ÚSP, tak pro externí uživatele.

Po předchozích letech poznamenaných pandemií covidu-19 patřil rok 2023, co se týče provozu SVI a poskytování služeb uživatelům, již k zcela běžným rokům. Znatelný je však odliv čtenářů z řad veřejnosti, kteří se fyzicky dostaví do knihovny. Tento fakt do značné míry souvisí s vývojem informační společnosti a aktuálními zvyklostmi a požadavky čtenářů, kteří využívají spíše vzdálených služeb SVI a knihovny. Značný podíl požadavků (kromě absenčních výpůjček) je SVI schopna zajistit prostřednictvím elektronické komunikace.

SVI se dělí na sekci Knihovna a sekci Databáze.

Knihovna

Fond knihovny zahrnuje základní právníckou literaturu ze všech oborů práva, jakož i literaturu z dalších souvisejících oborů, jako je politologie, sociologie, právní filozofie, historie, sociální problematika, informační technologie a nejnověji také etika, morálka, právní aspekty pandemie, ale i robotizace a umělé inteligence, dále globalizace, změny klimatu nebo digitalizace. Knižní fond byl průběžně doplňován jednak v závislosti na aktuálně řešených projektech, jednak s přihlédnutím k profilu fondu, tj. aby byla k dispozici základní právnícká literatura v plné šíři a současně aby byly zahrnuty obory, ve kterých aktuálně probíhá výzkumná činnost pracovníků ústavu.

Informace o fondu knihovny lze dohledat nejen pomocí elektronického katalogu dostupného z webových stránek ústavu, nýbrž i prostřednictvím elektronického Souborného katalogu Knihovny Akademie věd ČR a virtuálního Souborného katalogu ČR. Kromě toho lze starší literaturu získanou do roku 1989, jež není zpracována v elektronickém katalogu, dohledat na webových stránkách ústavu, kde je k dispozici naskenovaný listkový katalog, nabízející možnost prohledávat dle jmen autorů, případně názvů publikací.

Fond knihovny čítá okolo 43 000 svazků; přírůstek publikací do fondu knihovny za rok 2023 je zhruba o třetinu nižší než v roce 2022. Za rok 2023 bylo do fondu připsáno 442 knihovních jednotek,

z toho 133 titulů zahraničních a 309 českých. V roce 2023 naproti tomu vzrostl počet publikací získaných darem, v polovině roku tak byly do knihovního fondu zařazeny rozsáhlé dary získané od několika institucí a od jednoho jednotlivce (např. knižní dar cca 60 publikací vydaných v letech 2012–2022 nakladatelstvím Wolters Kluwer či dar paní dr. Olgy Loulové, která knihovně věnovala cca 35 titulů prvo-republikové české právní literatury z pozůstalosti po svém dědečkovi, dr. Karlu Loulovi). Celkově jako dar přibýlo 190 knihovních jednotek, z toho 158 českých a 32 zahraničních. Za rok 2023 bylo odepsáno 162 knihovních jednotek – jednalo se o zastaralou či oborově a jazykově neprofilovou literaturu a také o množství duplicitních exemplářů.

V roce 2023 SVI odebíralo 7 zahraničních periodik v tištěné podobě. Ke snížení počtu tištěných zahraničních časopisů bylo přistoupeno již v předchozích letech, a to jak z důvodu příliš vysoké ceny, tak také pro narůstající možnosti využití přístupů do jejich elektronických verzí. Většina periodik je tak nyní dostupná buď přímo z ÚSP, nebo prostřednictvím přístupů do databází, které nakupuje Knihovna AV ČR pro ústavy Akademie věd, případně z dalších zdrojů poskytovaných formou open access.

Elektronické informační zdroje a databáze

Přístup je zajišťován do zahraničních elektronických databází, a to zejména Hein online, vybrané zahraniční online časopisy z databází Dalloz a Kluwer Law apod. Databáze jsou velmi často využívaným informačním nástrojem pro zpracování žádostí o vyhledání článků, které knihovna pracovníkům zprostředkovává. Z českých právních databází je přístup zajišťován do ASPI, Beck-online a Codexis. V roce 2023 bylo zakoupeno 13 titulů elektronických knih; je tedy zřejmé, že ve výzkumné činnosti mají tištěné knihy své trvalé místo.

SVI zpracovává české právnícké časopisy již od roku 1993 v článkové bibliografické databázi CLAN, ve které se excerpuje celkem 21 titulů. V roce 2023 bylo excerptováno celkem 25 titulů. K 31. 12. 2023 databáze obsahovala 44 467 záznamů – za rok 2023 bylo vloženo 962 nových záznamů. Databáze je využívána k rešerším nejen pro ústavní, ale především pro mimoústavní uživatele knihovny. Databáze ASEP, ve které se eviduje publikační činnost pracovníků pracovišť AV ČR, obsahovala ke konci roku 2023 celkem 3 956 záznamů o výsledcích

46 pracovníků ÚSP. V loňském roce (tj. rok sběru 2023) bylo zapsáno 265 záznamů za rok 2022 (záznamy se odevzdávají vždy s ročním pozděním). V databázi CIT, v níž jsou vedeny údaje o citacích publikací pracovníků ÚSP, bylo ke konci roku 2023 evidováno celkem 2 869 záznamů, z nichž bylo v roce 2023 přidáno 509.

Od roku 2017 je pod doménou npd.cz zpřístupněno rozhraní databáze projektu „Národní právní dědictví“ řešeného v rámci projektu podpořeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci programu NAKI II.

12. Popularizační činnost

Popularizační aktivity jsou zaměřeny na širší odbornou i laickou veřejnost, která se jejich prostřednictvím může seznámit s výzkumem realizovaným v ÚSP a s jeho výsledky.

V listopadu roku 2023 se ÚSP tradičně zapojil do festivalu *Týden Akademie věd ČR (dříve Týden vědy a techniky)* pořádaného AV ČR. V rámci programu proběhl *Den otevřených dveří ÚSP* s možností navštívit knihovnu a zasedací místnost v 7. patře, kde také přednesla Alžběta Solarczyk Krausová přednášku na téma *Umělá inteligence a společnost: zvládneme mít roboty pod kontrolou?*

Stále více se v popularizaci vědy prosazuje forma odborných podcastů. Eva Balounová natočila v Akademii věd ČR podcast pod názvem *Klimatických žalob přibývá*, Ivo Smrž v Akademii věd ČR v rámci Strategie AV21 o standardech zdravotnické péče – postup lege artis a Adam Doležal o informovaném souhlasu, zástupném souhlasu a dříve vyslovených přáních z pohledu práva. Petr Agha hovořil v podcastu pro Vysíláč na téma *Spravedlnost a restorativní justice*, pro Právní prostor v podcastu *Právní kontroverze* hovořil na téma *Digitální dilemata: Právní kontroverze ve věku digitalizace*, dále na téma *Lidská práva pod lupou* hovořil s Kateřinou Šimáčkovou a na téma *Ústavní soud mezi právem a politikou* s Janem Kyselou. Hana Müllerová vystoupila v podcastu *Respektu* Štěpána Sedláčka *Dobrá a špatná zpráva o tikající klimatické bombě*. Alžběta Solarczyk Krausová v podcastu *Weekly* spolu s J. Svobodou diskutovali na téma *Umělá inteligence na pranýři. Evropští zákonodárci připravují její první velkou regulaci*.

Svou roli v popularizaci výzkumné činnosti ÚSP hrají mediální vystoupení pracovníků ÚSP. Rozhovor pro ČTK měl Adam Novák na téma *Chránit*

životní prostředí je těžké, dokazovat škody je pracné, ze kterého vyšel článek na idnes.cz. Dále vystoupil ve studiu ČT24 k připravovanému nařízení EU o obalech. Rozsáhlou popularizační činnost měla v roce 2023 Eva Balounová, která se účastnila ve studiu ČT 24 rozhovoru ke klimatickým stížnostem Evropského soudu pro lidská práva a totéž téma komentovala opakovaně pro seznamzpravy.cz a Radiožurnál. Český rozhlas ji také zpovídal o klimaaktivistech. Spolu s H. Müllerovou a T. Snopkovou hovořily pro Deník Referendum k návrhu klimatického zákona. Hana Müllerová se rovněž účastnila pořadu Českého rozhlasu s názvem *Zaostřeno* na téma klimatického práva. František Emmert vystoupil v pořadu ČT 24 k tématu českého povstání v květnu 1945. Alžběta Solarczyk Krausová mluvila v pořadu iRozhlas.cz spolu s J. Fossem o tom, zda se umělá inteligence dotkne základních lidských práv, a dále pro TV Studio 6 poskytla rozhovor na téma regulace umělé inteligence v Evropě.

Popularizační výzkumné činnosti ÚSP sloužily popularizační publikace a články a rozhovory pracovníků ÚSP v tisku nebo jejich elektronické podobě. Například Evě Balounové uveřejnil server Ekolist.cz komentář *Klima u Evropského soudu pro lidská práva*. V příloze Salon publikoval Jan Géryk článek *Politika vděku a viny* a Petr Agha článek *Konec ideologie, nebo alternativ? Zapomeňme na „vítěze“ a „poražené“ globalizace, nikam to nevede a článek* *Potřebujeme skutečně manželství pro všechny?* Téma lékařských protestů reflektoval server nasezdravotnictvi.cz, kde glosoval David Černý pod názvem *Lékaři jsou také jen lidé a mají právo protestovat, jinak by z nich byli jen otroci*. Alžběta Solarczyk Krausová poskytla časopisu A/Věda a výzkum, který vydává Akademie věd ČR, komentář ke zprávě *Umělá inteligence jako autor vynálezu*. Svého druhu popularizační byl příspěvek Jana Géryka do časopisu *Host Hledání dobrého života. O odcizení, rezonanci a dobrém životě*.

Tradiční formou popularizace jsou i vystoupení pracovníků ÚSP na různých veřejných akcích. Například Eva Balounová vystoupila pro studentský spolek Mater Nostra v kampusu Hyberská s přednáškou *Má smysl se o změnu klimatu soudit?* a spolu s M. Abel na téma *Ochrání soudy klima? Proč končí klimažaloby před ESLP a jak mohou dopadnout*. Jan Géryk diskutoval na knižním veletrhu Svět knihy 2023 spolu s P. Baršou a Z. Vlasákem na téma *Jak přežít vlastní civilizaci*. David Černý přednášel pro Pátečníky na téma *Etika války aneb spravedlivá válka a roboti* nebo na akci Starcon o osobní identitě

v extrémních situacích. Alžběta Solarczyk Krausová vystoupila v knihovně v Nové Pace s popularizační přednáškou *Jak nám umělá inteligence změnila život?* a dále na workshopu IPSOS na téma *Vnímání AI českou populací s přednáškou Regulační výzvy spojené s umělou inteligencí*. Na akci pořádané U.S. Embassy in Prague a Microsoft přednesla v rámci *CWAI December Clinic* přednášku *Artificial Intelligence & Fashion and Law*. V diskusi na akci Inspirační fórum hovořila na téma *Mezi lidským a mimolidským*.

Moderní formou popularizace výzkumných pracovníků jsou příspěvky na facebooku ÚSP a příspěvky pro blogy, například Alžběta Solarczyk Krausová mluvila o tématu *Jak nám umělá inteligence nastavuje zrcadlo*. V roce 2023 nadále rezonovalo téma klimatických změn, viz například text Moniky Feigerlové *Od dobrovolnosti k povinnosti: co znamená zavedení povinnosti náležitě péče podniků pro klima?*, text Terezy Snopkové *Ústavní soud k poplatku za komunální odpad: nejistota spíše přetrvává k nálezů Ústavního soudu ze dne 11. dubna 2023*, text Hany Müllerové *Ekologické škody na Ukrajině: možnosti řešení z pohledu mezinárodního práva*, text širšího kolektivu *CLASS Proč první český klimatický rozsudek neobstál u Nejvyššího správního soudu?* či texty ve formě komentářů k aktuálnímu dění publikované rovněž na webových stránkách CLASS. CLASS na webových stránkách publikuje pravidelně *Newsletter*, který v roce 2023 vyšel 4x (I.–IV.), a odborné názory na aktuální téma rekonstrukce stavebního práva (opět ve změněné podobě).

Svým způsobem popularizační je rovněž účast ve fotografické soutěži *Věda fotogenická* pro pracovníky pracovišť Akademie věd ČR, kam v roce 2023 byly Janem Koberem přihlášeny fotografie ve dvou kategoriích soutěže.

13. Ocenění

V roce 2023 převzala Eva Balounová cenu *Visegrad Group Academies Young Researcher Award 2023*. Letošní ročník setkání Akademií věd Visegrádské čtyřky byl věnován výzkumu v oblasti změny klimatu v globálním a polárním rozměru. Cenu předala 19. října 2023 ve Vašavě prof. Eva Zažímalová, předsedkyně Akademie věd ČR.

Dále byla Jakubu Drápalovi udělena cena *2023 ESC Young European Criminologist Award* od Evropské kriminologické společnosti (European

Society of Criminology, ESC). Cena za vynikající článek mu byla předána na konferenci ve Florencii.

Ocenění směřovala k pracovníkům ÚSP i od vysokých škol. *Stříbrnou medaili Univerzity Karlovy* a také *pamětní medaili Právnické fakulty UPJŠ v Košicích* obdržel Pavel Šturma a *pamětní medaili Zoltána Magyaryho* obdržel Ivan Halász od Univerzity pro veřejnou službu v Budapešti.

Pamětní medaile za přínos rozvoji právní vědy a vzdělanosti a za výchovu mladých vědeckých pracovníků v oboru občanského práva na Slovensku směřovala od Nadácie Štefana Lubyho do rukou Karla Eliáše.

4 — Hodnocení další a jiné činnosti

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.,
neprováděl v roce 2023 další ani jinou
činnost ve smyslu zákona č. 341/2005
Sb., o veřejných výzkumných institucích,
v platném znění.

5 — Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

V roce 2023 nebyla uložena žádná opatření
k odstranění nedostatků v hospodaření
Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

V roce 2023 nebyly v hospodaření
Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.,
zjištěny žádné nedostatky.

6 — Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Rozpočet Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., je dlouhodobě růstový, stabilní a je v souladu se zákonnou povinností rozvrhován jako vyrovnaný. Vedení ÚSP bude kromě institucionální podpory od zřizovatele i nadále usilovat o získání veřejných podpor v podobě grantů od různých poskytovatelů (zejména TA ČR, GA ČR a MŠMT), jakož i dalších podpor v rámci prostředků rozpočtové kapitoly AV ČR. Předpokládá se, že vlastní činností bude ÚSP nadále získávat výnosy z vydávání periodických publikací, neperiodických publikací, souvisejících licenčních poplatků a pronájmu nebytových prostor.

V roce 2023 byl rezervní fond navýšen o 936 629,39 Kč, a to z důvodu převodu kladného hospodářského výsledku z roku 2022. Konečný stav rezervního fondu k 31. 12. 2023 byl 3 979 489,36 Kč.

7 — Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Institucionální podpora Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., byla zřizovatelem v roce 2023 navýšena o 133 648 Kč na celkových 26 498 000 Kč, zejména za účelem podpory excelence (podpora výzkumných pracovišť).

Vědecká činnost v roce 2023 bude pokračovat v souladu s vědeckou koncepcí Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. Zvýšené úsilí bude věnováno prohloubení vědecké výchovy a rozvoji interdisciplinárních témat vytvářejících synergické efekty spolupráce s veřejnými vysokými školami, zejména naplnění a realizaci akreditovaných interdisciplinárních společných doktorských studijních programů.

8 — Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., již od minulého roku v oblasti ochrany životního prostředí rozšiřuje své aktivity nad rámec stávajících (třídění odpadů). Zaměření se na tuto tematiku bylo iniciováno započítím práce na novém projektu *Právo ochrany klimatu* a zahájením fungování nové výzkumné jednotky, která projekt vede – *Centra pro klimatické právo a udržitelnost* (CLASS). Tato jednotka si vzhledem k řešeným environmentálním a klimatickým tématům pilotně v rámci ÚSP vytyčila pro svou vlastní práci cíle v oblasti udržitelnosti. ÚSP vyhodnocuje zkušenosti s jejich naplňováním a zvažuje podobu jejich posilování a případného rozšiřování na další týmy. Jde např. o cíle v oblastech pracovních cest (širší využívání online komunikace, přednost využívání železniční dopravy, omezování cest automobilem a letadlem jen na nezbytně nutné minimum), práce se zdroji a s publikacemi (preference elektronických forem před tištěnými) nebo provozu pracoviště (výběr úspornějších spotřebičů).

9 — Aktivity v oblasti pracovníprávních vztahů

Tematická osa 4 – Integrace genderové dimenze do výzkumu
Tematická osa 5 – Preventivní opatření genderově podmíněného násilí.
Plán genderové rovnosti je v celém rozsahu zveřejněn na webových stránkách ÚSP.

Statistika za rok 2023

Členění výzkumných pracovníků podle věku a pohlaví (stav k 31. 12. 2023 fyzické osoby)

Věk	Muži	Ženy	Celkem
do 40 let	3	1	4
41–50 let	15	9	24
51–60 let	2	0	2
víc než 60 let	7	2	9
Celkem	27	12	39

Počet ostatních vysokoškolsky vzdělaných pracovníků (stav k 31. 12. 2023 fyzické osoby)

	Třída	Muži	Ženy	Celkem
Odborný pracovník výzkumu a vývoje	201	0	0	0
Doktorand	202	3	3	6
Celkem		3	3	6

Počet ostatních pracovníků (stav k 31. 12. 2023 fyzické osoby)

	Třída	Muži	Ženy	Celkem
Odborný pracovník s VŠ	300	1	3	4
Odborný pracovník se SŠ, VOŠ	400	1	1	2
Odborný pracovník VaV SŠ, VOŠ	500	0	0	0
THP pracovník	700	1	6	7
Dělník	800	1	0	1
Provozní pracovník	900	0	0	0
Celkem		4	10	14

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., zaměstnával k 31. 12. 2023 celkem 59 zaměstnanců, z toho 55 s vysokoškolským vzděláním. Z celkového počtu zaměstnanců bylo 45 výzkumných pracovníků.

Počet zaměstnanců přepočtený na plné pracovní úvazky k 31. 12. 2023 činil 46,09.

Průměrný výdělek (za období leden až prosinec) roku 2023 byl ve výši 48 767 Kč.

V průběhu roku 2023 bylo přijato 5 nových zaměstnanců, pracovní poměr skončil 4 zaměstnancům.

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., umožňuje svým zaměstnancům zvyšování kvalifikace účastí na odborných školeních a v externím studiu. Dbá v této souvislosti mj. o prohlubování jazykových znalostí svých zaměstnanců, a to zejména prostřednictvím jazykových kurzů organizovaných na půdě Akademie věd ČR. Doktorandi mohou navštěvovat Kurzy základů vědecké práce pořádané Akademií věd ČR.

Návazně na strategii *Plánu genderové rovnosti 2022* byl v roce 2023 přijat *Plán genderové rovnosti 2023–2025*, který rozpracovává podrobněji jednotlivé tematické osy, a to následovně:

Tematická osa 1 – Rovné zastoupení v rozhodovacích pozicích

Tematická osa 2 – Genderová rovnost v nábore a kariérním růstu

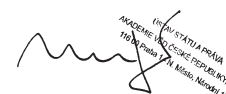
Tematická osa 3 – Sladování práce a osobního života, organizační struktura

10 — Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 sb., o svobodném přístupu k informacím

- a — počet podaných žádostí o informace: 0
- b — počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- c — počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- d — popis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudním řízením o právech a povinnostech podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: v roce 2020 neproběhlo soudní řízení ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a nevznikly proto žádné náklady,
- e — výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
- f — počet stížností podaných podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- g — další informace vztahující se k uplatňování zákona o svobodném přístupu k informacím: 0

1 — Údaje požadované podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

JUDr. Ján Matejka, Ph.D.
ředitel

OPRAVENĚ
ANOTOVANÉ
18. 6. 2024
MUDr. Miroslav Někula
MUDr. Někula 18

Přílohou této výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu ze dne 3. června 2024.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena dozorčí radě a zakladateli organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.

Zpráva o ověření účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit účetní závěrky organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2023, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2023 a přílohy této účetní závěrky, včetně významných (materiálních) informací o použitých účetních metodách. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě A. přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i. k 31.12.2023 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2023** v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá ředitel Organizace.

Naš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámit se s ostatními informacemi a posoudit, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významné (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tedy zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Organizaci, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. **V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.**

Odpovědnost ředitele a dozorčí rady Organizace za účetní závěrku

Ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel Organizace povinná posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, respektive kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Organizaci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalené významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol ředitelem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z události nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat ředitele a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

22HLAV s.r.o.
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
evidenční číslo KAČR 277

3. června 2024

Ing.
Kamila
Neradová
Ing. Kamila Neradová
evidenční číslo KAČR 2091

Nedílnou součástí této zprávy jsou následující přílohy:

1. Rozvaha k 31.12.2023
2. Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2023 – 31.12.2023
3. Příloha v účetní závěrce za období 1.1.2023 – 31.12.2023

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2023
 (v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
 vyhláškou č. 504/2002 Sb.
 ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378122

Číslo	Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2023	k 31.12.2023
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001	5 461	4 939
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	1 871	1 871
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	003		
A.I.2	2.Softwar	004	1 871	1 871
A.I.3	3.Ocenitelná práva	005		
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006		
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	007		
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008		
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	009		
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	13 519	13 519
A.II.1	1.Pozemky	011	347	347
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky	012		
A.II.3	3.Stavby	013	9 152	9 152
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014	3 542	3 542
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů	015		
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny	016		
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	372	372
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	018		
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	107	107
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	020		
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem	021		
A.III.1	1.Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	022		
A.III.2	2.Podíly - podstatný vliv	023		
A.III.3	3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	024		
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám	025		
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky	026		
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek	027		
A.IV	IV.Oprávk k dlouhodobému majetku celkem	028	-9 930	-10 452
A.IV.1	1.Oprávk k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje	029		
A.IV.2	2.Oprávk k softwaru	030	-859	-975
A.IV.3	3.Oprávk k ocenitelným právům	031		
A.IV.4	4.Oprávk k DDNM	032		
A.IV.5	5.Oprávk k ostatnímu DNM	033		
A.IV.6	6.Oprávk ke stavbám	034	-5 938	-6 121
A.IV.7	7.Oprávk k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věcí	035	-2 762	-2 985
A.IV.8	8.Oprávk k pěstitelským celkům trvalých porostů	036		
A.IV.9	9.Oprávk k zákl. stádu a tažným zvířatům	037		
A.IV.10	10.Oprávk k DDHM	038	-372	-372
A.IV.11	11.Oprávk k ostatnímu DHM	039		
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040	30 885	28 518
B.I	I.Zásoby celkem	041	424	520
B.I.1	1.Materiál na skladě	042		
B.I.2	2.Materiál na cestě	043		
B.I.3	3.Nedokončená výroba	044	25	23
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby	045		
B.I.5	5.Výrobky	046	399	497
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	047		
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách	048		
B.I.8	8.Zboží na cestě	049		
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby	050		
B.II	II.Pohledávky celkem	051	18 496	17 195
B.II.1	1.Odběratelé	052	1 159	859
B.II.2	2.Směnky k inkasu	053		
B.II.3	3.Pohledávky za eskontované cenné papíry	054		
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	418	361
B.II.5	5.Ostatní pohledávky	056		

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378122

Číslo	Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2023	k 31.12.2023
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057	1	
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP	058		
B.II.8	8.Daň z příjmů	059		
B.II.9	9.Ostatní přímé daně	060		
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty	061		
B.II.11	11.Ostatní daně a poplatky	062		
B.II.12	12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR	063		
B.II.13	13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC	064		
B.II.14	14.Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	065		
B.II.15	15.Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	066		
B.II.16	16.Pohledávky z vydaných dluhopisů	067		
B.II.17	17.Jiné pohledávky	068	485	
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní	069	16 765	16 306
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám	070	-331	-331
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	11 771	10 413
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	4	2
B.III.2	2.Ceniny	073		
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	11 768	10 411
B.III.4	4.Majetkové cenné papíry k obchodování	075		
B.III.5	5.Dluhové cenné papíry k obchodování	076		
B.III.6	6.Ostatní cenné papíry	077		
B.III.7	7.Peníze na cestě	078		
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	194	391
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	194	391
B.IV.2	2.Příjmy příštích období	081		
	AKTIVA CELKEM	082	36 346	33 457

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378122

Číslo	Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2023	k 31.12.2023
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	13 475	12 826
A.I	I.Jmenní celkem	084	12 538	11 957
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	5 461	4 939
A.I.2	2.Fondy	086	7 078	7 018
A.I.3	3.Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	087		
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088	937	870
A.II.1	1.Učet výsledku hospodaření	089		870
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	937	
A.II.3	3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	091		
B	B.Cizí zdroje celkem	092	22 871	20 631
B.I	I.Rezervy celkem	093		
B.I.1	1.Rezervy	094		
B.II	II.Dlouhodobé závazky celkem	095		
B.II.1	1.Dlouhodobé úvěry	096		
B.II.2	2.Vydané dluhopisy	097		
B.II.3	3.Závazky z pronájmu	098		
B.II.4	4.Přijaté dlouhodobé zálohy	099		
B.II.5	5.Dlouhodobé směnky k úhradě	100		
B.II.6	6.Dohadné účty pasivní	101		
B.II.7	7.Ostatní dlouhodobé závazky	102		
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem	103	22 663	20 440
B.III.1	1.Dodavatelé	104	207	661
B.III.2	2.Směnky k úhradě	105		
B.III.3	3.Přijaté zálohy	106	1	0
B.III.4	4.Ostatní závazky	107		
B.III.5	5.Zaměstnanci	108	2 440	1 770
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	271	36
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP	110	1 365	885
B.III.8	8.Daň z příjmů	111	3	
B.III.9	9.Ostatní přímé daně	112	491	220
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty	113	335	269
B.III.11	11.Ostatní daně a poplatky	114	-0	100
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR	115	16 680	16 174
B.III.13	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	116		
B.III.14	14.Závazky z upsaných nesplacených cen, papírů a podílů	117		
B.III.15	15.závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	118		
B.III.16	16.Závazky z pevných term. operací a opcí	119		
B.III.17	17.Jiné závazky	120	339	46
B.III.18	18.Krátkodobé úvěry	121		
B.III.19	19.Eskontní úvěry	122		
B.III.20	20.Vydané krátkodobé dluhopisy	123		
B.III.21	21.Vlastní dluhopisy	124		
B.III.22	22.Dohadné účty pasivní	125	532	279
B.III.23	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	126		
B.IV	IV.Jiná pasiva celkem	127	208	191
B.IV.1	1.Výdaje příštích období	128	173	99
B.IV.2	2.Výnosy příštích období	129	35	92
	PASIVA CELKEM	130	36 346	33 457

Razítko :	Odpočívá osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
JUDr. Ján Matejka, Ph.D.	JUDr. Ján Matejka Ph.D.	Be. Šárka Kratochvílová
Digitálně podepsal JUDr. Ján Matejka, Ph.D. Datum: 2024.05.13 13:34:50 +02'00'	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
	Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :
	v.v.i.	Vědecký výzkum v oblasti práva a správní informatiky
		Okamžik sestavení : 09.05.2024

Výkaz zisku a ztráty VVI - celkové součty

Od 01.01.2023 do 31.12.2023

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Číslo	68378122
-------	----------

Číslo	Název	Číslo řádku	Činnost			Celkem
			Hlavní	Další	Jiná	
A	A. Náklady					
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	6 338			6 338
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	1 433			1 433
A.I.2	2. Prodané zboží	004				
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	391			391
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	905			905
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	84			84
A.I.6	6. Ostatní služby	008	3 525			3 525
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	009	-96			-96
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	010	-96			-96
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitřorg. služeb	011				
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku	012				
A.III	III. Osobní náklady	013	42 329			42 329
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	31 033			31 033
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	9 608			9 608
A.III.12	12. Ostatní sociální pojištění	016				
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	921			921
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady	018	766			766
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	226			226
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	226			226
A.V	V. Ostatní náklady	021	518			518
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	022	13			13
A.V.17	17. Odpisy nedobytné pohledávky	023				
A.V.18	18. Nákladové úroky	024				
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	16			16
A.V.20	20. Dary	026				
A.V.21	21. Manka a škody	027				
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	489			489
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	521			521
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	521			521
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek	031				
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly	032				
A.VI.26	26. Prodaný materiál	033				
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	034				
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky	035				
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	036				
A.VIII	VIII. Daň z příjmů	037				
A.VIII.29	29. Daň z příjmů	038				
	Náklady celkem	039	49 836			49 836

Výkaz zisku a ztráty VVI - celkové součty

IČO
68378122

Od 01.01.2023 do 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Číslo	Název	Číslo řádku	Činnost			
			Hlavní	Další	Jiná	Celkem
B	B. Výnosy					
B.I	I. Provozní dotace	041	44 351			44 351
B.I.1	1. Provozní dotace	042	44 351			44 351
B.II	II. Přijaté příspěvky	043				
B.II.2	2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	044				
B.II.3	3. Přijaté příspěvky (dary)	045				
B.II.4	4. Přijaté členské příspěvky	046				
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží	047	1 260			1 260
B.IV	IV. Ostatní výnosy	048	5 080			5 080
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	049				
B.IV.6	6. Platby za odespané pohledávky	050				
B.IV.7	7. Výnosové úroky	051				
B.IV.8	8. Kurzové zisky	052	3			3
B.IV.9	9. Zúčtování fondů	053	1 960			1 960
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy	054	3 117			3 117
B.V	V. Tržby z prodeje majetku	055	15			15
B.V.11	11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehm. a hm. majetku	056	15			15
B.V.12	12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	057				
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu	058				
B.V.14	14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	059				
B.V.15	15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	060				
	Výnosy celkem	061	50 706			50 706
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	062	870			870
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění	063	870			870

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
JUDr. Ján Matejka, Ph.D.	JUDr. Ján Matejka, Ph.D.	Bc. Šárka Kratochvílová DiS
Digitálně podepsal JUDr. Ján Matejka, Ph.D. Datum: 2024.05.13 13:35:32 +02'00'	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :	Okamžik sestavení : 09.05.2024
v.v.i.	Vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky	

Příloha v účetní závěrce 2023
dle vyhlášky 504/2002 Sb.

A. Popis účetní jednotky

Účetní jednotka: Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Sídlo: Národní 117/18, 110 00, Praha 1
IČ: 68378122
DIČ: CZ68378122
Právní forma: veřejná výzkumná instituce (v. v. i.)
Statutární zástupce - ředitel: JUDr. Ján Matejka, Ph.D.
Zástupce ředitele: JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
JUDr. Jan Malíř, Ph.D.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

- Externí členové:** doc. JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D.
doc. JUDr. Radim Polčák, Ph.D.
PhDr. Ondřej Ševeček, Ph.D.
- Interní členové:** JUDr. Jan Malíř, Ph.D. – předseda
JUDr. Jan Bárta, CSc. – místopředseda
JUDr. Michal Šejvl, Ph.D.
JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
- Tajemník:** JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D.

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

- Předseda:** PhDr. Pavel Baran, CSc.
- Místopředsedkyně:** JUDr. Miloslava Hálová, Ph.D.
- Členové:** doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D.
prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc.
PhDr. Taťána Petrasová, CSc.
- Tajemník:** JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D.

Rozvahový den: 31. 12. 2023

Účetní závěrku sestavil: Bc. Šárka Kratochvílová, DiS

Účel vzniku:

Účelem zřízení Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. (dále jen ÚSP) je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti práva, přispívání k využití jeho výsledků a zajišťování infrastruktury výzkumu.

Předmět hlavní činnosti:

Předmětem hlavní činnosti ÚSP je vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky. ÚSP svou činností přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké a právní informace, včetně vyvíjení specifických právních software. Vydává vědecké publikace, poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky.

V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum.

ÚSP neprovozuje žádnou další činnost dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

B. Zřizovatel a vznik

Zřizovatelem ÚSP je Akademie věd ČR – organizační složka státu, IČ 60165171 se sídlem Národní 1009/3, 117 20 Praha 1.

ÚSP vznikl ke dni 1. 1. 2007 na základě zákona č. 351/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

C. Účetní období

Účetní období: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023

D. Použité účetní metody a zásady účetnictví

ÚSP zpracoval v roce 2023 účetní závěrku v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách.

Údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících korunách českých (tis. Kč).

• Způsoby zpracování účetních záznamů

ÚSP využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém iFIS společnosti BBM spol. s r. o.; IČ: 407 55 592 se sídlem: Kocínova 138/5; 397 01, Písek a pro zpracování mzdového účetnictví mzdový systém EGJE společnosti Elanor spol. s r. o.; IČ: 158 87 219 se sídlem: Jemnická 1138/1, 140 00, Praha 4.

• Způsoby a místa úschovy účetních záznamů

Účetní záznamy ÚSP jsou zálohovány v elektronické verzi na základě Smlouvy o poskytování služeb serverového hostingu a souvisejících služeb servisní podpory k provozu ekonomických informačních systémů uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., současně ÚSP uschovává účetní záznamy v tištěné podobě, které archivuje v souladu se zákonem o účetnictví v platném znění.

- **Způsoby oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, odchylky od účetních metod podle § 7 odst. 5 zákona s uvedením vlivu na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky.**

Dlouhodobým majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a jehož ocenění je vyšší než 80 tis. Kč u hmotného i nehmotného majetku v jednotlivém případě.

Dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související, přičemž úroky nejsou součástí pořizovací ceny dlouhodobého majetku. Náklady na technické zhodnocení dlouhodobého majetku zvyšují jeho pořizovací cenu.

ÚSP odpisuje metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Výše odpisu je stanovena vnitřním předpisem. Odpisy jsou účtovány měsíčně jednou dvanáctinou stanovených ročních odpisů. Majetek se začíná odepisovat následující měsíc po zavedení do užívání. Odpisy jsou účtovány v souladu s § 38 vyhlášky č. 504/2002 Sb. na účet 551 souvztažně s účtem oprávek. Současně dochází ke snižování zůstatku účtu 901- Vlastní jmění, a to jak proti účtu 649 – Jiné ostatní výnosy (ve výši odpisů z majetku financovaného z investiční dotace), tak proti účtu 916 – Fond reprodukce majetku (tvorba fondu ve výši odpisů z majetku financovaného z vlastních zdrojů).

Drobný hmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 6 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován v operativní evidenci a na podrozvahových účtech 98900 a 98901. Ve výjimečných případech eviduje účetní jednotka v podrozvahové evidenci drobný majetek s nižší pořizovací cenou (např. elektrické přístroje, u kterých je povinně prováděna revize, čtečky, digitální fotoaparáty apod.).

Drobný nehmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 10 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován v operativní evidenci a na podrozvahovém účtu 98902.

• Způsob účtování o zásobách

ÚSP eviduje v zásobách výrobky – publikace a časopisy, které prodává. O výrobcích účtuje způsobem B.

• Způsob tvorby a výše opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období

ÚSP v roce 2023 netvořil opravné položky ani rezervy.

• Způsoby oceňování použité při přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu

Pohledávky a závazky vyjádřené v cizí měně se přepočítávají na českou měnu k okamžiku uskutečnění účetního případu denním kurzem ČNB (tj. kurzem vyhlášeným ČNB k předchozímu pracovnímu dni). K rozvahovému dni se provádí přepočet aktiv a závazků v cizí měně kurzem ČNB platným k rozvahovému dni.

Nakoupená cizí měna se přepočítává na českou měnu platným kurzem peněžního ústavu, u které byl nákup či prodej uskutečněn.

• **Způsob tvorby fondu reprodukce majetku z výnosů z prodeje dlouhodobého majetku**

Při prodeji dlouhodobého majetku je vytvořen fond ve výši výnosů z prodeje dlouhodobého majetku v souladu s §25 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích. Tvorba fondu je účtována na vrub účtu ostatních nákladů a ve prospěch účtu fondu reprodukce majetku z výnosů z prodeje dlouhodobého majetku.

E. Způsoby stanovení reálné hodnoty příslušného majetku a závazků podle zákona

ÚSP nemá majetek ani závazky oceňované reálnou hodnotou (nevlastní cenné papíry ani deriváty).

F. Výše a povaha jednotlivých položek výnosů a nákladů, které jsou mimořádné svým objemem nebo původem

ÚSP v roce 2023 nevykázal výnosy nebo náklady, které by byly mimořádné svým objemem nebo původem.

G. Název, sídlo a právní forma každé účetní jednotky, v níž je účetní jednotka společníkem s neomezeným ručením

ÚSP nedrží žádný podíl v jakékoliv podobě.

H. Položky dlouhodobého majetku v tis. Kč

	Název účtu	PZ k 1. 1. 2023	Přírůstky	Úbytky	KZ k 31. 12. 2023
0130	Software	1 871	0	0	1 871
0190	Ostatní DNM	0	0	0	0
0211	Budovy, Stavby	9 152	0	0	9 152
0224	PS - pracovní stroje a zařízení	327	0	0	327
0225	PS - přístroje a zvl. tech. zařízení	1 724	0	0	1 724
0226	PS - dopravní prostředky	0	0	0	0
0227	PS - inventář	1 491	0	0	1 491
0280	PS - drobný DHM 3-40 tis.	372	0	0	372
0310	Pozemky	347	0	0	347
0410	DNM - programové vybavení	0	0	0	0
0420	DHM ostatní	0	0	0	0
0422	PS - stavby	107	0	0	107
0427	PS - inventář	0	0	0	0
0428	PS - výpočetní technika	0	0	0	0
0520	Poskytnuté zálohy na DHM	0	0	0	0
0730	Oprávký k softwaru	-859	0	116	- 975
0790	Oprávký k ostatnímu DNM	0	0	0	0
0810	Oprávký ke stavbám	-5 938	0	183	- 6121
0820	Oprávký k samost. movitým věcem	-2 762	0	222	- 2 984
0880	Oprávký k DDHM /3-40 tis./	-372	0	0	-372
	Celkem	5 461	0	522	4939

Na podrozvahových účtech je evidována hodnota drobného dlouhodobého majetku ve výši 5 436 tis. Kč, což je hodnota o 192 tis. Kč vyšší než v roce 2022. Jednalo se zejména o pořízení nového IT vybavení v rámci obnovy a rozšíření IT vybavení ÚSP.

Opravné položky k majetku nebyly tvořeny. Úroky nebyly zahrnuty do ocenění majetku.

• **Informace o celkové odměně přijaté auditorem za povinný audit roční účetní závěrky a celkové odměně přijaté auditorem za jiné ověřovací služby, za daňové poradenství a jiné neauditorské služby**

V nákladech roku 2023 je evidována částka ca 62 tis. Kč za auditorské služby hrazené společností 22 HLAV, s.r.o. (audit účetní závěrky roku 2022 a předběžný audit účetnictví za období 1. 1. 2023 - 30. 9. 2023).

• **Název jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby jednající jejím jménem a na její účet drží podíl, tento podíl může být i v podobě držených akcií, s uvedením výše tohoto podílu, u akcií s uvedením počtu, jmenovité hodnoty, popřípadě počtu kusových akcií, a druhu těchto akcií, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé účetní období.**

ÚSP nedrží žádný podíl v jakékoliv podobě.

• **Přehled splatných dluhů pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, přehled splatných dluhů veřejného zdravotního pojištění a evidované daňové nedoplatky u místně příslušných finančních a celních orgánů s uvedením částek, datem vzniku a splatnosti.**

ÚSP neeviduje k 31. 12. 2023 žádné splatné závazky vůči ČSSZ na pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zdravotním pojištěním na veřejném zdravotním pojištění ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních a celních orgánů. V účetnictví jsou k 31. 12. 2023 evidovány závazky z titulu zákonných odvodů za období 12/2023 příp. rok 2023 se splatností v roce 2024 (odvody na pojistném a daních z titulu mezd, DPH, srážkové daně a odvodu z povinného podílu OZP), které byly či budou v roce 2024 uhrazeny.

• **Počet a jmenovitá hodnota akcií nebo podílů, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu informace o jejich ocenění.**

ÚSP v roce 2023 neevidoval žádné akcie či podíly, neehospodář s žádnými majetkovými cennými papíry, ani neehospodář s žádnými vyměnitelnými a prioritními dluhopisy.

• **Částky dluhů, které vznikly v daném účetním období a u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje pět let, jakož i o výši všech dluhů účetní jednotky, krytých zárukou danou touto účetní jednotkou, s uvedením povahy a formy záruky; tyto informace se uvádějí odděleně pro položku každého věřitele podle struktury rozvah.**

ÚSP neeviduje žádné takové dluhy.

N. Celková výše finančních nebo jiných dluhů, které nejsou obsaženy v rozvaze.

ÚSP neeviduje žádné finanční nebo jiné závazky neobsažené v rozvaze k 31. 12. 2023.

O. Výsledek hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost a pro účely daně z příjmů.

V roce 2023 vykonával ÚSP pouze hlavní činnost a výsledek hospodaření z této činnosti činil zisk po zdanění ve výši 870 tis. Kč. Základ daně z příjmů právnických osob činí po snížení o odčitatelnou položku dle §20 odst. 7 zákona o daních z příjmů částku 0 Kč.

ÚSP nevykonává hospodářskou činnost.

P. Počet pracovníků a údaje o počtu a postavení zaměstnanců pokud jsou zároveň členy statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo zřizovací listinou

Průměrný evidenční počet zaměstnanců v roce byl k 31. 12. 2023 celkem 59 zaměstnanců, v přepočteném počtu 46,09 zaměstnanců.

Osobní náklady (v tis. Kč)	42 329
z toho:	
- mzdové náklady	31 033
- zákonné soc. a zdrav. pojištění	9 608
- zákonné sociální náklady	921
- ostatní sociální náklady	767

Orgány ÚSP jsou dle § 16 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích: ředitel, dozorčí rada ÚSP a rada ÚSP.

- ředitel je vedoucím vědeckým pracovníkem
- 4 interní členi rady ÚSP jsou voleni shromážděním výzkumných a odborných pracovníků ÚSP
- 1 interní člen dozorčí rady ÚSP je jmenován Akademickou radou AV ČR z řad zaměstnanců ÚSP.

Q. Výše odměn a funkčních požitků členů orgánů za účetní období

V roce 2023 byly stanoveny a vyplaceny odměny členům Dozorčí rady ÚSP a Rady ÚSP ve výši 199 tis. Kč. Tyto odměny jsou součástí celkových mzdových nákladů vykázaných v bodě P.

R. Účast členů řídících, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy.

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., v roce 2023 uzavřel 1 smluvní vztah s osobou, v níž byla účast členů řídících, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem,

stanovami nebo jinou zřizovací listinou a jejich rodinných příslušníků, ale jednalo se o smluvní vztah minoritní hodnoty.

S. Způsob zjištění základu daně z příjmů, použitých daňových úlevách a způsobech užití prostředků v běžném účetním období získaných z daňových úlev v předcházejících zdaňovacích obdobích, v členění za jednotlivá zdaňovací období podle požadavku zákona upravujícího daně z příjmů.

Výpočet základu daně a daně z příjmů včetně zpracování daňového přiznání zajišťuje pro ÚSP dlouhodobě daňový poradce Ing. Pavel Kriegsman. Při zjištění daňového základu je postupováno v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

Základ daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2023 je po snížení o odčitatelnou položku dle §20 odst. 7 zákona o daních z příjmů stanoven na částku 0 Kč.

T. Významné položky z rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy a výkazu zisku a ztráty.• **Přijaté dotace**

Poskytovatel dotace	částka v tis. Kč	
	provozní	investiční
AV ČR (institucionální - podpora VO)	26 498	-
AV ČR (institucionální - dotace na činnost)	4 566	-
Grantová agentura ČR	-	-
Technologická agentura ČR	3 079	-
Ostatní poskytovatelé (např. MPSV)	10 208	-
Dotace celkem	44 351	-

• **Opravné položky k pohledávkám**

Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení nebyly v tomto období 2023 vytvořeny.

• **Přehled o přijatých a poskytnutých darech, dárcích a příjemcích těchto darů**

V roce 2023 ÚSP neposkytl žádné knižní ani jiné dary.

U. Přehled o veřejných sbírkách podle zákona upravujícího veřejné sbírky, s uvedením účelu a výši vybraných částek.

ÚSP v roce 2023 nepořádal veřejné sbírky.

V. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období, zejména rozdělení zisku.

Výsledek hospodaření vykázáný za rok 2022 tj. zisk ve výši 936.629,39 Kč byl na základě rozhodnutí Rady ÚSP v plné výši převeden do rezervního fondu.

W. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídající schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

V roce 2023 jsou všechny podstatné údaje, jež vypovídají o ekonomické činnosti, zachyceny v předchozích bodech. Účetní jednotka v roce 2023 neprovedla žádné významné operace s vlivem na posouzení finanční situace účetní jednotky, které nejsou vykázány v rozvaze.

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné významné události (podle § 19 odst. 5 zákona o účetnictví v platném znění). Statutární orgán rovněž prohlašuje, že mu nejsou známy žádné skutečnosti ani rizika, které by bránily pokračování v činnosti i v roce 2024.

V Praze dne 9. 5. 2024

JUDr. Ján
Matejka,
Ph.D.

Digitálně podepsal
JUDr. Ján Matejka,
Ph.D.
Datum: 2024.05.13
13:36:32 +02'00'

ředitel

HAMERNÍK; Pavel. Autonomous Law of International Sports Associations as an Equivalent to a Superstate and Borders of Legality of its Powers. Praha: Ústav státu a práva; 2023. ISBN 978-80-87439-68-5.

ŠTENGLOVÁ; I.; DĚDIČ; J.; LASÁK; J.; PIHERA; Vlastimil; LÁLA; D.; JOSKOVÁ; L. Akciové společnosti. Praha: C. H. Beck; 2023. Právní instituty. ISBN 978-80-7400-914-3.

DOLEŽAL; Tomáš; DOLEŽAL; Adam. Informovaný souhlas ve zdravotnictví. Právní a etické aspekty. Praha: Ústav státu a práva AV ČR; 2023. ISBN 978-80-87439-59-3.

HALÁSZ; Ivan. Kapitoly z dejín a súčasnosti medzinárodnej správy a budovania štátu. Praha: Ústav státu a práva AV ČR; 2023. ISBN 978-80-87439-65-4.

BEZOUŠKOVÁ; Lenka. Mahr v islámském rodinném právu. Praha: Ústav státu a práva; 2023. ISBN 978-80-87439-61-6.

KOBER; Jan; HOLUBEC; S.; eds. Počátky Československé republiky. 3. Praha: Academia; 2023. ISBN 978-80-200-3457-1.

KOBER; Jan; ed. Republika mezi rovností; růzností a jednotou. Praha: Academia; 2023. ISBN 978-80-200-3369-7.

KOBER; Jan; ed.; HOLUBEC; S. Společnou silou: aktéři společenské změny v českých zemích 1918-1925. Praha: Academia; 2023. ISBN 978-80-200-3445-8.

KOBER; Jan; ed. Stoletý včerejšek. Praha: Academia; 2023. ISBN 978-80-200-3423-6.

KOBER; Jan; ed. Utváření republiky. Praha: Academia; 2023. ISBN 978-80-200-3407-6.

SIMON; Rita; FLEISCHHANS; M. Uzdav příšerku. Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí u osobních vozidel. Praha: Ústav státu a práva AV ČR; 2023. ISBN 978-80-87439-63-0.

KRAMÁŘ; Květoslav; HÁLOVÁ; Miloslava. Zákon o finanční kontrole. Problémy legislativního zpracování. Praha: Ústav státu a práva AV ČR; 2023. ISBN 978-80-87439-66-1.

ČERNÝ; David. Alokace vzácných zdrojů. In: ŠEBLOVÁ; J.; MATĚJEK; J.; eds. Etika urgentní medicíny z pohledu každodenní praxe. Praha: Grada; 2023; s. 161-176. ISBN 978-80-271-6969-6.

KOBER; Jan. Bezvěrci a jejich činnost po vzniku republiky. In: KOBER; J.; HOLUBEC; S.; eds. Společnou silou: aktéři společenské změny v českých zemích 1918-1925. Praha: Academia; 2023; s. 179-219. ISBN 978-80-200-3445-8.

SIMON; Rita; HRÁDEK; J. Czech Republic. In: DE FRANCESCHI; A.; SCHULZE; R.; eds. Harmonizing Digital Contract Law. The Impact of EU Directives 2019/770 and 2019/771 and the Regulation of Online Platforms. A Handbook. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft; 2023; s. 167-190. ISBN 978-3-7560-0605-2.

KOBER; Jan. Horn; Uffo. In: ANDRESOVÁ; K.; DOSKOČIL; Z.; KŘÍŽOVÁ; L.; KUČERA; M.; MAKARIUSOVÁ; M.; MARTÍNEK; J.; NOVOTNÝ; G.; SZAJKÓ; V.; eds. Biografický slovník českých zemí. Sešit 26. Hom-Hoz. Praha: Academia; 2023; s. 75-75. ISBN 978-80-200-3482-3.

SIMON; Rita; VYSKOČILOVÁ; S. Jurisdictions – Czech Republic. In: BUSCH; D.; LEHMANN; M.; eds. *Unfair Terms in Banking and Financial Contracts*. Oxford: Oxford University Press; 2023; s. 353–389. ISBN 978-0192866592.

MRÁZEK; Josef. K zákazu hrozby a použití jaderných zbraní. In: ŠTURMA; P.; TRÁVNÍČKOVÁ; Z.; eds. *Dopady ozbrojeného konfliktu na Ukrajině z pohledu různých oblastí mezinárodního práva*. Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo v nakladatelství Eva Rozkotová; 2023; s. 93–112. ISBN 978-80-87488-53-9.

RONOVSKÁ; K.; PIHERA; Vlastimil. Nástroje správy rodinného majetku v novém soukromém právu. In: DOBROVOLNÁ; E.; HAVLÍK; D.; KRÁLÍK; M.; eds. *Pocita Jiřímu Spáčilovi*. Praha: C. H. Beck; 2023; s. 283–293. Beckova edice právo. ISBN 978-80-7400-920-4.

ELIÁŠ; Karel. Neplatnost; zrušitelnost nebo neexistence rozhodnutí orgánů korporativně utvářených právnických osob jako důsledek vad rozhodnutí. In: CSACH; K.; HAVEL; B.; ŽITŇANSKÁ; L.; eds. *Korporační spory*. Praha: Wolters Kluwer; 2023; s. 231–248. ISBN 978-80-7676-766-9.

MELZER; F.; TÉGL; Petr. Právní režim užívání přístupových a výstupních cest ze stanice metra. In: DOBROVOLNÁ; E.; HAVLÍK; D.; KRÁLÍK; M.; eds. *Pocita Jiřímu Spáčilovi*. Praha: C. H. Beck; 2023; s. 217–235. Beckova edice právo. ISBN 978-80-7400-920-4.

HAVEL; Bohumil. Předcházení korporacním sporům: Motivační pravidla ex ante a pravidla pro oddálení formalizovaného řešení v případě nemožnosti dohody (deadlock). In: CSACH; K.; HAVEL; B.; ŽITŇANSKÁ; L.; eds. *Korporační spory*. Praha: Wolters Kluwer; 2023; s. 17–23. ISBN 978-80-7676-766-9.

FEIGERLOVÁ; Monika. Renewables under the scrutiny of international investment law: the feed-in tariff. In: WEISHAAR; S. E.; DE GRAAF; K. J.; eds. *The Future of Environmental Law. Ambition and Reality*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing; 2023; s. 141–157. ISBN 978-1-03531-463-8.

FEIGERLOVÁ; Monika. Renewables under the scrutiny of international investment law: the

feed-in-tariff. In: WEISHAAR; S. E.; DE GRAAF; K. J.; eds. *The Future of Environmental Law. Ambition and Reality*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing; 2023; s. 141–157. ISBN 978-1-03531-463-8.

ŠTURMA; Pavel. Sankce nebo protiopatření: pohled mezinárodního práva. In: ŠTURMA; P.; TRÁVNÍČKOVÁ; Z.; eds. *Dopady ozbrojeného konfliktu na Ukrajině z pohledu různých oblastí mezinárodního práva*. Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo v nakladatelství Eva Rozkotová; 2023; s. 15–27. ISBN 978-80-87488-53-9.

ČERNÝ; David. Soucit v lékařské etice. In: PTÁČEK; R.; BARTŮNĚK; P.; eds. *Soucit v medicíně*. Praha: Grada; 2023; s. 109–116. Edice celoživotního vzdělávání ČLK. ISBN 978-80-247-4926-6.

DOLEŽAL; Adam. Soucit; empatie a citění s druhým jako lék na dehumanizaci medicíny? In: PTÁČEK; R.; BARTŮNĚK; P.; eds. *Soucit v medicíně*. Praha: Grada; 2023; s. 383–397. Edice celoživotního vzdělávání ČLK. ISBN 978-80-247-4926-6.

PIHERA; Vlastimil; GURIČOVÁ; J. Spory o dividendu: Právo podílet se na zisku určeném k rozdělení vs. právo na zisk. In: CSACH; K.; HAVEL; B.; ŽITŇANSKÁ; L.; eds. *Korporační spory*. Praha: Wolters Kluwer; 2023; s. 359–366. ISBN 978-80-7676-766-9.

KOBER; Jan. Stavby a prostory pro novou republiku. In: KOBER; J.; HOLUBEC; S.; eds. *Počátky Československé republiky*. 3. Praha: Academia; 2023; s. 410–438. ISBN 978-80-200-3457-1.

NOVÁK; Adam. The Necessity of New Regulation of the Handling of Chemical Substances. In: DAMOHORSKÝ; M.; STEJSKAL; V.; eds. *Climate Change and Energy Law*. Beroun: Eva Rozkotová Publishing; 2023; s. 43–54. ISBN 978-80-87488-44-7.

ELIÁŠ; Karel. Zlodějův dědic a osud kradené věci. K jednomu aspektu mimořádného vydržení. In: DOBROVOLNÁ; E.; HAVLÍK; D.; KRÁLÍK; M.; eds. *Pocita Jiřímu Spáčilovi*. Praha: C. H. Beck; 2023; s. 111–121. Beckova edice právo. ISBN 978-80-7400-920-4.

KOBER; Jan. Zrušení šlechtictví. In: KOBER; J.; HOLUBEC; S.; eds. *Počátky Československé*

republiky. 3. Praha: Academia; 2023; s. 60–82. ISBN 978-80-200-3457-1.

MÜLLEROVÁ; Hana. Building Collective Redress in Europe: Seeking Solutions for the Environment and Climate. *European Law Review*. 2023; 48(1); 84–102. ISSN 0307-5400. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/projekty/Klima/2023-03%20Collective%20redress%20in%20ELR%20Incl.%20Publ.%20Note.pdf>

HAVEL; Bohumil; LASÁK; J.; PIHERA; Vlastimil; ŠTENGLOVÁ; I. Czech Corporate Governance in the Light of its History and the Influence of the G20/OECD Corporate Governance Principles. *European Business Organization Law Review*. 2023; 24(1); 167–200. ISSN 1566-7529. E-ISSN 1741-6205. Dostupné z: [doi:10.1007/s40804-022-00253-3](https://doi.org/10.1007/s40804-022-00253-3).

KOKEŠOVÁ; Jana. Robustní poskytování důvodů vs. pouhé spouštění důvodů: Případ žádosti. *Filozofia*. 2023; 78(3); 165–179. ISSN 0046-385X. Dostupné z: [doi:10.31577/filozofia.2023.78.3.2](https://doi.org/10.31577/filozofia.2023.78.3.2).

DRÁPAL; Jakub; PINA-SANCHÉZ; J. What is the Value of Judicial Experience? Exploring Judge Trajectories Using Longitudinal Data. *Justice Quarterly*. 2023; 40(2); 211–240. ISSN 0741-8825. E-ISSN 1745-9109. Dostupné z: [doi:10.1080/07418825.2022.2051585](https://doi.org/10.1080/07418825.2022.2051585).

VOLEK; J.; KRAUSOVÁ; Alžběta; MORAVEC; V. Between Benefits and Threats of Algorithmic News Personalization. *Observatorio*. 2023; 17(1); 1–18. ISSN 1646-5954. Dostupné z: <https://obs.obercom.pt/index.php/obs/article/view/2063/188188226>

MÜLLEROVÁ; Hana; BALOUNOVÁ; Eva; RUPPEL; O. C.; HOUSTON; L. J. H. Building the Concept of Just Transition in Law: Reflections on its Conceptual Framing; Structure and Content. *Environmental Policy and Law*. 2023; 53(4); 275–288. ISSN 0378-777X. E-ISSN 1878-5395. Dostupné z: [doi:10.3233/EPL-230012](https://doi.org/10.3233/EPL-230012).

SIMON; Rita. Case C-145/20 Porsche Inter Auto and Volkswagen – Manipulated software as a minor lack of conformity? *Journal of European Consumer and Market Law*. 2023; 12(2); 71–75. ISSN 2364-4710.

BALOUNOVÁ; Eva. Climate Litigation: Targeting the Aviation Sector. *Chinese Journal of*

Environmental Law. 2023; 7(2); 288–300. ISSN 2468-6034. E-ISSN 2468-6042. Dostupné z: [doi:10.1163/24686042-12340111](https://doi.org/10.1163/24686042-12340111).

BALOUNOVÁ; Eva; SNOPOKOVÁ; Tereza. Český klimatický zákon – nutnost nebo...? *České právo životního prostředí*. 2023; 23(1); 13–39. ISSN 1213-5542. Dostupné z: https://www.cspzp.com/dokumenty/casopis/cislo_67.pdf

GÉRYK; Jan; HALAMKA; T. Direct Presidential Election in the Czech Republic: The Rise of Tribunes? *Acta politologica*. 2023; 15(3); 4–30. E-ISSN 1803-8220. Dostupné z: <https://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/002723.pdf>

MÜLLEROVÁ; Hana; BALOUNOVÁ; Kamila. Erste tschechische Klimaklage: Schwierigkeiten bei der Ableitung der Klimaschutzverpflichtungen der Tschechischen Republik und die Klimadimension des Menschenrechts auf eine günstige Umwelt. *Nachhaltigkeitsrecht*. 2023; 3(2); 215–218. ISSN 2708-9649. E-ISSN 2708-9657. Dostupné z: [doi:10.33196/nr202302021501](https://doi.org/10.33196/nr202302021501).

DRÁPAL; Jakub; VANČA; T. Jak odvolací soudy rozhodují o odvoláních proti trestu? Empirická analýza rozhodnutí krajských soudů měnících výrok o trestu. *Trestní právo*. 2023; 27(4); 33–53. ISSN 1211-2860. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/casopis/trestni-pravo/>

BALOUNOVÁ; Kamila; SIMON; Rita. Jak omezují automobily v některých evropských městech? *Veřejná správa*. 2023; 34(6); 12–13. ISSN 1213-6581.

DRÁPAL; Jakub. Jak strukturovaně ukládat a navrhovat tresty za zachování plné diskrece: Sedm fází ukládání trestů. *Státní zastupitelství*. 2023; 20(6); 16–28. ISSN 1214-3758.

ŠTURMA; Pavel. K problematice donucovacích opatření (sankcí či protiopatření) podle mezinárodního práva. *Právník*. 2023; 162(7); 593–609. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/7/1_Sturma_593-609_7_2023.pdf

TÉGL; Petr. K rozhodnutí NS ohledně odstoupení od smlouvy o převodu vlastnického práva k nemovité věci v průběhu vkladového řízení u katastrálního úřadu. *Bulletin Advokacie*. 2023; 2023(1-2); 48–51.

84 ISSN 1210-6348. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/buletin-advokacie/ba_1-2_2023_web.pdf

MÜLLEROVÁ; Hana. Klimatická změna a mezinárodní právo. Závod s časem? Vesmír. 2023; 102(1): 90-92. ISSN 0042-4544. E-ISSN 1214-4029.

MRÁZEK; Josef. Koncepce zločinu genocidia a ozbrojený konflikt na Ukrajině. Právník. 2023; 162(3): 221-244. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/3/2_Mrazek_221-244_3_2023.pdf

BALOUNOVÁ; Eva. Mezinárodní klimatické právo: současné výzvy (nejen) pro Mezinárodní soudní dvůr. Mezinárodní politika. 2023; č. 2; 20-22. E-ISSN 1805-8612. Dostupné z: <https://www.iir.cz/mezinarodni-klimaticke-pravo-soucasne-vyzvy-nejen-pro-mezinarodni-soudni-dvur>

PAUKNEROVÁ; Monika. Mezinárodní ochrana kulturních statků z pohledu českého; mezinárodního a unijního práva. Právník. 2023; 162(4): 289-307. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/4/1_Pauknerova_289-307_4_2023.pdf

FIALOVÁ; Eva. Náhrada nemajetkové újmy za porušení ochrany osobních údajů ve světle práva na informační sebeurčení. Acta Iuridica Olomucensia. 2023; 18(3): 93-100. ISSN 1801-0288. Dostupné z: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1215319>

GÜTTLER; Vojen; KRAUSOVÁ; Alžběta. Několik poznámek k problematice umělé inteligence v normotvorbě a rozhodování soudů. Právník. 2023; 162(6): 496-507. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/6/2_Guttler-Krausova_496-507_6_2023.pdf

FIALOVÁ; Eva. Některé aspekty regulace umělé inteligence. Právní rozhledy. 2023; 31(17): 579-586. ISSN 1210-6410.

DOLEŽAL; Tomáš; DOLEŽAL; Adam. Neurotechnologie a jejich užití ve zdravotnickém právu. Časopis zdravotnického práva a bioetiky. 2023; 13(2); 72-94. ISSN 1804-8137. Dostupné

z: <https://medlawjournal.ilaw.cas.cz/index.php/medlawjournal/article/view/252>

SIMON; Rita; MÜLLEROVÁ; Hana. Nízkoemisní zóny: povede novela zákona k jejich vyhlášení? Veřejná správa. 2023; 34(6); 10-12. ISSN 1213-6581.

SNOPKOVÁ; Tereza; ZICHA; Jiří. Ochranná pásma vodních zdrojů – sucho; právo a praxe. České právo životního prostředí. 2023; 2023(68); 138-143. ISSN 1213-5542. Dostupné z: https://www.cspzp.com/dokumenty/casopis/cislo_68.pdf

SMRŽ; Ivo; DOLEŽAL; Tomáš; DOLEŽAL; Adam. Poskytování zdravotních služeb na dálku (telemedicína) a její soukromoprávní aspekty. Právník. 2023; 162(12); 1109-1134. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/12/1_Smrz%20et%20al_1109-1134_12_2023.pdf

SMRŽ; Ivo; DOLEŽAL; Tomáš; KOPSA TĚŠINOVÁ; J.; DOLEŽAL; Adam. Poskytování zdravotních služeb na dálku (telemedicína) ve světle zákona o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. Praktický lékař. 2023; 103(2); 71-75. ISSN 0032-6739. Dostupné z: <https://pl-master.mdcn.cz/media/document/84586ca64b6cc7103c99326d6b6da7b8.pdf?version=1687859301>

NOVÁK; Adam; SNOPKOVÁ; Tereza. Právo na příznivé životní prostředí vs. právo na samosprávu ve světle současného rozhodování Ústavního soudu. České právo životního prostředí. 2023; 2023(3); 92-104. ISSN 1213-5542. Dostupné z: https://www.cspzp.com/dokumenty/casopis/cislo_69.pdf

HAMERNÍK; Pavel. Přichází další zlom v posílení pozice sportovce vůči faktické moci mezinárodních sportovních asociací? Magister Officiorum. 2023; 7(2); 13-24. ISSN 1338-5569. Dostupné z: https://7bb5368a2f.cfvaw-cd-nwnd.com/094afd888d97eafe6850446af4ab-fadf/20000101-eb31feb321/Magister%20Officiorum_02_2023_vnutro.pdf

KOBER; Jan. Republikán a volnomyšlenkář? Složitý život Leopolda Heyrovského mezi státem; rodinou a společností. Právněhistorické studie. 2023; 53(3); 23-27. ISSN 0079-4929. Dostupné z: doi:10.14712/2464689X.2023.43.

ŽIBŘIDOVÁ; Alena; DRÁPAL; Jakub. Role vedoucích státních zástupců a jejich aprobační pravomoc v otázce navrhování trestů. Státní zastupitelství. 2023; 20(5); 8-19. ISSN 1214-3758.

SCHEU; Lenka; RANGLOVÁ; J. Systém pracovních soudů v Německu. Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti. 2023; 16(3-4). ISSN 1803-3687. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/josra/system-pracovnich-soudu-v-nemecku>

MALÍŘ; Jan. The European Court for Human Rights and Academic Freedom. Czech Yearbook of Public & Private International Law. 2023; 14(nemá); 133-159. ISSN 1805-0565. E-ISSN 1805-0999. Dostupné z: <https://rozkotova.cld.bz/CYIL-vol-14-2023/443/>

MRÁZEK; Josef. The Relationship between International and National Law. Czech Yearbook of International Law. 2023; 14; 3-26. ISBN 978-80-904209-7-7. ISSN 1804-543X.

ŠTURMA; Pavel. The Work of the International Law Commission at the Beginning of its New Quinquennium. Czech Yearbook of Public & Private International Law. 2023; 14(nemá); 443-451. ISSN 1805-0565. E-ISSN 1805-0999. Dostupné z: <https://rozkotova.cld.bz/CYIL-vol-14-2023/443/>

PIHERA; Vlastimil. Tokenizované cenné papíry – na prahu změny. Obchodněprávní revue. 2023; 14(3); 159-163. ISSN 1803-6554.

KOKEŠOVÁ; Jana. Trolley Problem Applied: Compensation for Covid Restrictions. International Journal of Applied Philosophy. 2023; 36(1); 83-95. ISSN 0739-098X. E-ISSN 2153-6910.

TURKOVÁ; K.; PŘÍBAŇ ŽOLNERČIKOVÁ; Veronika; FIALOVÁ; Eva; PRÁZOVÁ; I.; MORAVEC; V.; GÉLA; F. Výzkum a vývoj v oblasti AI v českém prostředí: (Ne)komerční rozvoj a (ne)existence právních překážek. Acta Iuridica Olomucensia. 2023; 18(3); 175-189. ISSN 1801-0288. Dostupné z: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1215365>

KOBER; Jan. Zákon pro klerikální udavače? Zákon na ochranu republiky očima autorů časopisu Volná myšlenka v době svého přijetí. Paginae historiae. 2023; 31(1); 423-443. ISSN 1211-9768.

SIMON; Rita. Zvyšování environmentální udržitelnosti prostřednictvím reformy smluvního práva. Jurisprudence. 2023; 2023(1); 21-26. ISSN 1802-3843.

FEIGERLOVÁ; Monika. Comparative Analysis: Selected Climate Change Provisions in the Modernised Energy Charter Treaty and CETA. In: Climate Law and Litigation : Planetary; Regional; and Societal Perspectives. Graz: Research Center for Climate Law; University of Graz; 2023; s. 76-105. ISBN 978-3-903374-27-0. Dostupné z: doi:10.25364/978-3-903374-27-0.

SIMON; Rita. Final Consumption and Sustainability – Contribution of Consumer Law. In: Climate Law and Litigation : Planetary; Regional; and Societal Perspectives. Graz: Research Center for Climate Law; University of Graz; 2023; s. 123-151. ISBN 978-3-903374-27-0.

SCHLOSSBERGER; Otakar; MATEJKA; Ján. Právní aspekty účtů ve zvláštním režimu. In: SUCHOŽA; J.; HUSÁR; J.; HUČKOVÁ; R.; eds. Právo; obchod; ekonomika. Vol. 12. Košice: UPJŠ; 2023; s. 331-343. ISBN 978-80-574-0255-8.

ELIÁŠ; Karel. Právo ve věku uálů. In: ZOUFALÝ; V.; ed. XXX. Karlovarské právní dny. Praha: Leges; 2023; s. 77-100. ISBN 978-80-7502-680-4.

DRÁPAL; Jakub; WESTERMANN; H.; SAVELKA; J. Using Large Language Models to Support Thematic Analysis in Empirical Legal Studies. In: Legal Knowledge and Information Systems. Amsterdam: IOS Press; 2023; s. 197-206. ISBN 978-1-64368-364-5. Dostupné z: doi:10.3233/FAIA230965

HAVEL; Bohumil. Úvahy k procesní pozici konkurzní (insolvenční) masy (českého svěřenského fondu). In: KŠENŽIGHOVÁ; A.; KUBINEC; M.; DZIMKO; J.; eds. Neštandardné legislatívne zásahy štátu v neštandardných situáciách. Pocta profesorovi Milanovi Ďuricovi. Banská Bystrica: Belianum; 2023; s. 202-209. ISBN 978-80-557-2058-6.

BALOUNOVÁ; Kamila; NOVÁK; Adam. Zábavní pyrotechnika jako další zbytečný zdroj znečištění nejen v době energetické a klimatické krize. In: ŠVEC; M.; ed. Cofola 2023. Část 4 – Energetická krize na pozadí klimatické nouze. Brno: Masarykova univerzita; 2023; s. 10-41. ISBN 978-80-280-0473-6.

86 MÜLLEROVÁ; Hana. 'Just transition' as a new overarching law concept in the climate change debate? [pr]. Leipzig; Environmental Law in Transformation – Legal Implementation and Impacts of the European Green Deal; 30. 08. 2023–01. 10. 2023.

SNOPKOVÁ; Tereza. „Překročení“ Aarhuské úmluvy – překážky řádné implementace [pr]. Toruń; XXIV Polsko-Czesko-Słowacka Konferencja Prawa Ochrony Środowiska: Partycypacja społeczne w ochronie środowiska w Europie Środkowej – w 25. rocznicę podpisania Konwencji z Aarhus; 01. 09. 2023–02. 09. 2023.

FIALOVÁ; Eva. AI ethics and legislation [pr]. Praha; EUCAP/AIRA training course on AI; 08. 12. 2023–10. 12. 2023.

FIALOVÁ; Eva. Akt o umělé inteligenci [pr]. Praha; Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence; 02. 11. 2023–02. 11. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika; SHEIKHATTAR; H. Application of sanctions and the international commercial arbitration [pr]. Praha; International Sanctions and Human Rights; 20. 10. 2023–21. 10. 2023.

FIALOVÁ; Eva. Are we in for the twilight of information self-determination? [pr]. Brno; Cyberspace 2023; 24. 11. 2023–25. 11. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Climate corporate due diligence – setting a zero-carbon emission target by corporations. online; Graz Annual PhD Workshop on Climate Law and Litigation; 22. 05. 2023–26. 05. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Climate transition plans under a draft Corporate Sustainability Due Diligence Directive [pr]. Lipsko; 10th EELF conference: Environmental Law in Transformation – Legal Implementation and Impacts of the European Green Deal; 30. 08. 2023–01. 09. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Climate transition plans under a draft EU Corporate Sustainability Due Diligence Directive [pr]. Nottingham; Climate Change; Business and Human Rights Roundtable; 21. 06. 2023–21. 06. 2023. Dostupné z: <https://www.nottingham.ac.uk/hrlc/events/holding/events-2023/>

climate-change-business-and-human-rights-roundtable.aspx

MÜLLEROVÁ; Hana. Co si představit pod pojmem klimatické právo a k čemu je dobré? [pr]. Praha; Klimatické právo: Diskuzní večer s autorkami a autory knihy Klimatické právo; 02. 11. 2023–02. 11. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Definition of 'Green' Investment in light of Just Transition [pr]. Copenhagen; EnAct Conference on Human Rights and Investment Law for Climate Change: Trends and Prospects; 20. 03. 2023–21. 03. 2023.

FIALOVÁ; Eva. Discussion panel AI Regulation from the Perspective of Different Sectors [pr]. Praha; SOLAIR 2023; 12. 12. 2023–13. 12. 2023.

MÜLLEROVÁ; Hana. Ekologické škody na Ukrajině: Ekocida a další možnosti řešení z pohledu mezinárodního práva [pr]. Praha; Ekologické škody na Ukrajině a možnosti jejich nápravy; 02. 05. 2023–02. 05. 2023.

SIMON; Rita. Enhancing environmental sustainability in Czech Republic via consumer sales law [pr]. Hamburg; 18th World Consumer Law Conference of the International Association of Consumer Law (IACL); 19. 07. 2023–21. 07. 2023.

SIMON; Rita. Enhancing environmental sustainability through reforming the consumer sales law [pr]. SCORAI-ERSCP conference; 08. 07. 2023–08. 07. 2023.

GÉRYK; Jan. From the Self to the World: Anthropocene and De-Psychologization of the Public [pr]. Bratislava; Challenges for Environmental and Political Philosophy in the Anthropocene; 16. 01. 2023–17. 01. 2023.

FIALOVÁ; Eva. Impacts of AI on copyright and intellectual property [pr]. online; Successful and timely uptake of Artificial Intelligence in science in the EU; 15. 11. 2023–16. 11. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. In search of a national Climate Change Act (CCA) in light of the EGD [pr]. Leipzig; Environmental Law in Transformation – Legal Implementation and Impacts of the European Green Deal; 30. 08. 2023–01. 10. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Is Article 15 of the Corporate Sustainability Due Diligence Directive Effective to Combat Climate Change? [pr]. online; Blogging on Business & Human Rights: Towards an EU Directive on Corporate Sustainability Due Diligence; 16. 01. 2023–23. 01. 2023.

NOVÁK; Adam. Just Transition in European Post-Communist Countries [pr]. Dundee; Just transition and international law; 07. 09. 2023–08. 09. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Just transitions and business [pr]. Oslo; Final seminar – Socially Just and Politically Robust Decarbonisation (JUSTDECARB); 26. 10. 2023–26. 10. 2023.

SIMON; Rita. Key Challenges of the Implementation of Directive on Digital Content and Services in Czech Republic [pr]. Olomouc; Jean Monnet Scientific Conference European Union's Response on the Challenges of Modern Society: (Legal Issues of Digitalisation; Robotization; Cyber Security and Effective Resilience of Hybrid Threats in the Light of European Law); 26. 04. 2023–27. 04. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Klima a lidská práva [pr]. Praha; Lidská práva a Česko; 11. 12. 2023–12. 12. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Klimatická žaloba ČR v. Czech Republic [pr]. Turín; International Workshop on Comparative Climate Litigation; 09. 06. 2023–09. 06. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Klimatické plány společností jako nástroj boje proti změně klimatu nebo greenwashing? [pr]. Praha; Pražské dny obchodního práva – Právní regulace obchodní korporace jako politický nástroj; 04. 10. 2023–04. 10. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Klimatické právo a klimatické litigace [pr]. Praha; Aklimatizace; 09. 03. 2023–09. 03. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Klimatické zákony [pr]. Brno; Letní škola klimatického práva a udržitelnosti; 18. 09. 2023.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta. Latest Developments in AI Regulation [pr]. Budapešť; Responsible AI: The here and now of AI; 04. 05. 2023–04. 05. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Lze očekávat změnu od velkých soukromých společností v otázce klimatické změny? [pr]. Praha; Klimatické právo: Diskuzní večer s autorkami a autory knihy Klimatické právo; 02. 11. 2023–02. 11. 2023.

ČERNÝ; David. Máme povinnost poukázat či oznámit nesprávnou praxi u kolegy? [pr]. Praha; ČSARIM 2023; 05. 10. 2023–07. 10. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Mandatory Due Diligence Laws and Corporate Climate Responsibility in International Investment Law [pr]. Ravenna; Sustainable Development as Fundamental Pillar of Economic Governance and Public Affairs; 09. 11. 2023–10. 11. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Mezinárodní klimatické právo se zaměřením na zapojení MSD [pr]. Praha; Potápíme se! Mezinárodní klimatické právo (nejen z pohledu potápějících se států); 15. 06. 2023–15. 06. 2023.

DOLEŽAL; Tomáš; ŠMUCLER; R. Minimalizace právního rizika ve stomatologické praxi. Informovaný souhlas. Kdy se soudit a kdy ne. Co nám hrozí? [pr]. Praha; Pražské dentální dny 2023; 13. 10. 2023–14. 10. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Modernizing or terminating the ECT? Challenges and prospects [pr]. Copenhagen; The Energy Charter Treaty between Modernization and Termination: Prospects for Danish Energy Investors; 19. 01. 2023–19. 01. 2023.

SIMON; Rita. Nachhaltigkeit – Greenwashing – und Lauterkeitsrecht [pr]. Innsbruck; 2. Tagung Nachhaltigkeit und Unternehmensrecht; 22. 06. 2023–23. 06. 2023.

SNOPKOVÁ; Tereza. Národní zprávy o implementaci Aarhuské úmluvy – (právní) výzva a příležitost [pr]. Praha; Setkání k implementaci Aarhuské úmluvy v České republice; 30. 05. 2023–30. 05. 2023.

ŠTURMA; Pavel. Nové mechanismy k posílení „accountability“ jakou součástí Rule of law na mezinárodní úrovni [pr]. Bratislava; Bratislava Legal Forum 2023; 11. 09. 2023–12. 09. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Odraz výsledků COP27 v úsilí o klimatické právo [pr]. Praha; Stav ochrany

88 světového klimatu; Jaké jsou výsledky světové konference COP 27?; 09. 01. 2023–09. 01. 2023.

FIALOVÁ; Eva. Ochrana základních práv v návrhu AIA [pr]. Brno; České právo a informační technologie 2023; 14. 09. 2023–14. 09. 2023.

SNOPKOVÁ; Tereza. Ochranná pásma vodních zdrojů v právu a praxi [pr]. online; Ochranná pásma vodních zdrojů v právu a praxi. Webinář Sdružení místních samospráv České republiky; 11. 12. 2023–11. 12. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Petition to the Commission on Human Rights of the Philippines (Carbon Majors inquiry) [pr]. Turín; International Workshop on Comparative Climate Litigation; 09. 06. 2023–09. 06. 2023.

MALÍŘ; Jan. Political Participation in Trouble [pr]. Budapest; The experiences and long term consequences of the Covid-19 on the organisation of the State and Law; 12. 05. 2023–12. 05. 2023.

MATEJKA; Ján; SCHLOSSBERGER; Otakar. Právní aspekty účtů ve zvláštním režimu [pr]. Štrbské Pleso; Právo; obchod a ekonomika 2023; 25. 10. 2023–27. 10. 2023.

NOVÁK; Adam. Právní úprava nakládání se zábavní pyrotechnikou ve vybraných zemích [pr]. Praha; Ohňostroje a pyrotechnika – jen zábava nebo i (zdravotní) rizika?; 13. 12. 2023–13. 12. 2023.

SNOPKOVÁ; Tereza. Rámcový klimatický zákon – cíl/účel – forma – obsah [pr]. Praha; Jak má vypadat český klimatický zákon?; 27. 02. 2023–27. 02. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Reduction of greenhouse gas emissions under the proposal for the EU Corporate Sustainability Due Diligence Directive [pr]. Copenhagen; The Proposed EU Corporate Sustainability Due Diligence Directive in the Broader Regulatory Context; 20. 04. 2023–21. 04. 2023.

MÜLLEROVÁ; Hana. Reflecting on the rights of nature: Challenges; feasibility and the need for legal creativity [pr]. Krakow; Fundamental rights and climate change in EU law and beyond – mapping fundamental rights; Nature's rights and corresponding legal remedies; 15. 09. 2023–15. 09. 2023.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta. Regulation and Trustworthiness of AI [pr]. Bratislava; GLOBSEC Bratislava Forum; 29. 05. 2023–31. 05. 2023.

DOLEŽAL; Adam. Smysl a účel informačního souhlasu – etické aspekty [pr]. Praha; Úskalí komunikace mezi zdravotníky a pacienty aneb informovaný souhlas z různých pohledů; 18. 05. 2023–18. 05. 2023.

MALÍŘ; Jan. Some thoughts on the role of constitutional traditions in the Czech constitutional system [pr]. Cracow; Constitutional Traditions and European Heritage; 01. 12. 2023–01. 12. 2023.

DOLEŽAL; Adam. Soucit; empatie a cítění s druhým jako lék na dehumanizaci medicíny? [pr]. Praha; Etika a komunikace v medicíně: Soucit v medicíně – v etických a psychologických souvislostech; 07. 12. 2023–07. 12. 2023.

MALÍŘ; Jan. Společná zahraniční a bezpečnostní politika ve světle institucionálních proměn EU [pr]. Praha; Evropská unie dnes a zítra 2030+; 13. 04. 2023–13. 04. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Spravedlnost v (mezinárodním) klimatickém právu. Praha; Klimatická spravedlnost a udržitelná budoucnost; 22. 06. 2023–22. 06. 2023.

MALÍŘ; Jan. State of Emergency in the Czech Republic [pr]. Cracow; States of Emergency and Human Rights. Constitutional Models and Political Reality of the Visegrad Countries; 10. 03. 2023–10. 03. 2023.

MÜLLEROVÁ; Hana. State's Duty to Mitigate Climate Change and its Quantification before Courts [pr]. Roma; 2nd World Conference on Climate Change & Sustainability (Climate Week 2023); 16. 10. 2023–18. 10. 2023.

SIMON; Rita. Sustainable consumption and greenwashing [pr]. Graz; ClimLaw: Graz Annual PhD Workshop on Climate Law and Litigation; 24. 05. 2023–24. 05. 2023.

SIMON; Rita. Sustainable consumption and greenwashing (reflecting on the Unfair Commercial Practices Directive [pr]. online; Greenwashing and climate change: legal perspectives; 12. 05. 2023–12. 05. 2023.

SIMON; Rita. Sustainable consumption and greenwashing [pr]. online; Graz Annual PhD Workshop on Climate Law and Litigation; 22. 05. 2023–26. 05. 2023.

SIMON; Rita. Sustainable consumption and greenwashing. online; Graz Annual PhD Workshop on Climate Law and Litigation; 22. 05. 2023–26. 05. 2023.

SMRŽ; Ivo. Teorie ztráty šance [pr]. Brno; Lidé; zdravotnictví a právo.; 14. 09. 2023–15. 09. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. The Modernised Energy Charter Treaty Through the Lenses of a Just Transitions [pr]. Dundee; Just Transitions and International Law; 07. 09. 2023–08. 09. 2023.

BALOUNOVÁ; Eva; SNOPKOVÁ; Tereza. The uneven distribution of the National Climate Acts in the EU. Heidelberg; Workshop Comparing National Climate Policies and Law: Challenges and Opportunities; 09. 10. 2023–10. 10. 2023.

MÜLLEROVÁ; Hana. Two approaches to the concept of just transition from the international law perspective [pr]. Dundee; Just transition and international law; 07. 09. 2023–08. 09. 2023.

FEIGERLOVÁ; Monika. Ukončení tzv. sunset clause v dohodách o ochraně zahraničních investic [pr]. Ženeva; MIDS 15th Anniversary and 3rd MIDS Alumni Association Annual Conference – Back to the Future; 22. 09. 2023–22. 09. 2023.

SIMON; Rita. Vulnerability as flexible concept for Just Transition [pr]. Oslo; Final seminar – Socially Just and Politically Robust Decarbonisation (JUSTDECARB); 26. 10. 2023–26. 10. 2023.

SMRŽ; Ivo. Vyrovnání újmy prospěchem v případě wrongful birth žalob [pr]. Praha; Problematika wrongful birth žalob v komparativní perspektivě; 22. 11. 2023–22. 11. 2023.

MACQUARIE; R.; GREEN; F.; KENWARD; T.; MÜLLEROVÁ; Hana; FEIGERLOVÁ; Monika; BALOUNOVÁ; Eva. Just and robust transitions to net zero: A framework to guide national policy. London: University College London; 2023. Dostupné z: <https://www.lse.ac.uk/grantha-minstitute/wp-content/uploads/2023/10/>

Just-and-robust-transitions-to-net-zero_A-framework-to-guide-national-policy.pdf

FIALOVÁ; Eva. Matejka Ján – Mates Pavel. Zákon o právu na digitální služby. Komentář. Praha: Leges; 2022; 214 s. [Recenze]. Právník. 2023; 162(9); 884–888. ISSN 0231-6625.

MRÁZEK; Josef. Ondřej Jan. Vybrané otázky práva mezinárodní bezpečnosti a odzbrojení. Praha: Wolters Kluwer; 2021; 244 s. [Recenze]. Právník. 2023; 162(6); 574–576. ISSN 0231-6625.

MATEJKA; Ján. Tomášek Michal. Bilanční zpráva 60. Praha: Univerzita Karlova; 2023; 192 s. [Recenze]. Právník. 2023; 162(3); 283–285. ISSN 0231-6625.

MATEJKA; Ján; FIALOVÁ; Eva; PŘÍBAŇ ŽOLNERČÍKOVÁ; Veronika; SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta; KYNCL; Libor. Certifikovaná metodika pro posouzení odpovědnosti za škodu způsobenou provozem autonomních vozidel. Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 2023. Certifikovaná metodika MD-7555/2022-710/47. Dostupné z: <https://www.mdcz.cz/getattachment/Dokumenty/Veda-a-vyzkum/Certifikovane-metodiky/Silnicni-metodiky/Metodika-pro-posouzeni-odpovednosti-za-skodu-zpuso/Certifikovana-metodika.pdf.aspx>

RÁMIŠ; V.; PATTYNOVÁ; J.; NONNEMANN; F.; SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta. Budoucí regulace digitálních odvětví jako komplexní problém. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 27. 2. 2023–27. 2. 2023. Konference.

FIALOVÁ; Eva. Dark Patterns při zpracování osobních údajů. 2023. Dostupné z: <https://dpopro.cz/dark-patterns-pri-zpracovani-osobnich-udaju/>

DERGAM; A.; SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta; VOBOŘIL; J.; MORAVEC; V. Digitální doba s lidskou tváří. Příručka pro novináře. 2023. Dostupné z: https://ddl.iure.org/wp-content/uploads/2023/10/DDLT_prirucka_pro_novinare_FINAL_rijen23.pdf

FEIGERLOVÁ; Monika. Greenwashing and climate change: legal perspectives. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 12. 5. 2023–12. 5. 2023. Workshop.

BALOUNOVÁ; Eva. Historické slyšení začíná. Česko čelí další žalobě kvůli klimatu. 2023. Dostupné z:

90 <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-historicke-slyseni-zacina-cesko-celi-dalsi-zalobe-kvuli-klimatu-237434>

GÉRYK; Jan. Hledání dobrého života. O odcizení; rezonanci a dobrém životě. 2023.

DLOUHÝ; M.; KOPSA TĚŠINOVÁ; J. Implementace telemedicíny v českém zdravotnictví. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 15. 11. 2023–15. 11. 2023. Workshop.

FEIGERLOVÁ; Monika. International Research Workshop 'Corporate Human Rights Responsibility in OECD Case Law: Actors; Issues; Responsibilities and Remedies. 2023. Dostupné z: <https://www.rph1.rw.fau.de/forschung/oecd-fallpraxis/>

FEIGERLOVÁ; Monika; KARAGEDIK; B. Is Article 15 of the Corporate Sustainability Due Diligence Effective to Combat Climate Change? 2023. Dostupné z: <https://novabhre.novalaw.unl.pt/is-article-15-of-the-corporate-sustainability-due-diligence-effective-to-combat-climate-change/>

BALOUNOVÁ; Eva. Klima u Evropského soudu pro lidská práva. 2023. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/eva-balounova-klima-u-evropskeho-soudu-pro-lidska-prava>

MÜLLEROVÁ; Hana. Klimatická změna – A co na ni Česko? 2023.

MÜLLEROVÁ; Hana. Klimatická žaloba – co dál? 2023.

BALOUNOVÁ; Eva. Klimatických žalob přibývá. S Evou Balounovou o klimatickém právu. 2023. Dostupné z: <https://www.avcr.cz/cs/pro-verejnost/aktuality/PODCAST-Klimatickych-zalob-pribyva.-S-Evou-Balounovou-o-klimatickem-pravu/>

BALOUNOVÁ; Eva. Klimatických žalob přibývá. S Evou Balounovou o klimatickém právu. 2023. Dostupné z: <https://www.avcr.cz/cs/pro-verejnost/aktuality/PODCAST-Klimatickych-zalob-pribyva.-S-Evou-Balounovou-o-klimatickem-pravu/>

FIALOVÁ; Eva. Konec neomezeného přístupu k rejstříku skutečných majitelů online. 2023. Dostupné z: <https://dpopro.cz/konec-neomezeneho-pristupu-k-rejstriku-skutecnych-majitelu-online/>

KOŠČÍK; M.; DOLEŽAL; Tomáš. Lidé; zdravotnictví a právo. Brno; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 14. 9. 2023–15. 9. 2023. Konference.

BALOUNOVÁ; Eva. Má smysl se o řešení změny klimatu soudit? 2023.

FIALOVÁ; Eva. Náhrada nemajetkové újmy za porušení GDPR. 2023. Dostupné z: <https://dpopro.cz/nahrada-nemajetkove-ujmy-za-poruseni-gdpr/>

FEIGERLOVÁ; Monika. Od dobrovolnosti k povinnosti: co znamená zavedení povinnosti náležité péče podniků pro klima? 2023. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/vyzkum/class/komentujeme/>

BALOUNOVÁ; Eva; ABEL; M. Ochrání soudy klima? Proč končí klimažaloby před ESLP a jak mohou dopadnout. 2023.

SNOPKOVÁ; Tereza. Ochranná pásma vodních zdrojů – sucho; právo a praxe. Kutná Hora; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 1. 11. 2023–1. 11. 2023. Workshop.

SNOPKOVÁ; Tereza. Ochranná pásma vodních zdrojů v právu a praxi. Kutná Hora; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 1. 11. 2023–1. 11. 2023. Workshop.

SNOPKOVÁ; Tereza; ZICHA; Jiří. Ochranná pásma vodních zdrojů: Týká se vás to také? 2023. Dostupné z: <https://www.smscr.cz/media-a-sms-cr/zpravodaj/>

SNOPKOVÁ; Tereza. Opět k ústavní ochraně vody – návrh Ministerstva životního prostředí čelí velké kritice. 2023. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/vyzkum/class/komentujeme/>

AGHA; Petr. Petr Agha: Konec ideologie; nebo alternativ? Zapomeňme na „vítěze“ a „poražené“ globalizace; nikam to nevede. 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/kultura-salon-petr-agma-konec-ideologie-nebo-alternativ-zapomenme-na-viteze-a-porazene-globalizace-nikam-to-nevede-40431327>

BALOUNOVÁ; Eva. Podaří se udržet globální oteplení pod dva stupně Celsia? Státy svoje úsilí zhodnotí před Vánoci. 2023.

AGHA; Petr. Potřebujeme skutečně manželství pro všechny? 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/kultura-salon-petr-agma-potrebujeme-sku-tecne-manzelstvi-pro-vsechny-40440280>

BALOUNOVÁ; Eva. Právní ochrana environmentálních obránců jako nové téma. 2023. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/vytahli-na-nas-mace-ty-a-hazeli-kameni-za-deset-let-zemrelo-na-dva-tisice-9099623>

FIALOVÁ; Eva. Právo na sdělení konkrétních příjemců podle čl. 15 GDPR. 2023. Dostupné z: <https://dpopro.cz/pravo-na-sdeleni-konkretnich-prijemcu-podle-cl-15-gdpr/>

DOLEŽAL; Tomáš; DOLEŽAL; Adam. Problematika wrongful birth žalob v komparativní perspektivě. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 22. 11. 2023–22. 11. 2023. Workshop.

BALOUNOVÁ; Eva; MÜLLEROVÁ; Hana; NOVÁK; Adam; SNOPKOVÁ; Tereza. Proč první český klimatický rozsudek neobstál u Nejvyššího správního soudu? 2023. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/vyzkum/class/komentujeme/>

DOLEŽAL; Tomáš; DOLEŽAL; Adam; SMRŽ; Ivo; ČERNÝ; David. Průvodce právy pacientů. 2023.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta. Report from the SOLAIR Conference 2022. Artificial Intelligence for the Safer World: EU – US – IL Perspective. 2023.

VESELÁ; J.; HAVEL; Bohumil. Role oddlužení v insolvenčním právu v kontextu současných problémů České republiky. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 21. 6. 2023–21. 6. 2023. Konference.

BALOUNOVÁ; Eva. Rozhovor pro Radiožurnál ke klimatickým stížnostem před Evropským soudem pro lidská práva. 2023.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta. SOLAIR 2023: Future-Proof Regulation of Artificial Intelligence. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 12. 12. 2023–13. 12. 2023. Konference. Dostupné z: <https://solairconference.com/program/>

MÜLLEROVÁ; Hana; NOVÁK; Adam. Spravedlivá transformace. Přejít k nízkouhlíkové ekonomice z pohledu práva. 2023. Dostupné z: <https://www>

[avcr.cz/export/sites/avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/avex/files/2022-03-AVex.pdf](https://www.avcr.cz/export/sites/avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/avex/files/2022-03-AVex.pdf)

AGHA; Petr. Spravedlnost a restorativní justice. 2023.

MÜLLEROVÁ; Hana. Tisková konference k vydání závěrečné syntézy 6. hodnotící zprávy IPCC o stavu a vývoji světového klimatu. 2023. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=ynO_yEFVCp0

PELIKÁN; E.; KRAUSOVÁ; Alžběta. Umělá inteligence. AVex: expertní stanovisko AV ČR. 2023. Dostupné z: <https://www.avcr.cz/export/sites/avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/avex/files/2023-01.pdf>

DOLEŽAL; Tomáš; KOPSA TĚŠINOVÁ; J.; DOLEŽAL; Adam. Úskalí komunikace mezi zdravotníky a pacienty aneb informovaný souhlas z různých pohledů. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 18. 5. 2023–18. 5. 2023. Konference. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/images/aktuality/2023/pozv%C3%A1nka%20-%20konference%20zdravotnick%C3%A9ho%20pr%C3%A1va.pdf>

SNOPKOVÁ; Tereza. Ústavní soud k poplatku za komunální odpad: nejistota spíše přetrvává. 2023.

MÜLLEROVÁ; Hana; BALOUNOVÁ; Eva. Zelená dohoda pro Evropu. 2023.

SIMON; Rita. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí u osobních vozidel. Praha; Ústav státu a práva AV ČR; v. v. i.; 22. 5. 2023–22. 5. 2023. Workshop.

MORAVEC; V.; VOBOŘIL; J.; SOLARCZYK KRAUSOVÁ; Alžběta; CIBULKA; J.; DERGAM; A. Žurnalistika v digitální době s lidskou tvář. 2023. Dostupné z: https://ddlt.iure.org/wp-content/uploads/2023/07/zurnalistika_v_digitalni_dobe_s_lidskou_tvari_skripta_2023.pdf

Výroční zpráva
o činnosti
a hospodaření
za rok 2023

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Národní 18, 110 00
Praha 1 — Nové Město
T +420 221 990 711 (ústředna)
ilaw@ilaw.cas.cz
www.ilaw.cas.cz
Grafický design: Symbiont

© 2024 Praha
Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.

